

Ρε PORT ά3

Από το Πρότυπο Γενικό Λύκειο Ιωνιδείου Σχολής

Ομιλία

Γαλιλαίος: ο άνθρωπος που έκανε τη Γη να κουνηθεί και... την Εκκλησία να τρέμει

Παρουσίαση του έργου του Γαλιλαίου από τον καθηγητή κ. Κώστα Γαβρόγλου
Σελ. 3

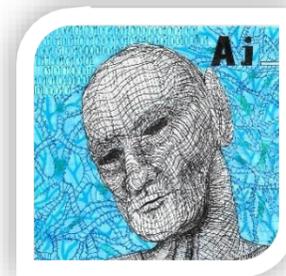
Δράσεις

«Η πρώτη μου ραδιοφωνική εκπομπή»

Εκπομπή της δημοσιογραφικής ομάδας στο Δημοτικό Ρ/Σ «Αθήνα 9,84»
Σελ. 6

Απόψεις

Έφηβοι και Τεχνητή Νοημοσύνη

Ευκαιρία ή Πρόκληση;
Σελ. 6-7

Απόψεις

Από την πρόθεση... στη θέση

Οι ρητορικοί μας αγώνες
Σελ. 10

Συνέντευξη

Η Παιδεία στο τηλεσκόπιο...

Συνέντευξη του Κώστα Γαβρόγλου
Σελ. 4-5

Έρευνα

«Ποιος κάθεται στο θρανίο μου το βράδυ;»

Συναντούμε τους μαθητές του συστεγαζόμενου 1ου Εσπερινού Λυκείου Πειραιά. **Σελ. 11-15**

Συνέντευξη

Μια ζωή τίτλοι Μπάσκετ

Συνέντευξη του Βασιλή Σκουνητή
Σελ. 16-17

Άρθρο της *Λουράντου Σουλτάνας*

Με λογισμό και μ' όνειρο συνεχίζουμε...

Η Ιωνίδειος Σχολή λειτούργησε για πρώτη φορά το 1847 ως Ελληνικό Σχολείο. Η ιστορία της όμως ξεκινά ουσιαστικά από το 1844, όταν ο Δήμαρχος του Πειραιά, Πέτρος Ομηρίδης Σκυλίτσης, ζήτησε οικονομική βοήθεια για την ίδρυση του νέου σχολείου από τον γνωστό επιχειρηματία και ευεργέτη Κωνσταντίνο Ιωνίδη-Ιπλιξή με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη. Ο Ιωνίδης διέθεσε 30.000 δραχμές, ποσό εξαιρετικά σημαντικό για την εποχή και δύο χρόνια αργότερα, το 1847 και επί δημαρχίας του Δ. Θεοχάρη, άρχισε η οικοδόμηση του σχολείου στο κέντρο του Πειραιά. Στις 21 Μαΐου του ίδιου χρόνου έγιναν τα εγκαίνια τόσο του «Ελληνικού Σχολείου» όσο και του «Αλληλοδιδασκτικού Δημοτικού» που φέρουν από κοινού την ονομασία «Ιωνίδεια Σχολεία», ενώ ο δωρητής διέθεσε ακόμα 10.000 δραχμές για τις ανάγκες του σχολείου και για τη δημιουργία βιβλιοθήκης.

Το 1862 υπογράφεται η ίδρυση του Γυμνασίου, που μέχρι το 1914 παραμένει το μοναδικό Γυμνάσιο στον Πειραιά. Εκείνη τη χρονιά, με την ίδρυση του Δευτέρου Γυμνασίου, η Ιωνίδειος μετονομάζεται σε Α' Γυμνάσιο Πειραιώς. Το Γυμνάσιο λειτουργεί στο αρχικό κτίριο του 1847 μέχρι και το 1932, οπότε και κατεδαφίζεται, για να ανεγερθεί στη θέση του το νέο κτίριο στο οποίο στεγάζεται μέχρι σήμερα, απέναντι από το Δημοτικό Θέατρο, στην Πλατεία Κοραή και επεκτείνεται το 1971 στις οδούς Ηρώων Πολυτεχνείου και Σωτήρος Διός. Την περίοδο 1934-1935 προάγεται σε «Σχολή Μέσης Εκπαιδευσεως Πειραιώς» και το 1946-47 μετονομάζεται σε «Α' Πρότυπο Γυμνάσιο Αρρένων Πειραιώς». Σημαντικότερη χρονιά θεωρείται το 1957, όταν η Σχολή γίνεται ισότιμη με τη Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή και τα Πειραματικά Σχολεία του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Την ίδια χρονιά ξεκινά μια πολύ σημαντική μαθητική πρωτοβουλία: η έκδοση από τους μαθητές του περιοδικού «Πυρσός». Το 1963, με απόφαση του Υπουργού Γ. Κασσιμάτη, μετονομάζεται σε «Ιωνίδειος Πρότυπος Σχολή Πειραιώς».

Κατά τη δεκαετία 1962-1972 αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Σχολής ο Χρήστος Κεφάλας. Η Σχολή εξοπλίζεται με τα απαραίτητα για το έργο της μέσα και όργανα. Ιδρύονται εργαστήρια Φυσικής και Χημείας, Βιολογίας, Μετεωρολογίας, Αίθουσα μουσικής, Σχεδιαστήριο, Ενόργανο Γυμναστήριο, Βιβλιοθήκη καθηγητών, Ψυχολογικό εργαστήριο, Ιατρείο, Γραφείο Κοινωνικού Λειτουργού, Γραφείο Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σχολή Γονέων. Το σχολικό έτος 1979-1980, εξάλλου, είναι η πρώτη χρονιά που το σχολείο σταματά να λειτουργεί ως σχολείο «αρρένων» και δέχεται για πρώτη φορά κορίτσια στο μαθητικό πληθυσμό.

Η Ιωνίδειος σχολή παρέχοντας υψηλής ποιότητας εκπαίδευση στον μαθηματικό πληθυσμό, αποτελεί ένα φυτώριο αποφοίτων που διακρίνονται σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής και πολιτιστικής ζωής της τοπικής κοινωνίας αλλά και ολόκληρης της χώρας. Στα θρανία της μαθήτευσαν κατά καιρούς σημαντικές μορφές των γραμμάτων και των τεχνών, όπως ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο Παύλος Νιρβάνας, ο Σπύρος Μελάς, ο Λάμπρος Πορφύρας, ο Δημοσθένης Βουτυράς, ο Γεράσιμος Βώκος, ο Αλέξανδρος Πάλλης, ο Παντελής Χορν, ο Αμιλίου Βεάκης.

Σήμερα στο Λύκειό μας εξακολουθούν να λειτουργούν Εργαστήρια Φυσικής, Χημείας, Βιολογίας και Πληροφορικής, Αίθουσα Εκδηλώσεων, Κλειστό Γυμναστήριο, Μουσείο Ιστορίας της Σχολής καθώς και Μουσείο Οργάνων Φυσικών επιστημών. Επαναλειτουργεί, επίσης, η Βιβλιοθήκη της Σχολής, μια απ' τις μεγαλύτερες Σχολικές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα, η οποία στεγάζει 2 συλλογές, την παλαιά συλλογή με 5.556 τίτλους και από το 1999 τη νεότερη συλλογή με 4.600 τίτλους. Η νέα βιβλιοθήκη έως σήμερα περιέχει πάνω από 13.000 βιβλία και οπτικοακουστικό υλικό, καθώς και περιοδικά ποικίλης ύλης.

Οι μαθητές παρακολουθούν κάθε χρόνο Ομίλους ποικίλων ενδιαφερόντων, εκπονούν εκπαιδευτικά προγράμματα, προετοιμάζονται για τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς, μαθητικά συνέδρια Ελληνικά ή

Ευρωπαϊκά, υποδέχονται αλλοδαπούς μαθητές. Πτυχές αυτής της πλούσιας σχολικής ζωής παράλληλα με νέα από την πόλη μας, τον Πειραιά καθώς και μαθητικές απόψεις και δημιουργίες προσπαθεί τα τέσσερα τελευταία έτη να καταγράψει και να προβάλλει ο Όμιλος Δημοσιογραφίας του Λυκείου μας. Ένα μικρό μέρος της προσπάθειάς μας παρουσιάζουμε στο τεύχος αυτό.

Με λογισμό και μ' όνειρο συνεχίζουμε την παράδοση με τη δράση μας...

Η κυρία Λουράντου Σουλτάνα είναι Φιλολόγος στο Πρότυπο Λύκειο Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά, Υπεύθυνη του Ομίλου Δημοσιογραφίας

Η δημοσιογραφική ομάδα του «Re-port-άξ» στην είσοδο του δημοτικού ραδιοφωνικού σταθμού 9,84

Συντακτική ομάδα:

Αμπατζής Θεόδωρος, Βρεττού Σοφία, Βόρδου Στυλιανή, Καρδάκα Μαρίλια, Κάσση Μαργαρίτα-Γρηγορία, Κυργιάννης Δημήτριος-Άγγελος, Λαγκουράνη Νίκη, Μπιτάκος Στέλιος, Παλαμηδά Μαρία-Χριστίνα, Πάντσιος Παναγιώτης, Πέρρου Μελίνα

Σπάθα Σοφία

Αρχισυντάκτριες:

Βόρδου Στυλιανή, Πέρρου Μελίνα

Σχέδιο εξώφυλλου, γραφιστική επιμέλεια:

Μπιτάκος Στέλιος

Συντονιστές εκπαιδευτικοί:

Λουράντου Σουλτάνα, Κονταρίνης Ανδρέας

Γαλιλαίος: ο άνθρωπος που έκανε τη Γη να κουνηθεί... και την Εκκλησία να τρέμει

Της Μελίνας Πέρρου

Ο Γαλιλαίος Γαλιλέι, πορτρέτο από τον Οττάβιο Λεόνι. Από Wikipedia

Στις αρχές της σχολικής χρονιάς είχαμε την τύχη να επισκεφθεί το σχολείο μας ο Κώστας Γαβρόγλου. Ο Έλληνας ακαδημαϊκός, συγγραφέας, πολιτικός και πρώην Υπουργός Παιδείας, με ειδικευση στη θεωρητική Φυσική μάς μίλησε για τον Γαλιλαίο, το επιστημονικό του έργο και τη δίκη του, η οποία τον έφερε αντιμέτωπο με την Καθολική εκκλησία και τους σύγχρονους του επιστήμονες.

Μετά από μια αναφορά στους αρχαίους Έλληνες και ειδικά στον Αριστοτέλη που πίστευαν ότι η γη είναι στο κέντρο του σύμπαντος και ότι υπάρχουν ομόκεντρες σφαίρες (πλανήτες) που κινούνται γύρω της παίρνοντας ώθηση από αυτή, αναφέρθηκε στην πρώτη αμφισβήτηση της παραπάνω θεωρίας από τον Κοπέρνικο. Στο βιβλίο του “De Revolutionibus Orbium Coelestium” (= Περί των Περιτροφών των Ουράνιων Σωμάτων) εξηγεί τη θεωρία του ηλιοκεντρικού συστήματος. Ως φιλόσοφος και γιατρός, είχε το δικαίωμα να μιλάει για αστρονομία και αστρολογία, αφού γενικευμένη ήταν η αντίληψη στον Μεσαίωνα ότι οι πλανήτες επηρέαζαν την υγεία του ασθενούς.

Διάδοχος των ιδεών του Κοπέρνικου αποτέλεσε ο Γαλιλαίος. Εκείνος είχε σπουδάσει κληρικός και είχε ξεκινήσει σπουδές στην ιατρική. Το 1609-1610, λοιπόν, ο Γαλιλαίος κάνει δύο συγκλονιστικές ανακαλύψεις και τις δημοσιεύει στο βιβλίο του “Sidereus Nuncius” (=Αστρικός Αγγελιοφόρος). Ακολουθώντας τις συμβουλές ενός μαθητή του να χρησιμοποιήσει στην μελέτη του το τηλεσκόπιο, ήταν ο πρώτος που το έστρεψε προς τον ουρανό. Με αυτό είδε ότι η Σελήνη έχει λόφους και πεδιάδες. Ανακάλυψε, ακόμη, πως γύρω από τον Δία κινούνταν 4 δορυφόροι και έτσι επιβεβαίωσε την θεωρία

του Κοπέρνικου, ανακάλυψε τόσο τις φάσεις της Αφροδίτης όσο και το γεγονός πως το νέφος που πολλοί μέχρι τότε φαντάζονταν ότι περικύκλωνε και γέμιζε τον Γαλαξία δεν είναι κάτι άλλο πέρα από πλήθος μαζεμένων αστέρων.

Επειδή όλα τα παραπάνω ήταν εκ διαμέτρου αντίθετα με την Αριστοτελική Κοσμογονία, ο Γαλιλαίος τράβηξε την προσοχή της εκκλησίας. Οι κληρικοί χαρακτήρισαν την άποψή του αιρετική και τον κάλεσαν μέσω της Ιεράς Εξέτασης να εγκαταλείψει τη θεωρία του ηλιοκεντρικού συστήματος και να πιστέψει στο γεωκεντρικό. Τον ενημερώνουν το 1616 ότι μπορεί χωρίς πρόβλημα να συνεχίσει τους υπολογισμούς του, αλλά μόνο στο πλαίσιο ενός υποθετικού σεναρίου. Να μην θεωρεί το ηλιοκεντρικό σύστημα πραγματικό. Εκείνη την περίοδο το κράτος δεν ήταν οργανωμένο, οπότε υπήρχαν κατά πλειοψηφία θρησκευτικά δικαστήρια, των οποίων οι αποφάσεις είχαν ισχύ νόμων.

Ο Γαλιλαίος κάνει τότε ένα μεγάλο “λάθος”. Το 1632 δημοσιεύει τον “Διάλογο για τα δύο Κύρια συστήματα του Κόσμου: Πτολεμαϊκό και Κοπερνικείο”. Σε αυτό παρουσιάζει τους συλλογισμούς του υπέρ του ηλιοκεντρικού συστήματος (Κοπερνικείο) σε αντιπαράθεση με το γεωκεντρικό (Πτολεμαϊκό). Σε όλη την έκταση του κειμένου του γελοιοποιεί τον φιλόσοφο που υποστηρίζει το Πτολεμαϊκό σύστημα, κοροϊδεύοντας εμμέσως την εκκλησία που τασσόταν υπέρ της παραπάνω θέσης. Ο Πάπας θεωρεί πως ο Γαλιλαίος παραβιάζει την συμφωνία του 1616 και τον καλεί στην Ρώμη. Το 1633 ξεκινάει η περίφημη δίκη του Γαλιλαίου. Διάρκει δύο μήνες. Το αποτέλεσμα; Καταδίκη του Γαλιλαίου σε κατ' οίκον περιορισμό, αφού σύμφωνα με τον Πάπα, ερμήνευσε τις “Γραφές” με γνώμονα τις απόψεις του, υποστήριζε και διέδιδε την “λανθασμένη” θεωρία του ως αληθινή, ενώ μάλιστα επικοινωνούσε και με Γερμανούς καθηγητές για το ίδιο ζήτημα. Την 21η Ιουνίου 1633, καταδικάζεται εκ νέου. Η δικαστική αυτή απόφαση βάζει τον Γαλιλαίο σε τέλμα. Ο μόνος τρόπος να μην εκτίσει την ποινή του είναι να αποκηρύξει και να καταραστεί δημόσια τα

“λάθη” του. Να δηλώσει την γνήσια και απροσποίητη πίστη του στην Εκκλησία. Πράγμα που εν τέλει κάνει.

Η ιστορική, αμφιλεγόμενη δίκη του Γαλιλαίου αποτελεί αδιάσειστη απόδειξη πως η συγκέντρωση της απόλυτης εξουσίας από την εκκλησία υποχρέωνε μέλη της επιστημονικής κοινότητας να συμβιβάζονται με αρχές τις οποίες δεν ασπάζονται, έτσι ώστε να συνεχίσουν να ασκούν το επάγγελμά τους.

Με αφορμή αυτή την κατάσταση που καθόρισε το κοινωνικό σκηνικό του 17ου αιώνα ο κ. Γαβρόγλου αναφέρθηκε στον ρόλο του εκπαιδευτικού διαχρονικά, διατυπώνοντας έναν ενδιαφέροντα παραλληλισμό μεταξύ των εκατοτε επιστημόνων και των καθηγητών. Αν και οι εκπαιδευτικοί συχνά είναι αναγκασμένοι να ακολουθούν με συνέπεια τις εγκυκλίους και να διδάσκουν αξίες ή απόψεις με τις οποίες ενδέχεται να διαφωνούν, οφείλουν να υιοθετούν έναν “πλουραλιστικό τρόπο επικοινωνίας” ο οποίος ευνοεί την “απελευθέρωση του κριτικού πνεύματος των μαθητών”. Σε αυτό το πλαίσιο διατυπώθηκαν ερωτήσεις φιλοσοφικού χαρακτήρα σχετικές με το περιεχόμενο της διάλεξης τις οποίες κλήθηκαν να απαντήσουν οι μαθητές, αφού τους επισημάνθηκε πως δεν υπάρχει “σωστή” ή “λάθος” απάντηση.

– Ήταν δικαιολογημένος ο Cremonini να μην κοιτάξει από το τηλεσκόπιο;

Ο Cremonini υπήρξε καθηγητής στο πανεπιστήμιο που δίδαξε ο Γαλιλαίος και σύμφωνα με τον κ. Γαβρόγλου ο σπουδαιότερος αριστοτελικός φιλόσοφος. Τους δύο επιστήμονες τους συνέδεε στενή φιλία, παρ’ όλ’ αυτά ο

πρώτος αρνήθηκε να κοιτάξει μέσα από το τηλεσκόπιο που εφηύρε ο δεύτερος παραμένοντας αδιάλλακτος απέναντι στις αριστοτελικές θεωρίες για την φύση του σύμπαντος.

Οι απαντήσεις των μαθητών στην παραπάνω ερώτηση εμφάνισαν ελάχιστες διαφοροποιήσεις, καθώς η πλειονότητα υποστήριξε ότι η άρνηση του Cremonini πιθανότατα φανερώνει την βαθιά αφοσίωση του στην αριστοτελική φιλοσοφία, παράλληλα όμως τον συντηρητισμό και την ακαμψία της σκέψης του. Ίσως, βέβαια, η στάση του να αποκαλύπτει την ανασφάλειά του μήπως μια ματιά στο τηλεσκόπιο ανατρέψει τα θεμέλια των πεποιθήσεών του.

– Ήταν δικαιολογημένος ο Γαλιλαίος να μην ακολουθήσει τις αποφάσεις της Ιεράς Εξέτασης;

– Πώς αποτιμάτε το γεγονός ότι ο Γαλιλαίος “ομολόγησε” ότι έκανε λάθος;

Οι περισσότεροι μαθητές έκριναν την δημόσια παραδοχή του λάθους του ως μία απόφαση λογική και συνετή, εφόσον μόνο έτσι θα του επιτρεπόταν να συνεχίσει το επιστημονικό του έργο. Υπήρχαν βέβαια ορισμένοι που τον χαρακτήρισαν δειλό, αφού θυσίασε την ελευθερία λόγου του και απαρνήθηκε βαθιές πεποιθήσεις του προκειμένου να επιβιώσει. Άλλοι υποστήριξαν πως εφόσον ο επιστήμονας την περίοδο που δικάστηκε βρισκόταν σε προχωρημένη ηλικία ήταν περισσότερο πρόθυμος να συμμορφωθεί με την απόφαση της Εκκλησίας και να μην δημιουργήσει εντάσεις.

Ομιλία του κ. Γαβρόγλου για το Γαλιλαίο στην Αίθουσα Εκδηλώσεων της Ιωνίδειου

Η Παιδεία στο τηλεσκόπιο ... του πρώην Υπουργού Παιδείας

της Μελίνας Πέρρου, Μάγας Κάσση, Μαρίας-Χριστίνας Παλαμηδά, Παναγιώτη Πάντσιου, Στέλιου Μπιτάκου

Κώστας Γαβρόγλου

– Μιλήστε μας αρχικά για τις σπουδές σας.

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Κωνσταντινούπολη. Πήγα εκεί σχολείο, ξέρω τουρκικά τόσο καλά όσο ελληνικά. Όταν μεγάλωσα, ήθελα να γίνω ιστορικός, αλλά πού να τολμήσω να το πω; Καλός μαθητής να γίνει ιστορικός τότε δεν ήταν αποδεκτό. Οπότε έγινα φυσικός. Τελείωσα το φυσικό, έκανα έρευνα στη φυσική και κάποια στιγμή λέω γιατί δεν κάνω αυτό που θέλω; Και πήρα νέο πτυχίο και διδακτορικό στην ιστορία. Έκτοτε κάνω ιστορία της επιστήμης. Έχουμε δημιουργήσει μια εξαιρετικά δραστήρια ομάδα στην ιστορία της επιστήμης όπως και στη φιλοσοφία της επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και κάνουμε έρευνες σε διάφορα θέματα.

– Έχετε γνωρίσει πολλά πανεπιστήμια του εξωτερικού και ως φοιτητής και ως καθηγητής. Ποιες είναι οι βασικές διαφορές αυτών με το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας και ποια στοιχεία τους θα θέλατε να εφαρμοστούν σε αυτό;

Ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα κατά την γνώμη μου είναι ότι με το υπάρχον εξεταστικό σύστημα έχει ακρωθεί το Λύκειο. Σε πάρα πολλά σχολεία η τρίτη λυκείου υπολειτουργεί κι αυτό δεν μας αξίζει ως χώρα. Εδώ, λοιπόν, πρέπει να αποφασίσουμε. Θέλουμε να έχουμε Λύκειο παροχής εκπαίδευσης ή θέλουμε να διαιωνίζουμε την αντίληψη της κοινωνίας ότι τα πάντα θα τα μάθει κάποιος εκτός σχολείου, ίσως σε κάποιο φροντιστήριο. Και δυστυχώς δεν είναι μόνο ότι τα πάντα θα τα μάθει εκτός, είναι

ότι τελικά θα τα μάθει μόνο για να περάσει τις εξετάσεις χωρίς να αποκομίσει τίποτα ουσιαστικό. Ξέρετε δίδασκα στο Πολυτεχνείο δέκα χρόνια. Στο πρώτο εξάμηνο οι φοιτητές γράφουν 40% κάτω από τη βάση στα μαθηματικά και τη φυσική, και αναφέρομαι στους μηχανικούς. Όταν ήταν στην ηλικία σας, αυτά ήταν τα παιδιά που με κλειστά μάτια έλυναν ασκήσεις, έκαναν πάρα πολλά μαθήματα φυσικής και μαθηματικών αλλά δεν τους έμειναν οι γνώσεις. Έρχονται, λοιπόν, στο Πολυτεχνείο, τους διδάσκει η ίδια ύλη με έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο και στις εξετάσεις κόβονται κατά 40%.

Άρα, οι πανελλαδικές εξετάσεις δεν μπορούν πια να παίξουν σημαντικό ρόλο. Νομίζω, λοιπόν, ως κοινωνία σήμερα πρέπει να ακυρώσουμε αυτό το τρίπτυχο. Πρέπει να εστιάσουμε στο καλό και αξιόπιστο Λύκειο και στο αξιόπιστο απολυτήριο με την κατάρτηση των πανελλαδικών εξετάσεων. Αυτό δεν θα γίνει άμεσα αλλά μπορεί να γίνει σιγά σιγά. Και υπάρχουν σκέψεις για το πώς μπορεί το σχολείο να αποκτήσει ξανά νόημα. Και βέβαια πρέπει να δώσουμε και παραπάνω χρήματα για όλα αυτά σε μια εποχή που κόβονται τα κονδύλια για την Παιδεία σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τις προτεραιότητές μας.

– Τι θεωρείτε ότι πραγματοποιήσατε με επιτυχία στο υπουργείο Παιδείας ως Υπουργός;

Αυτό που πετύχαμε ήταν η ενσωμάτωση των ΤΕΙ με τα Πανεπιστήμια, άρα τώρα έχουμε ενιαία τριτοβάθμια εκπαίδευση. Την παρακολούθηση του νηπιαγωγείου την κάναμε από ένα χρόνο σε δύο χρόνια και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό ως προς την κοινωνική προσφορά. Μειώσαμε, επίσης, δραματικά τον αριθμό των εξετάσεων στο γυμνάσιο και στο Λύκειο. Επιπλέον δύο ρυθμίσεις για το Δημοτικό μου έδωσαν μεγάλη χαρά. Η μία ήταν η τσάντα να μένει στο σχολείο το Σαββατοκύριακο. Να φανταστείτε, μας έπαιρναν τηλέφωνο γονείς και λέγανε «ωραία και τα παιδιά μας τι θα κάνουν το Σαββατοκύριακο»; Μέχρι τότε οι γονείς ξέρανε το σύστημα "διάβασε, διάβασε, διάβασε μέχρι τέλους, καυγάδες, κ.λπ.". Και τώρα λέει σε αυτούς επίσημα η Πολιτεία ότι το παιδί δεν χρειάζεται να διαβάσει το Σάββατο ή την Κυριακή. Υπήρχαν βέβαια και κάποιοι δάσκαλοι που έβαζαν τεστ την

Δευτέρα...αλλά αυτό είναι άλλο θέμα. Το δεύτερο μέτρο ήταν η κλήρωση για τη σημαία όχι ανάμεσα στους άριστους, αλλά ανάμεσα σε όλα τα παιδιά. Γιατί απέναντι στη χώρα όλοι, ανεξάρτητα αν έχουμε καλούς βαθμούς ή κακούς, έχουμε την ίδια ευθύνη. Έτσι, δόθηκε η δυνατότητα και σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, παραδείγματος χάρη, να μπορούν να κρατούν τη σημαία.

– Τι θέλατε να κάνετε αλλά δεν προλάβατε ή δεν μπορούσατε να το πραγματοποιήσετε;

Ήθελα τα παιδιά των ΕΠΑΛ να μπαίνουν χωρίς εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο σε ένα πρόγραμμα διетές που θα πραγματοποιούνταν σε συνεργασία με παραγωγικές μονάδες εκτός πανεπιστημίου. Θα πήγαιναν τα παιδιά του ΕΠΑ.Λ. ως πούμε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων γιατί υπάρχει εκεί γαλακτοκομία και κτηνοτροφία. Θα είχαμε ένα τμήμα γαλακτοκομίας, με μαθήματα χημείας, το οποίο όμως θα ήταν σε συνεργασία με μονάδες παραγωγής γάλακτος, για να κάνουν οι φοιτητές πρακτική άσκηση και να πάρουν ένα πτυχίο με ειδικότητα υπό την επιστημονική εποπτεία του Πανεπιστημίου. Και το άλλο που δεν

καταφέραμε είναι η κατάργηση των πανελλαδικών εξετάσεων.

– Εξηγήστε μας πώς οραματίζοσατε ένα νέο σύστημα χωρίς Πανελλαδικές εξετάσεις;

Ένα από τα βασικά ζητήματα που προσπαθήσαμε να αλλάξουμε ήταν το σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια. Σύμφωνα με αυτό οι μαθητές θα συμπλήρωναν μηχανογραφικό με μόνο 10 επιλογές. Αν ένα τμήμα το δήλωναν 93 παιδιά σε όλη τη χώρα και είχε 100 θέσεις, δεν υπήρχε λόγος αυτά τα παιδιά να δώσουν εξετάσεις. Θα μπορούσαν να εισαχθούν απευθείας στο τμήμα. Υπολογίζαμε ότι περίπου 20.000 μαθητές θα μπορούσαν να μπουν σε σχολές χωρίς Πανελληνίες, απλώς με το απολυτήριο. Για να γίνει όμως αυτό, το απολυτήριο έπρεπε να αποκτήσει αξιοπιστία. Οι εξετάσεις θα έπρεπε να γίνονται με ανωνυμία, με επιτήρηση και διόρθωση από καθηγητές άλλων σχολείων, ώστε να διασφαλιστεί η διαφάνεια. Το σύστημα αυτό θα έλυσε δύο προβλήματα: αφενός θα στελεκώνονταν τα τμήματα που δεν γεμίζουν, αφετέρου θα περιοριζόταν η υπερβολική πίεση των Πανελληνίων. Οι Πανελληνίες είναι αδιάβλητες — αυτό δεν αμφισβητείται. Το ερώτημα όμως είναι αν είναι και παιδαγωγικά

δίκαιες. Μετρούν πραγματικά τις γνώσεις και τις ικανότητες ή την ικανότητα να αποδίδεις σε τρεις

σχολείο θέλουμε και τι κοινωνία θέλουμε να χτίσουμε. Για να αγαπήσεις το σχολείο πρέπει να

ώρες υπό πίεση; Σήμερα οι ελληνικές οικογένειες ξοδεύουν περίπου δύο δεκάτομμυρια ευρώ ετησίως για φροντιστήρια. Το κράτος, εκτός μισθοδοσίας, ξοδεύει λιγότερα για την εκπαίδευση από όσα δίνουν οι οικογένειες. Αυτό δεν είναι παράλογο; Η πρότασή μας προέβλεπε σταδιακή εφαρμογή: τα πρώτα τρία χρόνια το απολυτήριο δεν θα μειρούσε για την εισαγωγή. Έπειτα, θα συμμετείχε με 25% και οι Πανελλήνιες με 75%. Σε βάθος 6-7 ετών, μόνο σχολές υψηλής ζήτησης (όπως Ιατρικές, Νομικές, Πολυτεχνεία) θα απαιτούσαν πανελλαδικές εξετάσεις. Ωστόσο, τέτοιες αλλαγές απαιτούν κοινωνική εμπιστοσύνη. Σε χώρες όπως η Φινλανδία ή η Αγγλία, υπάρχει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στους εκπαιδευτικούς. Στην Ελλάδα, το πρόβλημα δεν λύνεται μόνο με νόμους. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας — στις οικογένειες, στα σχολεία, στην κοινωνία συνολικά. Το σχολείο πρέπει να αποκτήσει αξία από μόνο του. Να μην είναι απλώς προθάλαμος εξετάσεων. Να προσφέρει επιλογές, δημιουργικότητα, ουσιαστική μάθηση. Οι αλλαγές στην εκπαίδευση δεν μπορούν να γίνουν με οριζόντια τετραετία: χρειάζονται δεκαετής σχεδιασμός και σταθερότητα. Γιατί τελικά το ερώτημα δεν είναι μόνο πώς μπαίνεις στο πανεπιστήμιο. Το ερώτημα είναι τι

σου δίνει κάτι, κάτι που να σε ενδιαφέρει, να υπάρχουν μαθήματα επιλογής, π.χ. καλλιτεχνικά.

– Γιατί δεν ξανακατεβήκατε ως υποψήφιος στις επόμενες εκλογές;

Αν κατέβαινα υποψήφιος νομίζω ότι δεν θα είχα κάνει ούτε τα μισά από όσα έκανα. Αφού ξέραμε ότι τον Οκτώβριο θα γίνονταν εκλογές, από τον Ιανουάριο του 2019 θα έκανα περιοδείες στα σχολεία, θα μιλούσα με συλλόγους γονέων και καθηγητές, θα προσπαθούσα να κερδίσω εντυπώσεις. Θα έμπαίνα στη λογική του πολιτικού κόστους. Όσο ώριμος και καλός άνθρωπος κι αν είσαι, όταν μπαίνεις σε αυτή τη διαδικασία, επηρεάζεσαι. Δεν λέω ότι είμαι καλύτερος από όσους το κάνουν, αλλά πιστεύω ότι ένας υπουργός Παιδείας δεν πρέπει να λειτουργεί με ψηφοθηρική λογική. Αν θέλεις να είσαι ψηφοθήρας, καλύτερα να παραιτηθείς.

– Και ποια είναι η γνώμη σας για την σύγχρονη τράπεζα θεμάτων;

Σχετικά με την Τράπεζα Θεμάτων: όταν τα θέματα είναι γνωστά

εκ των προτέρων, δημιουργείται μηχανιστική προετοιμασία. Στη Φυσική, για παράδειγμα, οι τύποι ασκήσεων είναι περιορισμένοι. Τα φροντιστήρια κωδικοποιούν τις πιθανές ερωτήσεις και οι μαθητές εκπαιδεύονται να αναπαράγουν συγκεκριμένα μοτίβα. Έτσι, η διαδικασία υπονομεύεται. Αντίθετα, σε συστήματα όπως τα SAT στις ΗΠΑ, τα θέματα δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων.

Υπάρχει επίσης προβληματισμός για τον προφορικό βαθμό. Αν ο μαθητής γνωρίζει ότι ο προφορικός βαθμός επηρεάζει την εισαγωγή του στο πανεπιστήμιο, τότε ο βαθμός παύει να είναι απλή αποτύπωση γνώσης και μετατρέπεται σε διακύβευμα. Εκεί ανακύπτει ζήτημα εμπιστοσύνης.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας στην Αγγλία, όταν ακυρώθηκαν οι εξετάσεις, το Υπουργείο Παιδείας προσπάθησε να εφαρμόσει στατιστικό μοντέλο επιλογής μαθητών. Προκλήθηκαν έντονες αντιδράσεις και τελικά υπήρξε πολιτικό κόστος. Τελικά, επικράτησε η άποψη να εμπιστευτούν την κρίση των εκπαιδευτικών. Σε χώρες όπως η Φινλανδία, ο εκπαιδευτικός απολαμβάνει υψηλό κοινωνικό κύρος και εμπιστοσύνη. Εκεί οι θεσμοί λειτουργούν διαφορετικά.

Στην Ελλάδα, όμως, οι αλλαγές δεν μπορούν να επιβληθούν μόνο με νόμους. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας — στις οικογένειες, στους εκπαιδευτικούς, στην κοινωνία συνολικά. Τα μεγάλα προβλήματα δεν λύνονται με μια ρύθμιση. Λύνονται με δημόσιο διάλογο και σταδιακή ωρίμανση.

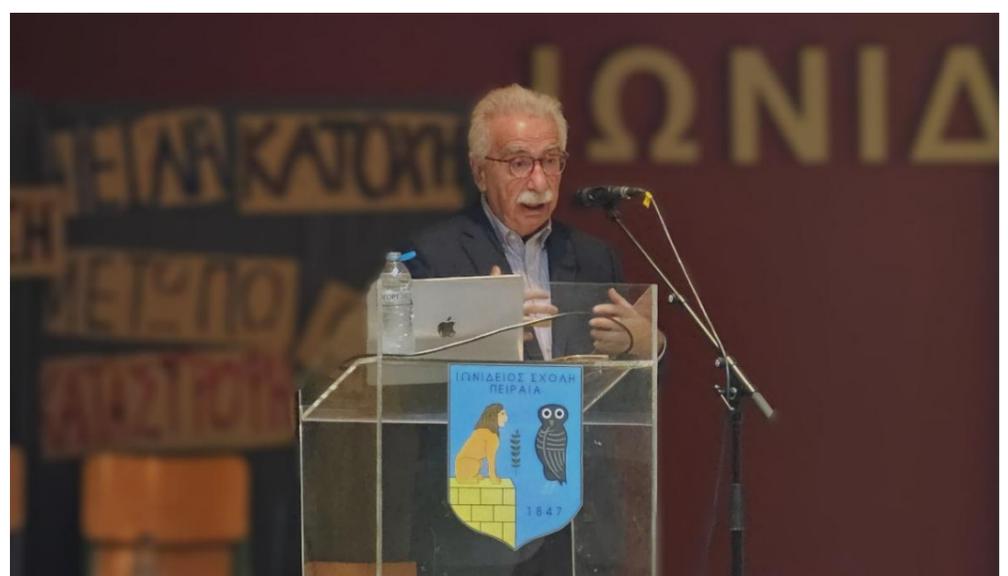
– Και πώς θα καλλιεργηθεί αυτός ο σεβασμός προς τους καθηγητές;

Σιγά σιγά. Δεν γίνεται αλλιώς. Αν περιμένουμε να λυθεί με έναν νόμο ή με μια εγκύκλιο, απλώς σηκώνουμε τα χέρια ψηλά. Ο

σεβασμός δεν επιβάλλεται — χτίζεται. Πρώτα απ' όλα, χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας στην ελληνική οικογένεια. Πρέπει να ξαναδούμε πώς αντιμετωπίζουμε το σχολείο και τις εξετάσεις. Σήμερα, για πολλούς, το σχολείο είναι απλώς ένας διάδρομος προς τις Πανελλήνιες. Αν όμως θέλουμε κύρος για τον εκπαιδευτικό, πρέπει να αποδεχτούμε ότι το σχολείο έχει αυτοτελή αξία και ότι ο καθηγητής δεν είναι αντίπαλος ούτε υπάλληλος εξυπηρέτησης. Ένα από τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας είναι η εύκολη αμφισβήτηση και οι προσβολές προς τον εκπαιδευτικό — και αυτό ξεκινά ήδη από το Δημοτικό. Οι συνάδελφοι εκεί δέχονται συχνά πίεση και απαξίωση. Το ζήτημα αυτό δεν λύνεται με πειθαρχικά μέτρα: λύνεται όταν ανοίξει δημόσια συζήτηση. Γι' αυτό τέτοια θέματα πρέπει να λέγονται ανοικτά, ακόμη κι αν προκαλούν αντιδράσεις. Αν δεν συζητηθούν στην κοινωνία — στα σπίτια, στα τραπέζια, στα σχολεία — δεν αλλάζει τίποτα. Ο σεβασμός καλλιεργείται μέσα από διάλογο και συνειδητοποίηση, όχι μέσα από σιωπή. Ταυτόχρονα, ο σεβασμός συνδέεται και με την ευθύνη. Ο εκπαιδευτικός βελτιώνεται όχι μόνο με αξιολογήσεις στα χαρτιά, αλλά όταν υπάρχει πολιτισμένη απαίτηση από την κοινωνία για ποιότητα, υπάρχει εμπιστοσύνη, αλλά και προσδοκία. Όταν ο ρόλος του θεωρείται ουσιαστικός και όχι διακοσμητικός.

– Και ένα συμπέρασμα για όλα αυτά που είπαμε σήμερα;

Η εκπαίδευση απαιτεί δεκαετή σχεδιασμό. Δεν μπορεί να μεταρρυθμίζεται με οριζόντια τετραετία. Αν θέλουμε πραγματική αλλαγή, πρέπει να συμφωνήσουμε σε ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο και να το υπηρετήσουμε με συνέπεια.

Ο Κώστας Γαβρόγλου, είναι Έλληνας πανεπιστημιακός, (καθηγητής Ιστορίας των Επιστημών στο τμήμα ΜΙΘΕ του ΕΚΠΑ), πολιτικός, πρώην υπουργός Παιδείας και συγγραφέας.

Δράσεις και Απόψεις

«Η πρώτη μου ραδιοφωνική εκπομπή»

του Στέλιου Μπιτάκου

Πρόσφατα, με τον όμιλο δημοσιογραφίας επισκεφτήκαμε τον ραδιοφωνικό σταθμό 9.84, για να δημιουργήσουμε μία ακόμα ραδιοφωνική εκπομπή και να θίξουμε αυτή τη φορά τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και το πώς αυτή μπορεί να επηρεάσει την ψυχική μας υγεία.

Για να υλοποιήσουμε αυτό το εγχείρημα, αφού χωριστήκαμε σε δύο ομάδες των πέντε ατόμων, η καθεμία ανέλαβε να διαχειριστεί μία διαφορετική πτυχή του θέματος: η πρώτη ανέλαβε να ερευνήσει τη δημιουργική αξιοποίηση του AI και η δεύτερη τις επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει αυτή στη συναισθηματική μας κατάσταση.

Όταν επιτέλους συλλέξαμε μία ευρεία μάζα πληροφοριών για το θέμα, ήμασταν έτοιμοι να μοιραστούμε τις απόψεις μας με τους ακροατές.

Αφού φτάσαμε μέσα στον σταθμό, η υπεύθυνη μάς ξενάγησε στους χώρους όπου διεξάγονται διάφορες εκπομπές και εκεί είχαμε την τύχη να δούμε από κοντά μερικούς γνωστούς εκφωνητές.

Όταν ήρθε η σειρά μας να κάνουμε την ηχογράφηση ήμασταν

Η δημοσιογραφική ομάδα του «Pe-port-az» στο studio του Ρ/Σ «Αθήνα 9,84»

όλοι φανερώς αγχωμένοι, αλλά ο ραδιοφωνικός παραγωγός κ. Π. Καββαδάς μας βοήθησε να χαλαρώσουμε και να μιλήσουμε πιο αυθόρμητα — κάτι που είναι πολύ σημαντικό για μια ραδιοφωνική εκπομπή.

Μετά από περίπου μία ώρα τελειώσαμε με την ηχογράφηση, θεωρώντας ότι το αποτέλεσμα μάς δικαιώσε. Για όποιον θέλει να ακούσει ολόκληρη την εκπομπή μας, μπορεί να την βρει στην ιστοσελίδα του σταθμού

9.84 στη μαθητική εκπομπή Τετράδιο: https://athina984.gr/radio_shows/to-tetradio/.

Έφηβοι και Τεχνητή Νοημοσύνη: Ευκαιρία ή Πρόκληση;

της Σοφίας Σπάθα

Πρόσφατα, είχαμε την ευκαιρία ως σχολείο να συμμετάσχουμε σε μια ραδιοφωνική εκπομπή στον Αθήνα 9.84, όπου συζητήσαμε ένα θέμα που μας αφορά όλους: την τεχνητή νοημοσύνη και τη σχέση της με τους εφήβους. Η προετοιμασία για την εκπομπή μάς έκανε να συνειδητοποιήσουμε κάτι απλό αλλά σημαντικό: το AI δεν είναι «κάτι του μέλλοντος». Είναι ήδη μέσα στην καθημερινότητά μας.

Αν το σκεφτούμε, χρησιμοποιούμε εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης συνεχώς — όταν κάνουμε αναζήτηση, όταν μας προτείνονται βίντεο, όταν οργανώνουμε μια εργασία ή ακόμη και όταν ζητάμε βοήθεια για μια άσκηση που μας δυσκολεύει. Και ας είμαστε ειλικρινείς: πόσοι από εμάς δεν έχουμε μπει στον πειρασμό να ζητήσουμε από το AI να μας δώσει μια έτοιμη απάντηση;

Τα θετικά της τεχνητής νοημοσύνης για εμάς

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να λειτουργήσει σαν ένας βοηθός που είναι διαθέσιμος οποιαδήποτε στιγμή. Μπορεί να μας εξηγήσει κάτι με διαφορετικό τρόπο, να μας δώσει ιδέες όταν «κολλάμε» ή να μας βοηθήσει να οργανώσουμε τη σκέψη μας. Σε

αυτό το κομμάτι, είναι πραγματικά ένα ισχυρό εργαλείο.

Επιπλέον, μας φέρνει πιο κοντά στο μέλλον. Οι περισσότερες

Φωτογραφία από: Solen Feyjissa στο Unsplash

σπουδές και επαγγέλματα πλέον συνδέονται με την τεχνολογία. Το να μάθουμε να χρησιμοποιούμε σωστά το AI από τώρα ίσως είναι ένα από τα σημαντικότερα εφόδια της γενιάς μας.

Από την άλλη, έχει και ένα θετικό που συχνά δεν σκεφτόμαστε: μπορεί να προσαρμόζεται στον ρυθμό μας. Δεν μαθαίνουμε όλοι με τον ίδιο τρόπο. Κάποιοι χρειάζονται περισσότερα

παραδείγματα, άλλοι απλές εξηγήσεις. Σε αυτό, το AI μπορεί να βοηθήσει αρκετά.

διαβάσουμε, να κάνουμε λάθος και να ξαναπροσπαθήσουμε, ίσως επιλέγουμε τον εύκολο δρόμο. Και τότε το ερώτημα δεν είναι αν η τεχνητή νοημοσύνη είναι κακή — αλλά αν τη χρησιμοποιούμε σωστά.

Υπάρχουν επίσης ζητήματα ιδιωτικότητας και προσωπικών δεδομένων. Πολλές φορές δίνουμε πληροφορίες χωρίς να σκεφτόμαστε πού καταλήγουν. Ειδικά στην ηλικία μας, δεν είμαστε πάντα συνειδητοποιημένοι για το ψηφιακό μας αποτύπωμα.

Τελικά;

Η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι ούτε εχθρός ούτε «σωτήρας». Είναι ένα εργαλείο. Το θέμα είναι ποιος κρατά τον έλεγχο.

Η συζήτηση που ξεκίνησε στην ραδιοφωνική εκπομπή του Αθήνα 9.84 μάλλον ήταν μόνο η αρχή. Γιατί το πραγματικό ερώτημα είναι αυτό:

Θα χρησιμοποιήσουμε την τεχνητή νοημοσύνη για να εξελιχθούμε ή θα αφήσουμε να μας αντικαταστήσει στη σκέψη; Ίσως τελικά η απάντηση να βρίσκεται σε εμάς.

Όμως... δεν είναι όλα τόσο απλά

Όταν έχουμε πάντα μια «έτοιμη» απάντηση μπροστά μας, μήπως σταματάμε να προσπαθούμε πραγματικά; Μήπως γινόμαστε πιο βιαστικοί στη σκέψη μας;

Η υπερβολική εξάρτηση από την τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να επηρεάσει την κριτική μας ικανότητα. Αντί να ψάξουμε, να

Δράσεις και απόψεις

Στην καρέκλα του (AI) ψυχολόγου

της Μελίνας Πέρρου

Στην καθημερινότητά μας ζούμε δίπλα σε συσκευές που “μαθαίνουν” από εμάς. Τι μπορούμε να μάθουμε, όμως, εμείς από τις συσκευές αυτές; Μπορεί η τεχνητή νοημοσύνη να μας κάνει πραγματικά... καλύτερους ή καλύτερα (ψυχολογικά); Ή ακόμη και πιο ήρεμους; Μπορεί η Τεχνητή Νοημοσύνη να συμβάλει στην ψυχική ευεξία του ατόμου; Και αν ναι, με ποιον τρόπο;

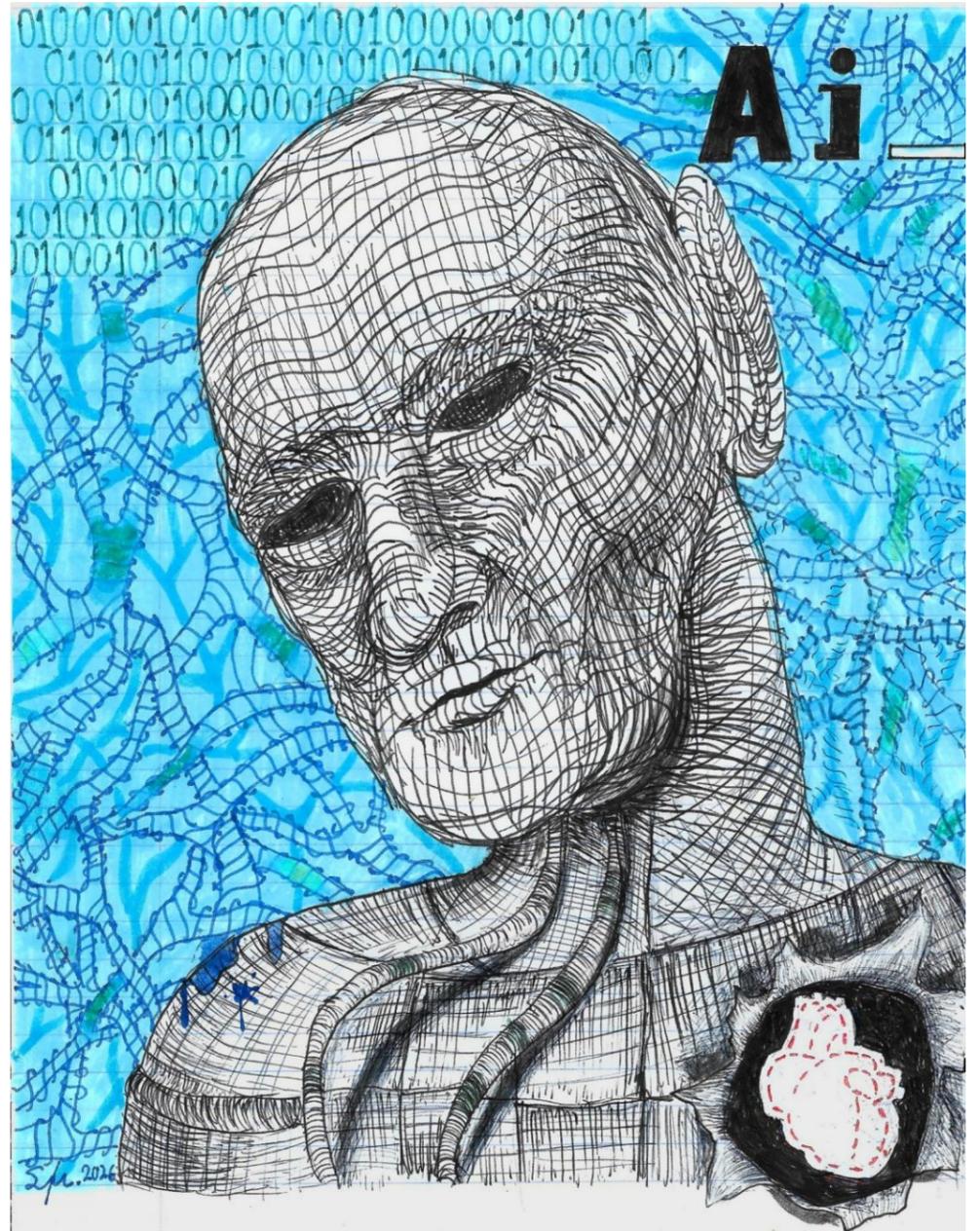
Στατιστικά δείχνουν ότι η χρήση τεχνολογιών AI για ψυχική υποστήριξη βρίσκεται ακόμη σε πρώιμα στάδια, αλλά το ενδιαφέρον ολοένα αυξάνεται: μία έρευνα της Woebot Health έδειξε ότι το 22% των Αμερικανών ενηλίκων έχει χρησιμοποιήσει chatbot ψυχικής υγείας, ενώ το 73% θα τα χρησιμοποιούσε εφόσον υπάρχουν επιστημονικά τεκμηριωμένα αποτελέσματα. Αντίστοιχα, σε φοιτητές πανεπιστημίων στις ΗΠΑ, το 49% έχουν χρησιμοποιήσει chatbot “για οποιονδήποτε σκοπό”, αλλά μόλις το 5% ειδικά για ψυχική υποστήριξη. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι η AI αποτελεί ένα εργαλείο που προκαλεί ήδη περιέργεια, ιδιαίτερα στους νέους, ενώ η ευρεία χρήση της για ψυχική ευεξία παραμένει περιορισμένη.

Όπως, λοιπόν, καταλαβαίνουμε από τα παραπάνω αριθμητικά δεδομένα, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να ενταχθεί στην καθημερινότητά μας ή έχει ήδη ενταχθεί με διάφορους τρόπους. Μπορεί να βοηθά στην ολοκλήρωση καθημερινών αρμοδιοτήτων, όπως λίστες για ψώνια ή σχολικές υποχρεώσεις, μειώνοντας το στρες που προκαλεί η πίεση του χρόνου. Επιπλέον, υπάρχουν εφαρμογές ευεξίας που δίνουν προσωπικές προτάσεις για ύπνο, αναπνοή ή mindfulness (π.χ.

Wysa, Woebot) και συστήματα που αναλύουν φωνή ή λόγο για την ανίχνευση στρες και burnout (StressWatch, Welltory). Τα chatbots παρέχουν αισθηματική υποστήριξη, βοηθώντας στον εντοπισμό πρώιμων συμπτωμάτων ή στην καθημερινή διαχείριση μικρών προβλημάτων. Υπάρχουν, επίσης, προγράμματα που προσαρμόζονται στις συνήθειες των χρηστών, προτείνοντας “μικρο-παρεμβάσεις” όπως διαλείμματα, ενυδάτωση ή stretching, ενώ οι θεραπευτές μπορούν να αξιοποιούν AI για να παρακολουθούν την πρόοδο των πελατών τους και να βελτιώνουν τη θεραπεία.

Είναι γεγονός πως σύγχρονα μοντέλα TN έχουν να προσφέρουν πολλά στον άνθρωπο στον τομέα της ψυχικής υγείας. Συγκεκριμένα, προσφέρουν προσβασιμότητα σε όσους δεν μπορούν να επισκεφθούν έναν ψυχολόγο, άμεση ανταπόκριση χωρίς ραντεβού, ανώνυμο περιβάλλον για πιο ελεύθερη έκφραση, αυτογνωσία μέσω ανάλυσης μοτίβων και συμπλήρωση — όχι αντικατάσταση — της ανθρώπινης υποστήριξης.

Ωστόσο, η χρήση της AI εγκυμονεί και κινδύνους. Τα chatbots δεν αντικαθιστούν τον ειδικό και δεν μπορούν να κάνουν βαθιά διάγνωση. Η προστασία προσωπικών δεδομένων αποτελεί κρίσιμο ζήτημα, ενώ υπάρχει κίνδυνος υπερβολικής εξάρτησης και παραπλανητικών συμβουλών από αλγόριθμους. Ερευνητές προειδοποιούν επίσης για ψυχολογικούς κινδύνους, όπως “feedback loops” σε άτομα με ψυχικές διαταραχές, και εγείρονται ηθικά ερωτήματα σχετικά με την ενσυναίσθηση μιας μηχανής και τη φύση της

Σκίτσο για το A.I. του Στέλιου Μπιτάκου

“θεραπείας”. Μολονότι τόσο εύκολα κατάφερε και διεισδύσει στην ζωή μας η τεχνητή νοημοσύνη, μήπως τελικά θα έπρεπε σιγά σιγά να περιοριστεί;

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να στηρίξει και να καθοδηγήσει πρόσκαιρα ένα άτομο,

μειώνοντας την αίσθηση μοναξιάς του και προσφέροντάς του εργαλεία για καλύτερη καθημερινή διαχείριση απλών προβλημάτων. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τα όριά της και ότι η ανθρώπινη επαφή παραμένει ανεκτίμητη αξία. Η παρέμβαση ειδικών ψυχικής υγείας δεν πρέπει να υποτιμάται αλλά να αποτελεί το βασικό καταφύγιο όσων χρήζουν ψυχικής βοήθειας. Η πραγματική ψυχική ευεξία, εξάλλου, χτίζεται μέσα από μικρές καθημερινές κινήσεις, αυτογνωσία και σχέσεις που κανένα chatbot δεν μπορεί να παρέχει.

Η δημοσιογραφική ομάδα ηχογραφεί...

Δράσεις και Απόψεις

Χείρα βοήθειας... στη δημοσιογραφία

της Μελίνας Πέρρου

Στη σύγχρονη εποχή, η δημοσιογραφία που άλλοτε θεωρούταν αποκλειστικό προνόμιο των έντυπων εφημερίδων έχει λάβει καινούργιες διαστάσεις και χαρακτηριστικά εξαιτίας της εμφάνισης των σύγχρονων μέσων πληροφόρησης.

Σε πολλούς, η κατάσταση αυτή μοιάζει με μια βαθύτατη κρίση στην οποία βυθίζεται ο Τύπος. Ωστόσο, οι νέες τεχνολογίες μπορούν να δώσουν μια πνοή ανανέωσης στην παλαιότερη απρόσωπη δοκιμαστική δημοσιογραφική γραφή. Συγκεκριμένα, χάρη στις νέες τεχνικές δυνατότητες που μετέρχονται η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο μπορούμε σε κλάσματα δευτερολέπτων να ενημερωθούμε για τις εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, συμβάλλοντας, έτσι, στη διαμόρφωση ευσυνείδητων πολιτών καταρτισμένων πάνω στο κοινωνικοπολιτικό γίγνεσθαι.

Δεδομένου, μάλιστα, πως ιδιαίτερα το διαδίκτυο δίνει την

ευκαιρία σε εμάς τους δέκτες να μεταβληθούμε σε εν δυνάμει δημοσιογράφους δημοσιεύοντας γεγονότα που διαδραματίζονται κοντά μας ή σχολιάζοντας τις διαδικτυακές στήλες, καλλιεργείται το ενδιαφέρον για συμμετοχή στα κοινά. Ο πολίτης δεν είναι πλέον μόνο παθητικός καταναλωτής ειδήσεων, αλλά αλληλεπιδρά με τα ψηφιακά μέσα και εκφράζει γνώμη πάνω στα δρώμενα. Ακόμη, χάρη σε αυτήν την ιδιότητα των συγχρόνων Μ.Μ.Ε. αλλά και στο γεγονός πως στα τελευταία εργάζεται πλήθος δημοσιογράφων και ανταποκριτών που προέρχονται από διάφορα κοινωνικά στρώματα και παρατάξεις, ενισχύεται ο πλουραλισμός. Κατ'επέκταση, έχουμε την δυνατότητα λήψης μιας πολυπρισματικής ανάλυσης πάνω στις εξελίξεις, διαμορφώνοντας ένα ανοικτό πνεύμα δίχως παρωπίδες, έτοιμο να δεχτεί μια αντίθετη άποψη.

Ωστόσο, όταν χάνεται το μέτρο και η πολυφωνία μετατρέπεται σε μια μάζα ανεπιβεβαιωτών

πληροφοριών, τότε αυτό ταλανίζει εμάς τους δέκτες, αφού οδηγούμαστε σ'έναν φαύλο κύκλο. Αναγκαζόμαστε να σπαταλάμε χρόνο – ομολογουμένως πολύτιμο σε εποχές όπου όλα τρέχουν με γρήγορους ρυθμούς – σε μια αδιάκοπη προσπάθεια εξακρίβωσης της αλήθειας και διάκρισής της από την παραπληροφόρηση. Αν, μάλιστα, δεν διαθέτουμε τον απαραίτητο χρόνο, πιθανότατα αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αποκτάμε μια επιφάνεια γνώσης θεμελιωμένης σε ψεύδη ή παρακαράξεις των γεγονότων. Η φύση, άλλωστε, των σύγχρονων μέσων ενημέρωσης είναι εκείνη που ενισχύει το φαινόμενο της παραπληροφόρησης, διότι οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι θυσιάζουν την εγκυρότητα του ρεπορτάζ στον βωμό της εγκαιρότητας. Έχοντας ως στόχο τους τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό “κλικς” ή τηλεοπτικών μονάδων, συχνά (ανά) δημοσιεύουν μη επαληθευμένες πληροφορίες που ενδεχομένως καταρριφθούν στην συνέχεια. Τέλος, λόγω της προχειρότητας αυτής, τα Μ.Μ.Ε.

συμβάλλουν πολλές φορές στην υποβάθμιση της γλώσσας, αφού ο ελάχιστος διαθέσιμος χρόνος προετοιμασίας των θεμάτων, η συνθηματολογική χρήση λέξεων, η κυριαρχία του οπτικοακουστικού υλικού έναντι της γλώσσας και η υπερβολική χρήση ξένων όρων – ειδικά στο διαδίκτυο – οδηγεί σε επαναλαμβανόμενα λάθη. Αυτό έχει ως απόρροια να κανονικοποιούνται και να τα υιοθετούμε εν τέλει εμείς το κοινό.

Συνοψίζοντας, τα σύγχρονα μέσα πληροφόρησης αποτελούν χρήσιμο εργαλείο στον αγώνα της ενημέρωσης, αφού προσφέρουν αμεσότητα και εποικοδομητική αλληλεπίδραση. Εντούτοις, ορισμένα περιστατικά, όπως η παραπληροφόρηση, η υπερπληροφόρηση και η προχειρότητα, είναι αρκετές ενδείξεις, ώστε κάποιος να ισχυριστούν πως η δημοσιογραφία διέρχεται μια βαθύτατη κρίση. Το ζήτημα είναι, πως μπορεί η τελευταία να αμβλυθθεί;

«Παγκόσμια ημέρα αναπηρίας»

της Στέλλας Βόρδου

Κάθε χρόνο, στις 3 Δεκεμβρίου, η παγκόσμια κοινότητα αφιερώνει τη μέρα της στα άτομα με αναπηρία, όχι από τυπική υποχρέωση, αλλά από την ανάγκη να επαναφέρει στο προσκήνιο ένα ζήτημα που παραμένει βαθιά κοινωνικό και ουσιαστικά πολιτικό: την ισότιμη συμμετοχή, την προσβασιμότητα και τον σεβασμό της διαφορετικότητας. Η Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία, που θεσπίστηκε από τον ΟΗΕ, λειτουργεί ως υπενθύμιση ότι η αναπηρία δεν αφορά μια «ειδική» ομάδα, αλλά μια κοινωνία που οφείλει να σχεδιάζεται για όλους, χωρίς εξαιρέσεις και αστερίσκους. Η πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία, τον πολιτισμό και τις δημόσιες υπηρεσίες δεν αποτελεί πράξη φιλανθρωπίας, αλλά θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Παρά τις προόδους που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, τα εμπόδια —φυσικά, θεσμικά και νοοτροπίας— εξακολουθούν να υπάρχουν και να απαιτούν σταθερή και ουσιαστική αντιμετώπιση.

Κι όμως, η ημέρα αυτή δεν χρειάζεται να είναι βαριά ή αποστερωμένη από συναισθημα. Γιατί, αν κάτι χαρακτηρίζει τα άτομα με αναπηρία και τα κινήματα διεκδίκησης, είναι η δύναμη, η δημιουργικότητα και —ναί— το χιούμορ. Άλλωστε,

όταν κάθε χρόνο βλέπουμε δεκάδες αφίσες για «ευαισθητοποίηση», αλλά ακόμη δυσκολευόμαστε να βρούμε ράμπες που να διευκολύνουν τη

ευαισθητοποίηση μπορεί να συνδυαστεί με συμμετοχή και ουσία. Σε σχολεία σε όλη τη χώρα οργανώθηκαν εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θεατρικά δρώμενα,

μουσικοθεραπείας και συναυλίες ανέδειξαν την τέχνη ως γλώσσα επικοινωνίας που δεν γνωρίζει περιορισμούς, ενώ τοπικές εκδηλώσεις και δράσεις ευαισθητοποίησης έφεραν το κοινό πιο κοντά στην καθημερινότητα των ατόμων με αναπηρία. Ιδιαίτερη δυναμική είχαν και οι αθλητικές πρωτοβουλίες, με inclusive φεστιβάλ και δραστηριότητες που ένωσαν ανθρώπους κάθε ηλικίας και ικανότητας, αποδεικνύοντας ότι ο αθλητισμός μπορεί να λειτουργήσει ως πραγματική γέφυρα ισότητας.

Ίσως, τελικά, το πιο σημαντικό μήνυμα της Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία να είναι ότι δεν χρειαζόμαστε μια μέρα τον χρόνο για να θυμόμαστε την ένταξη, αλλά 365 ημέρες για να τη χτίζουμε. Και αν σε αυτή τη διαδρομή υπάρχει χώρος για χαμόγελο, αυτοσαρκασμό και λίγο χιούμορ, τόσο το καλύτερο — γιατί μια κοινωνία που μπορεί να γελάει, είναι και μια κοινωνία που μπορεί να αλλάξει. Το ζητούμενο δεν είναι να μιλάμε για την αναπηρία μία φορά τον χρόνο, αλλά να δημιουργήσουμε έναν κόσμο όπου η προσβασιμότητα, ο σεβασμός και η ισότητα θα είναι τόσο αυτονόητα, ώστε να μη χρειάζονται ειδικές ημέρες για να μας τα θυμίζουν.

Φωτογραφία του R. du Plessis στο Unsplash

μετακίνησή τους, δεν μπορούμε παρά να χαμογελάσουμε πικρά. Η κοινωνική αλλαγή δεν έρχεται με μεγάλα λόγια και συνθήματα, αλλά με πράξεις που γίνονται καθημερινότητα και με λύσεις που λειτουργούν στην πράξη, όχι μόνο στις παρουσιάσεις PowerPoint.

Το 2025 στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκαν αρκετές δράσεις που απέδειξαν ότι η

προβολές και δημιουργικές εργασίες, με στόχο οι μαθητές να γνωρίσουν τη διαφορετικότητα όχι ως κάτι «ξένο», αλλά ως κομμάτι της πραγματικότητας. Εκδηλώσεις φιλοξενήθηκαν και από θεσμικούς φορείς, με τη συμμετοχή μαθητών με και χωρίς αναπηρία, που παρουσίασαν έργα και ιδέες γύρω από την έννοια της συμπερίληψης. Παράλληλα, στον χώρο του πολιτισμού, δράσεις όπως προγράμματα

«Άγιος Βαλεντίνος: από τους μυστικούς γάμους... στα σοκολατάκια σε σχήμα καρδιάς»

της Στέλλας Βόρδου

Κάθε χρόνο, στα μέσα Φεβρουαρίου, ο κόσμος χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: σε αυτούς που ανυπομονούν να ανταλλάξουν καρδούλες, λουλούδια και ρομαντικά δείπνα και σε εκείνους που αναρωτιούνται γιατί ένα απλό ημερολόγιο τους υπενθυμίζει ότι είναι μόνοι τους. Ναι, ο Άγιος Βαλεντίνος είναι πάλι εδώ – και μαζί του μια γιορτή που έχει περισσότερη ιστορία απ' όση φανταζόμαστε.

Από πού ξεκίνησαν όλα;

Η ιστορία του Αγίου Βαλεντίνου μας ταξιδεύει πίσω στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Σύμφωνα με την πιο διαδεδομένη εκδοχή, ο Βαλεντίνος ήταν ιερέας τον 3ο αιώνα μ.Χ., την εποχή που ο αυτοκράτορας Κλαύδιος Β' είχε

απαγορεύσει τους γάμους, πιστεύοντας ότι οι ανύπαντροι άνδρες ήταν καλύτεροι στρατιώτες. Ο Βαλεντίνος, όμως, δεν συμμεριζόταν αυτή την άποψη και τελούσε γάμους κρυφά. Όταν αποκαλύφθηκε, φυλακίστηκε και εκτελέστηκε στις 14 Φεβρουαρίου. Ρομαντικό τέλος; Όχι και τόσο. Ρομαντικός συμβολισμός; Απολύτως.

Υπάρχει μάλιστα και ο θρύλος ότι, λίγο πριν την εκτέλεσή του, έστειλε ένα γράμμα στην κόρη του δεσμοφύλακά του, υπογράφοντας «από τον Βαλεντίνο σου». Κάπως έτσι γεννήθηκε η πρώτη... κάρτα του Αγίου Βαλεντίνου.

Με τα χρόνια, η Εκκλησία καθιέρωσε τη μνήμη του Αγίου Βαλεντίνου, ενώ στον Μεσαίωνα η γιορτή άρχισε να συνδέεται με

τον ρομαντικό έρωτα, ιδιαίτερα στην Αγγλία και τη Γαλλία. Από εκεί μέχρι τις σοκολάτες, τα αρκουδάκια και τα εποχί καρδούλες ήταν απλώς θέμα χρόνου – και marketing.

Και σήμερα;

Στη σύγχρονη εποχή, ο Άγιος Βαλεντίνος έχει εξελιχθεί σε μια παγκόσμια γιορτή αγάπης, είτε αυτή αφορά τον σύντροφό μας, είτε τους φίλους μας, είτε –γιατί όχι– τον ίδιο μας τον εαυτό. Σε μια καθημερινότητα γεμάτη άγχος, deadlines και ειδοποιήσεις στο κινητό, η αφορμή για ένα «σ' αγαπώ», ένα χαμόγελο ή ένα γλυκό μήνυμα δεν είναι και τόσο κακή ιδέα.

Και αν δεν έχετε σχέση; Κανένα πρόβλημα. Η σοκολάτα έτσι κι

αλλιώς δεν κάνει διακρίσεις και οι ταινίες είναι πάντα πιστό ραβεβού.

Τελικά, αξίζει;

Ο Άγιος Βαλεντίνος δεν χρειάζεται να είναι υπερβολικός, ούτε υποχρεωτικός. Δεν μετριέται σε τριαντάφυλλα και δώρα, αλλά στις μικρές κινήσεις. Αν μη τι άλλο, είναι μια καλή υπενθύμιση ότι η αγάπη –σε όλες τις μορφές της– αξίζει να γιορτάζεται. Έστω και με λίγο χιούμορ, λίγη ιστορία και... μια καρδούλα παραπάνω.

Καλή γιορτή, λοιπόν, σε ερωτευμένους, φίλους και ρομαντικούς κάθε είδους ♥

«Διάλογοι στο προαύλιο...»

Οι μαθητές σατιρίζουν τα κακώς κείμενα

Σωτηρία Κυπαρίσση

–Ρε, είδες πάλι τον Νίκο στο λεωφορείο;

–Ποιον; Αυτόν που μιλάει στο τηλέφωνο λες και κάνει συναυλία;

–Ναι, ναι. Τον πολύ διακριτικό. Μάθαμε όλοι πως χώρισε, ευτυχώς που ενημερωθήκαμε αλλιώς δεν θα κοιμόμουν τα βράδια.

–Ειλικρινά δεν αντέχω άλλο αυτή τη δημόσια εξομολόγηση. Και μετά σου λένε σεβάσου τον προσωπικό χώρο. Ποιον χώρο ακριβώς;

–Καλά περίμενε να δεις στο σχολείο. Άλλοι πετάνε τα σκουπίδια τους κάτω λες και το πάτωμα είναι μαγικός κάδος που τα εξαφανίζει!

–Ε βέβαια! Γιατί να κουραστούν να κάνουν δύο βήματα μέχρι τον κάδο, μπορεί να πάθουν καμία υπερκόπωση.

–Και το καλύτερο; Μετά ανεβάζουν στόρι «save the planet».

–Οικολογική συνείδηση επιπέδου, όχι αστεία.

–Τέλος πάντων, έχω μάθημα σε δέκα λεπτά, τα λέμε στο σχολείο!

Αικατερίνη Παπαδοπούλου

Άρης: Είδατε το post του Χρήστου; Ανέβασε μια φωτογραφία με ένα αδέσποτο και στο cartion ολόκληρη έκθεση για την εγκατάλειψη της των ζώων. Πήρε και 500 likes σε δέκα λεπτά!

Πειρούλα: Α ναι σωστά! Τι ευαισθησία! Φυσικά, ξέχασε να αναφέρει ότι το σκυλάκι ήταν έξω από την πόρτα του τρεις μέρες

και ούτε γύρισε να το φροντίσει αλλά το μόνο που έκανε ήταν να βρει το κατάλληλο φίλτρο να εκφραση τη θλίψη του ζώου.

Ζωή: Ε, μην είσαι άδικη, τώρα. Είναι γνωστό πως η πείνα ενός ζώου χορταίνει με τα likes. Γιατί να του δώσεις φαγητό, όταν μπορείς να του δώσεις δημοσιότητα άλλωστε είναι πιο σημαντικό να ταϊζουμε το προφίλ μας, όχι το στομάχι του άλλου.

Άρης: Ακριβώς! Τι μεγαλείο ψυχής να αγωνίζεσαι για τα δικαιώματα των πάντων, αρκεί να μην χρειαστεί να σηκωθείς από την πολυθρόνα σου. Προσέξατε και τον Σπύρο; Όλο ανεβάζει για δωρεές για την διάσωση των κελώνων καρέτα-καρέτα που πεθαίνουν από την ρύπανση της θάλασσας.

Ζωή: Μα ο Σπύρος είναι ακτιβιστής του πληκτρολογίου. Η οικολογική του συνείδηση σταματά εκεί που αρχίζει ο κόπος να βρει κάδο απορριμμάτων. Είναι πολύ κουραστικό να σώζεις τον κόσμο και να μαζεύεις και τα σκουπίδια σου ταυτόχρονα.

Πειρούλα: Παιδιά, έχετε μείνει πίσω. Σήμερα, αν δεν ποστάρεις ότι είσαι καλός άνθρωπος, είναι σαν να μην είσαι. Η ηθική πλέον δεν μετριέται με πράξεις, αλλά με την εικόνα μας στα social.

“15 ΜΕΡΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΕΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ”

Γελοιογραφία του Στέλιου Μπιτάκου

Δράσεις και Απόψεις

«Από την πρόθεση... στη θέση: Οι ρητορικοί μας αγώνες»

Της Μελίνας Πέρρου

Στη σύγχρονη εποχή, ακούμε όλο και πιο συχνά στα μέσα ενημέρωσης τους όρους “debate”, “λογομαχία”, “επικοινωνιακός διάλογος” συνήθως αναφερόμενους σε πολιτικά ή δημόσια πρόσωπα. Εντούτοις, δεν θα ήταν ωφέλιμο, αν και τα παιδιά, οι φορείς των νέων αντιλήψεων και κυμάτων, συμμετείχαν σε αυτού του είδους τις δραστηριότητες; Ο Όμιλος Ρητορικής του Λυκείου μοιράστηκε ακριβώς αυτή την άποψη και διοργάνωσε φέτος σε συνεργασία με τον αντίστοιχο Όμιλο του Γυμνασίου για πρώτη φορά τους Αγώνες Ρητορικής «Προ-θέσεις 2026» στο σχολείο μας, παρέχοντας στους μαθητές τη δυνατότητα, μέσω του αγωνίσματος των Διπλών Λόγων, να αναπτύξουν επιχειρήματα, κριτική σκέψη και αυτοπεποίθηση.

Οι αγώνες πραγματοποιήθηκαν στις 7 Φεβρουαρίου και συγκέντρωσαν συμμετοχές από Πρότυπα και Πειραματικά σχολεία τόσο της κοντινής μας περιοχής και της Αττικής, όσο και από σχολεία όλης της χώρας, όπως αυτά της Κρήτης και της Θεσσαλονίκης, προσδίδοντας, έτσι, έναν διασκολικό και διακρατικό χαρακτήρα.

Οι εργασίες ξεκίνησαν νωρίς το πρωινό του Σαββάτου με την υποδοχή των μαθητών των φιλοξενούμενων σχολείων και τους χαιρετισμούς της κας Κουμπάρου Χρυσάνθης, Επόπτριας Ποιότητας Εκπαίδευσης ΔΔΕ Πειραιά, της Διευθύντριας Γυμνασίου κας Γεώργια Ευαγγελίας και του Διευθυντή Λυκείου κ. Ματακιά Σωτηρίου καθώς και των

υπεύθυνων καθηγητριών της διοργάνωσης κας Δεληγιάννη Αρτεμισίας και κας Γραμματά Μαρίας. Στη συνέχεια διεξήχθη ο Α' γύρος των Διπλών Λόγων ύστερα από κλήρωση μεταξύ των ομάδων του Γυμνασίου και του Λυκείου και κατατέθηκε η βαθμολογία από τους κριτές. Μετά από ένα Μουσικό Διάλειμμα ακολούθησε εκ νέου κλήρωση και ο Β' γύρος του Διαγωνισμού μεταξύ των νικητών και μεταξύ των ηττημένων ομάδων του Α' γύρου. Κατατέθηκε ξανά η βαθμολογία και μετά από ένα διάλειμμα για φαγητό ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα Α' και Β' Γύρου.

Τις απογευματινές ώρες πραγματοποιήθηκε ο Ημιελικός Γύρος μεταξύ των ομάδων που είχαν συγκεντρώσει τις υψηλότερες βαθμολογίες ανά βαθμίδα, ενώ αργότερα ενώπιον του κοινού πραγματοποιήθηκε και ο Τελικός γύρος Γυμνασίου και

Λυκείου από τις δύο υψηλότερες σε βαθμολογία ομάδες. Η διοργάνωση ολοκληρώθηκε με τη βράβευση των καλύτερων ομιλητών και των καλύτερων ομάδων.

Κατά τη διάρκεια των Αγώνων οι μαθητές κλήθηκαν να τοποθετηθούν σε επίκαιρα ζητήματα, όπως η επίδραση των κοινωνικών δικτύων στην καθημερινή ζωή, η συμμετοχή των χωρών στην Ε.Ε., την αξία των βαθμών στη σχολική επίδοση κλπ. Κάθε ομιλητής παρουσίασε τις θέσεις του με σαφήνεια και επιχειρήματα, ενώ η διαδικασία περιλάμβανε και αντεπιχειρήματα, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και την ικανότητα ενεργητικής ακρόασης.

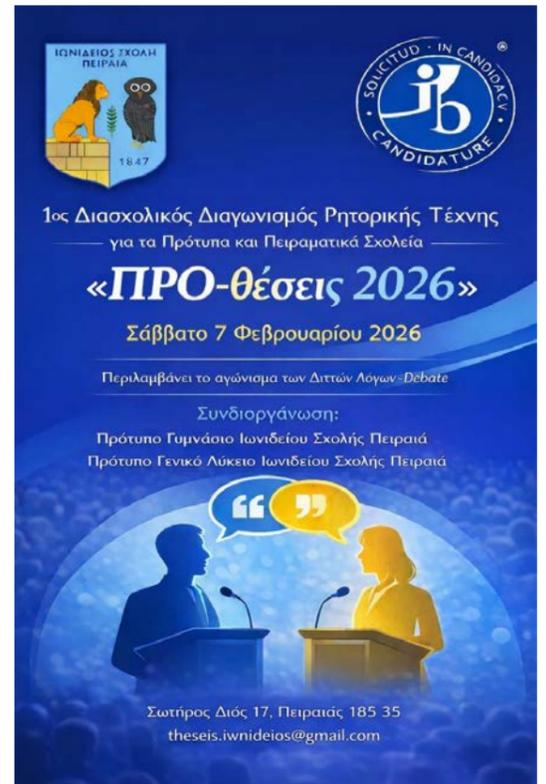
Ιδιαίτερη σημασία είχε η σύνθεση της κριτικής επιτροπής, στην οποία συμμετείχαν τόσο εκπαιδευτικοί όσο και απόφοιτοι του σχολείου μας. Η αξιολό-

Τελικός Γύρος Ρητορικών Αγώνων, στην Αίθουσα Εκδηλώσεων

Μαθητές του σχολείου μας, μαζί με την κ. Δεληγιάννη, στην υποδοχή

Αφίσα Ρητορικών Αγώνων

συμμετείχε στους τελικούς συμπλήρωσε: «Η διαδικασία αυτή μας διδάξε αυτοπεποίθηση, συνεργασία και ουσιαστική κριτική σκέψη». Οι εκπαιδευτικοί, επίσης, εξέφρασαν τον ενθουσιασμό τους για τη συμμετοχή των μαθητών τους σε τέτοιου είδους διασκολικές δράσεις, τονίζοντας ότι τους παρέχουν κίνητρα ευγενούς αμιλλας, ανταλλαγής σκέψεων και επικοινωνιακού διαλόγου. Οι φετινοί Αγώνες Ρητορικής απέδειξαν ότι το σχολείο μπορεί να είναι χώρος όχι μόνο μάθησης, αλλά και δημοκρατικής έκφρασης, ανάπτυξης προσωπικότητας και δημιουργικής αντιπαράθεσης ιδεών.

Η επιτυχία των φετινών «Προθέσεων» στο σχολείο μας δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη συνέχιση και περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού. Οι μαθητές επέστρεψαν στις τάξεις τους με νέες δεξιότητες, εμπειρίες και κίνητρο για συμμετοχή σε αντίστοιχες δραστηριότητες, επιβεβαιώνοντας ότι η ρητορική δεν είναι απλώς “πειθούς δημιουργός”, όπως την όριζαν οι αρχαίοι, αλλά πλέον έχει λάβει πολυδιάστατο ρόλο ως σημαντικό εργαλείο διαμόρφωσης ολοκληρωμένων πολιτών.

γηση έγινε με αντικειμενικότητα και παιδαγωγική προσέγγιση, παρέχοντας στους μαθητές πολύτιμη ανατροφοδότηση και ενισχύοντας την εκπαιδευτική διάσταση των αγώνων.

Η παρουσία των αποφοίτων πρόσφερε επιπλέον κίνητρο στους συμμετέχοντες, καθώς μπορούσαν να δουν παραδείγματα ανθρώπων που είχαν ήδη βιώσει παρόμοιες εμπειρίες.

Οι συμμετέχοντες διαγωνιζόμενοι μαθητές μοιράστηκαν εντυπώσεις από την εμπειρία τους. Μαθήτριά της Β' Λυκείου δήλωσε: «Οι “Προ-θέσεις” μάς έμαθαν να στηρίζουμε τις απόψεις μας με επιχειρήματα και να ακούμε προσεκτικά τον συνομιλητή μας». Μαθητής που

«Ποιος κάθεται στο θρανίο μου το βράδυ;»

Όταν οι σχολικές αίθουσες ενώνουν!

Οι μαθητές του Λυκείου μας συναντούν τους μαθητές του συστεγαζόμενου 1ου Εσπερινού Λυκείου Πειραιά

των Στέλλας Βόρδου, Σοφίας Βρεπτού, Μελίνας Πέρρου, Σοφίας Σπάθα, Μαρίας-Χριστίνας Παλαμηδά, Στέλιου Μπιτάκου

Μαθητές των δύο σχολείων στο ίδιο θρανίο

Το κτίριο του σχολείου μας της Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά στεγάζει δύο σχολικές μονάδες. Η μία λειτουργεί τις πρωινές ώρες ενώ η άλλη λειτουργεί το βράδυ. Έτσι, όταν οι περισσότεροι μαθητές τελειώνουν το σχολείο τους το μεσημέρι, κάποιοι άλλοι μόλις ετοιμάζονται να ξεκινήσουν. Αυτοί είναι οι μαθητές του 1ου Εσπερινού Γενικού Λυκείου Πειραιά. Ωστόσο, παρά της συνύπαρξης των δύο αυτών σχολείων οι αλληλεπιδράσεις που ασκούνται μεταξύ τους είναι ως επί το πλείστον ανύπαρκτες. Έχοντας αυτόν τον προβληματισμό, στο πλαίσιο των δράσεων του Ομίλου Δημοσιογραφίας, αποφασίσαμε να επισκεφθούμε το νυχτερινό σχολείο. Θέλαμε να γνωρίσουμε τους ανθρώπους που κάθονται στα ίδια θρανία με εμάς έχοντας μια εντελώς διαφορετική καθημερινότητα, να ανταλλάξουμε εμπειρίες μαζί τους και να ακούσουμε τις προσωπικές τους ιστορίες. Τη δράση μας την ονομάσαμε **«Ποιος κάθεται στο θρανίο μου το βράδυ;»**.

Κατά την διάρκεια της συνάντησης, ανακαλύψαμε πολλές πληροφορίες για την φύση και τη λειτουργία του Εσπερινού Λυκείου. Αρχικά, το σχολείο λειτουργεί τις βραδινές ώρες 7:00 – 10:30 παρέχοντας σε όσους επιθυμούν την δυνατότητα να ολοκληρώσουν την δευτεροβάθμια εκπαίδευση και να αποκτήσουν απολυτήριο Λυκείου. Έτσι, δίνεται μια δεύτερη ευκαιρία στους ανθρώπους που λόγω επαγγελματικών, οικογενειακών ή άλλων υποχρεώσεων και εμποδίων δεν κατάφεραν την ολοκλήρωση της φοίτησής τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την συγκέντρωση ανθρώπων διάφορων ηλικιών εκεί.

Το βραδινό σχολείο δεν είναι απλώς μια διαφορετική βάρδια

μαθημάτων. Είναι ένας χώρος όπου συναντιούνται άνθρωποι με δύσκολες διαδρομές, καθυστερήσεις, δυσκολίες, δουλειές, ευθύνες και δεύτερες σκέψεις. Στα θρανία του σχολείου μας το βράδυ κάθονται οι νεότεροι μαθητές του νυχτερινού Λυκείου, οι συνομήλικοί μας, που για διαφορετικούς λόγους βρέθηκαν εκτός ρυθμού, αλλά όχι εκτός στόχου. Μας μίλησαν για τη δική τους πορεία — μια πορεία που δεν ακολούθησε το «τυπικό» μονοπάτι, αλλά δεν σταμάτησε ποτέ.

«Αυτό που μας κρατάει εδώ είναι οι παρέες»

Παναγιώτης: «Δεν το σκέφτηκα καν να το παρατήσω»

Ο Παναγιώτης, 22 ετών, γεννημένος εκτός Ελλάδας, με καταγωγή από το Πακιστάν και την Αλβανία, ήρθε στην Ελλάδα μόλις δύο ετών. Η σχολική του διαδρομή όμως δεν κύλησε ομαλά. Προσωπικά ζητήματα και χαμένες χρονιές τον άφησαν πίσω. Όπως χαρακτηριστικά μας είπε ο Παναγιώτης, «είχα χάσει κάποιες χρονιές λόγω προσωπικών θεμάτων και με άφησαν πίσω στη τάξη». Η μετάβαση στο βραδινό σχολείο δεν ήταν μια ήττα, αλλά μια συνειδητή επιλογή συνέχισης. Δεν σκοπεύει να δώσει πανελλήνιες. Το σχέδιό του είναι πιο πρακτικό: να μάθει μια τέχνη. «Θέλω να πάω σε επαγγελματικό λύκειο, να γίνω ηλεκτρολόγος ή ψυκτικός. Να μάθω μια τέχνη», μας είπε με σαφήνεια. Για εκείνον, το βραδινό είναι μια ρεαλιστική λύση που συνδυάζεται με την εργασία και του επιτρέπει να χτίσει σταδιακά το μέλλον του. «Στο πρωινό ήταν χειρότερα. Εδώ νιώθω ότι μαθαίνω πιο εύκολα», ανέφερε, υπογραμμίζοντας πως το

διαφορετικό κλίμα κάνει τη διαφορά.

(Λίγο πριν ολοκληρωθεί η συζήτηση, ένα τηλεφώνημα τον υποχρέωσε να αποχωρήσει. Η εικόνα του — να φεύγει βιαστικά από το θρανίο — συμβολίζει ίσως την πραγματικότητα πολλών μαθητών του βραδινού: η ζωή «τρέχει» παράλληλα με το σχολείο.)

Αθηνά: «Θέλω να βοηθάω τον κόσμο»

Η Αθηνά, 19 ετών, είχε μείνει τρεις φορές στην τρίτη γυμνασίου. Ωστόσο, δεν αντιμετωπίζει το παρελθόν της ως στίγμα, αλλά ως κίνητρο. Ο στόχος της είναι ξεκάθαρος. Όπως μας είπε χαρακτηριστικά, «θέλω να γίνω νοσηλεύτρια. Μου αρέσει να βοηθάω τον κόσμο». Η επιλογή της δεν είναι απλώς επαγγελματική· είναι βαθιά προσωπική. Για εκείνη, το βραδινό σχολείο σημαίνει κατανόηση και στήριξη. «Εδώ άμα έχεις κάποιο πρόβλημα, το λες στους καθηγητές και σε βοηθάνε», εξήγησε, συγκρίνοντας έμμεσα την εμπειρία της με το πρωινό σχολείο. Παρά τις δυσκολίες — κυρίως με τις απουσίες και την κούραση — επιμένει. Η επιμονή της δεν βασίζεται σε εξωτερική πίεση, αλλά σε εσωτερική ανάγκη να ολοκληρώσει αυτό που ξεκίνησε.

Μαρία: «Δεν ήθελα να το παρατήσω»

Η Μαρία, 18 ετών, βρέθηκε στο βραδινό μετά από δύο αποτυχημένες χρονιές στο πρωινό σχολείο. Η ίδια περιγράφει πως το περιβάλλον δεν της ταίριαζε. Όπως μας είπε, «στο πρωινό δεν μου άρεσε ο χώρος». Η αλλαγή δεν ήταν φυγή, αλλά αναζήτηση ενός πλαισίου όπου θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα. Δουλεύει παράλληλα με το

σχολείο, όπως και όλοι οι μαθητές του νυχτερινού, γεγονός που καθιστά το βραδινό σχεδόν μονόδρομο. «Το βραδινό βοηθάει, ειδικά αν δουλεύεις», τόνισε, εξηγώντας πως η ευελιξία και η κατανόηση από τους καθηγητές είναι καθοριστικές. Για τη Μαρία, το σχολείο δεν είναι μόνο μάθημα. Είναι και κοινότητα. «Αυτό που μας κρατάει εδώ είναι οι παρέες», είπε απλά, συμπυκνώνοντας μια αλήθεια που επαναλαμβάνονταν διακριτικά σε όλη τη συζήτηση: το αίσθημα του ανήκειν.

Μάριος – Γιάννης: «Το σχολείο απαραίτητο βήμα για το μέλλον»

Δύο ακόμα νέοι που γνωρίσαμε και δουλεύουν παράλληλα με το σχολείο είναι ο Μάριος, 17 ετών, μαθητής της Α' Λυκείου, και ο Γιάννης, 18 ετών, μαθητής της Β' Λυκείου. Ο Μάριος εργάζεται ως ηλεκτρολόγος και έχει έρθει από την Αλβανία, ενώ ο Γιάννης δουλεύει σε εταιρεία που κατασκευάζει και τοποθετεί δάπεδα και μοκέτες. Μας έδωσαν την εντύπωση ότι δεν είχαν ιδιαίτερη επίγνωση των μαθημάτων που παρακολουθούν, αφού αναγκάζονται να κάνουν αρκετές απουσίες λόγω της δουλειάς τους, όπως και να χρησιμοποιούν τα κινητά τους κάποιες φορές στο μάθημα. Το σχολείο για εκείνους είναι ένα απαραίτητο βήμα για το μέλλον τους, καθώς θα τους εφοδιάσει με το απολυτήριο. Τόνισαν ότι το κλίμα που επικρατεί είναι ευνοϊκό, υπάρχει σεβασμός, καλές σχέσεις, χωρίς εντάσεις ή τσακωμούς, τόσο μεταξύ των μαθητών όσο και με τους καθηγητές.

Ιωνιδείος: Το κτήριο που μας ενώνει

Νικόλας: «Πρώτα αθλητής, μετά μαθητής»

Ο Νικόλας, 17 ετών, πηγαίνει στο νυχτερινό, επειδή το ωράριο των πρωινών προπονήσεων της ποδοσφαιρικής του ομάδας καθιστά αδύνατη την παρακολούθηση του πρωινού σχολείου. Η απόφαση δεν ήταν εύκολη, όμως η οικογένειά του τον στήριξε. Η μεγαλύτερη δυσκολία είναι η κούραση μετά την προπόνηση που τον ακολουθεί στις μαθητικές ώρες, αλλά βλέπει το σχολείο ως επένδυση για το μέλλον. Έχει δύο αδέρφια τα οποία φοιτούν τις πρωινές ώρες. Θέλει να κυνηγήσει το όνειρό του στο ποδόσφαιρο, αλλά να έχει και ένα απολυτήριο για ασφάλεια. Νιώθει ότι μέσω της προσπάθειας ωριμάζει και αποκτά μια αίσθηση αυτονομίας και προοπτικής για το μέλλον. Βέβαια, ο εξωσχολικός χρόνος που αφιερώνει στην μελέτη είναι ελάχιστος εξαιτίας του γρήγορου ρυθμού της καθημερινότητάς του.

Κώστας: «Για να έχω επιλογές...»

Ο Κώστας δουλεύει ως βοηθός σε συνεργείο συστημάτων εξαερισμού, ήταν σε πρωινό Ναυτικό ΕΠΑΛ μέχρι τη Β' Λυκείου. Έμεινε από απουσίες, «γιατί προτιμούσε να δουλεύει το πρωί για να βγάλει μεροκάματο». Δεν ήθελε, όμως, να μείνει χωρίς απολυτήριο, οπότε αποφάσισε να συνεχίσει στο Εσπερινό και να το συνδυάζει με τη δουλειά. Δεν κάνει φροντιστήριο, προσπαθεί να διαβάσει μόνος του τα βασικά μαθήματα, Γλώσσα και Λογοτεχνία, Μαθηματικά, Γεωμετρία, Φυσική καθώς και τα Μαθήματα ειδικότητας, όσο μπορεί, καθώς λόγω δουλειάς δεν είναι πάντα εύκολο.

Για την επιστροφή του στο σχολείο δήλωσε «Δεν γίνεται να το αφήσεις. Το απολυτήριο είναι σημαντικό. Μπορεί να μην έχει τεράστια σημασία για μένα προσωπικά αυτή τη στιγμή, αλλά το χρειαζόμαστε «για το χαρτί», για το μέλλον. Για να έχω επιλογές. Όταν ήμουν μικρότερος, δεν υπήρχε μεγάλη οικονομική ανάγκη στην οικογένεια. Περισσότερο ήθελα δικά μου χρήματα, μια ανεξαρτησία. Έτσι, πήρα την απόφαση να δουλέψω και άφησα το σχολείο πίσω. Τώρα όμως βλέπω ότι χωρίς απολυτήριο τα πράγματα είναι πιο δύσκολα». Στα μελλοντικά του σχέδια, αφού πάρει το απολυτήριο, είναι να βγάλει ναυτικό φυλλάδιο και να φύγει από την Ελλάδα.

Τη σχέση με τους καθηγητές και τους μαθητές τη χαρακτηρίζει καλή, τυπική, αλλά και ανθρώπινη. Οι καθηγητές είναι επικοινωνιακοί και τους στηρίζουν, τους ενθαρρύνουν να συνεχίσουν και να μη τα παρατήσουν.

Επισημαίνει ότι με τους συμμαθητές του γνωρίζεται αρκετά, ειδικά με όσους είναι στην ίδια γειτονιά, ενώ με τα παιδιά του πρωινού θεωρεί ότι υπάρχει μια έμμεση επικοινωνία δηλώνοντας «καμιά φορά αφήνουμε μηνύματα στα θρανία, μικρά αστεία ή σχόλια. Είναι ωραίο αυτό, δείχνει ότι μοιραζόμαστε τον ίδιο χώρο». Τέλος, τα συμβουλεύει «να κάνουν αυτό που θεωρούν σωστό για εκείνους, αλλά να μην αφήσουν το σχολείο».

Ελευθερία: «Το νυχτερινό ήταν η καλύτερη επιλογή»

Η Ελευθερία, 18 ετών, μαθήτρια Γ' Λυκείου, δεν σταμάτησε στην πραγματικότητα ποτέ το σχολείο. Λόγω άγχους που υπήρχε και προβλημάτων υγείας μαζί με την οικογένειά της θεώρησε ότι το νυχτερινό σχολείο είναι η καλύτερη επιλογή. Στην αρχή είχε αυτόν τον "φόβο του καινούργιου" αλλά αυτό δεν την απέτρεψε ποτέ από το να συνεχίσει να μαθαίνει. Εργάζεται το πρωί στο φιλικιτζίδικο ενός συγγενή της και τα βράδια κάνει μάθημα. Τα αγαπημένα της μαθήματα είναι η Λογοτεχνία, τα Αγγλικά (τα οποία δεν διδάσκονται) και τα Θρησκευτικά. Θέλει να δώσει Πανελλήνιες εξετάσεις και το όνειρό της είναι να σπουδάσει αγγλική φιλολογία.

Αντώνης: «Να κάνω αυτό που αγαπάω»

Ο Αντώνης, 30 ετών, μαθητής Β' Λυκείου, διέκοψε την επαφή του με το σχολείο στη Β' Λυκείου. Οι κακές παρέες και θέματα που είχε με την οικογένειά του δεν τον άφησαν ποτέ να το ολοκληρώσει. Μετά από 14 χρόνια γύρισε πίσω στα θρανία με αφορμή "την αγάπη του για την μάθηση" και για να τελειώσει αυτό που άρχισε. Αν και είχε έναν

ενδοιασμό λόγω ηλικίας με την βοήθεια των "απίστευτα υποστηρικτικών καθηγητών" την ξεπέρασε και συνεχίζει δυναμικά. Είναι ο πρόεδρος του δεκαπενταμελούς και το αγαπημένο του μάθημα είναι τα θρησκευτικά λόγω της "αξιαγάπητης" καθηγήτριας που τα διδάσκει. Στο μέλλον θέλει να πάει σε ΕΠΑΛ για να σπουδάσει πληροφορική και να κάνει επιτέλους "αυτό που αγαπάει και όχι αυτό που πρέπει".

Κοινός παρονομαστής όλων των ιστοριών είναι η απόφαση να μην εγκαταλείψουν. Καμία διαδρομή δεν ήταν γραμμική. Υπήρξαν διακοπές, επαναλήψεις, απογοητεύσεις. Ωστόσο, κανείς τους δεν είπε «σταματάω». Όπως ανέφερε ένας από τους μαθητές, «δεν το σκέφτηκα καν να το

παρατήσω». Και ίσως αυτή η φράση συνοψίζει το πνεύμα του βραδινού σχολείου: δεν είναι ο χώρος της αποτυχίας, αλλά της επιμονής. Σε μια κοινωνία που συχνά μετρά την επιτυχία με ταχύτητα και ευθύγραμμες πορείες, τα θρανία της νύχτας θυμίζουν ότι οι δεύτερες ευκαιρίες δεν είναι ένδειξη αδυναμίας — αλλά δύναμης.

Στα θρανία του σχολείου μας το βράδυ, όμως, κάθονται και πολλοί μεγαλύτεροι σε ηλικία μαθητές, συνομήλικοι με τους καθηγητές τους ή και πιο μεγάλοι από αυτούς...

Μαζί με τους ενήλικες συμμαθητές μας

Συνέντευξη

Η παρακάτω συνέντευξη στη συντάκτρια μας Μαρία Παλαμηδά αποτυπώνει τις διαδρομές δύο μαθητριών του εσπερινού σχολείου, οι οποίες επέστρεψαν στα θρανία μετά από πολλά χρόνια. Μέσα από τις αφηγήσεις τους αναδεικνύονται οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν, αλλά και η δύναμη ψυχής που τις οδήγησε να συνεχίσουν. Το σχολείο για εκείνες δεν αποτελεί απλώς μια δεύτερη ευκαιρία, αλλά μια ουσιαστική προσωπική κατάκτηση.

Γιατί σταματήσατε το σχολείο και τι σας έφερε πίσω σε αυτό;

1η μαθήτρια:

Σ- «Όταν πρωτοπήγα σχολείο, τα πράγματα τότε ήταν πολύ διαφορετικά σε σχέση με σήμερα. Αντιμετώπιζα οικογενειακά προβλήματα και παντρεύτηκα σε πολύ νεαρή ηλικία. Οι γονείς εκείνη την εποχή φόρτωναν με πολλές ευθύνες τα παιδιά τους όσον αφορά το νοικοκυριό και την οικογένεια. Γι' αυτό τον λόγο η εκπαίδευσή τους δεν αποτελούσε ποτέ προτεραιότητα. Το να εγκαταλείψεις το σχολείο ήταν πολύ πιο εύκολο και συνηθισμένο σε σχέση με τη σημερινή εποχή. Πέρασαν τα χρόνια, απέκτησα δύο γιους και δύο εγγονούς. Εργάστηκα σε διάφορες δουλειές αποσπασματικά, πάντα όμως είχα στο μυαλό μου το σχολείο. Ξεκίνησα λοιπόν από την πρώτη γυμνασίου, με τη νοοτροπία ότι από τα 10 πράγματα που θα διδαχτώ, να μάθω έστω τα 3. Έθεσα έναν δύσκολο στόχο, είμαι όμως αποφασισμένη να τον πετύχω.

Ήθελα να κάνω κάτι για εμένα, για τον εαυτό μου. Βρίσκομαι, λοιπόν, σε αυτό το σχολείο εδώ και 4 χρόνια. Τη φετινή χρονιά φοιτώ στην πρώτη λυκείου.»

2η μαθήτρια (42 ετών):

Ε- «Ήρθα με την οικογένειά μου στην Ελλάδα από την Αλβανία το '98, σε ηλικία 15 ετών, ενώ φοιτούσα στη Β' γυμνασίου, χωρίς να μιλάω καθόλου την ελληνική γλώσσα. Το bullying που αντιμετώπιζα εγώ αλλά και τα υπόλοιπα παιδιά με την ίδια καταγωγή με ανάγκασε να εγκαταλείψω το σχολείο. Πήρα, λοιπόν, αυτή τη σκληρή απόφαση και κατάφερα να πείσω τους γονείς μου να μην προχωρήσω στην επόμενη τάξη. Αργότερα έκανα τη δική μου οικογένεια, απέκτησα έναν γιο, ο οποίος τώρα είναι στη Β' Λυκείου. Εργάστηκα για πολλά χρόνια σε φούρνο και σε ένα ψητοποιαλείο που διαχειριζόμαστε εγώ και ο σύζυγός μου. Κάποια στιγμή αποφάσισα να αναζητήσω δουλειά εκτός του φούρνου, γι' αυτό και συμβουλευτήκα έναν λογιστή. Ενώ, λοιπόν, συζητούσαμε για τις επιλογές μου και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες, μου έγινε η ερώτηση αν έχω συμπληρώσει τα χρόνια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Εκείνη τη στιγμή πάγωσα. Επηρεασμένη, όμως, από την αδερφή μου, η οποία, έχοντας παρόμοια εμπειρία με τη δική μου, ξεκίνησε πάλι το σχολείο από την Γ' Γυμνασίου, πήρα την απόφαση να επιστρέψω στα θρανία. Φοιτώ, λοιπόν, σε αυτό το σχολείο εδώ και 2 χρόνια και βρίσκομαι στην Α' Λυκείου.»

«Είναι αλήθεια ότι στο σχολείο φτιάχνεις χαρακτήρα. Δεν θα το άλλαζα με τίποτα.»

Τι σας προσφέρει το σχολείο στην ηλικία σας;

1η μαθήτρια:

Σ- «Στην ηλικία μου δεν είναι το ίδιο εύκολο να απορροφήσεις γνώσεις με την ευκολία που το κάνουν οι μαθητές 15 και 16 χρονών. Όσον αφορά τις γνώσεις και τα αντικείμενα που διδασκόμαστε, δεν κερδίζεις πολλά. Σε θέματα συμπεριφοράς, όμως, το σχολείο με έχει βοηθήσει εκπληκτικά. Έχω γίνει πιο ήρεμη, υπομονετική και προσεκτική. Είναι αλήθεια ότι στο σχολείο φτιάχνεις χαρακτήρα. Δεν θα το άλλαζα με τίποτα.»

2η μαθήτρια:

Ε- «Παρόλο που οι περισσότεροι μαθητές είμαστε άνθρωποι που έχουν ήδη φτιάξει τη ζωή τους, το σχολείο μας προσφέρει πολύ σημαντικές αξίες. Σου μαθαίνει πώς να μιλάς, πώς να ακούς, πώς να σκέφτεσαι και πώς να απαντάς. Βελτιώνεται σε μεγάλο βαθμό η συμπεριφορά σου, σε κάνει πραγματικά πιο ήρεμη. Προσωπικά, με έχει βοηθήσει ιδιαίτερα και στη σχέση μου με τον γιο μου. Επειδή μπορώ να μπω στη θέση του ως μαθήτρια, κατανοώ περισσότερο τι περνάει καθημερινά και έτσι τον προσεγγίζω με τον κατάλληλο τρόπο και τον συμβουλευώ. Βέβαια, τα κίνητρά μας είναι τελείως διαφορετικά. Παρ' όλα αυτά, το γεγονός ότι βρισκόμαστε ταυτόχρονα σχεδόν στην ίδια τάξη έχει συσφίξει τη σχέση μας.»

Ήταν δύσκολο να συνδυάσετε σχολείο και δουλειά; Σε ποιο βαθμό επιβαρύνθηκαν τα ωράριά σας;

1η μαθήτρια:

Σ- «Δεν αντιμετώπισα κάποιο πρόβλημα εδώ και 4 χρόνια που πηγαίνω σχολείο. Οι ώρες με βολεύουν αρκετά.»

2η μαθήτρια:

Ε- «Όταν δούλευα στο ψητοποιαλείο με τον σύζυγό μου και παράλληλα ερχόμουν εδώ, στο σχολείο, ήταν πραγματικά μια πολύ κουραστική περίοδος για εμένα. Ξυπνούσα πολύ νωρίς το πρωί για να πάω στο μαγαζί και δούλευα όλη την ημέρα εκεί μέχρι τις 7 το απόγευμα, που ξεκινούσε το μάθημα. Αφού τελειώνα το σχολείο αργά το βράδυ, επέστρεφα στο ψητοποιαλείο για να μαζέψω και να καθαρίσω. Τελειώνα τουλάχιστον στις 2 το βράδυ. Θυσίαζα ουσιαστικά τον ύπνο μου για να συνδυάζω σχολείο και δουλειά. Το σχολείο είναι, όμως, κάτι που το αγαπώ, γι' αυτό και ήμουν πρόθυμη να συμβιβαστώ με το δύσκολο ωράριο.»

Πώς σας φαίνεται το κλίμα στο εσπερινό λύκειο;

1η μαθήτρια:

Σ- «Περνάω πολύ όμορφα στο σχολείο. Το κλίμα είναι πολύ ευχάριστο, και στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο. Έχουμε την απόλυτη υποστήριξη και βοήθεια των καθηγητών μας. Υπάρχει επικοινωνία και ενδιαφέρον από αυτούς σε προσωπικό επίπεδο.»

2η μαθήτρια:

Ε- «Το κλίμα είναι πάρα πολύ ωραίο. Οι καθηγητές είναι προσιτοί και δείχνουν κατανόηση σε όσους δουλεύουμε παράλληλα με το σχολείο. Ιδιαίτερα σε αυτό το κομμάτι υπάρχει επιείκεια και στήριξη. Μου αρέσει πάρα πολύ το σχολείο· όσο σκέφτομαι ότι μου μένουν μόνο άλλα δύο χρόνια, στενοχωριέμαι.»

Πώς είναι οι σχέσεις με τους συμμαθητές σας;

1η μαθήτρια:

Σ- «Με τους μαθητές που έρχονται συστηματικά στα μαθήματα η σχέση μας είναι σχετικά καλή. Με κάποιες μαθήτριες, όπως εμείς οι δύο, έχουμε πολύ στενές σχέσεις. Ειδικά αν είσαι κοντά στην ηλικία με τον άλλον και έχετε τον ίδιο στόχο, δένεται πιο εύκολα. Βέβαια, με κάποιους οι σχέσεις μας είναι ανύπαρκτες.

Δεν θα ξεχάσω ένα περιστατικό με μία συμμαθήτριά μου στην

Συνομιλία με μαθήτριες του Εσπερινού

πρώτη μου χρονιά εδώ, στην Α' Γυμνασίου. Ήταν μία γυναίκα στην ηλικία μου που είχε μία απερίγραπτη και πολύ άσχημη συμπεριφορά προς το πρόσωπό μου. Είχε συναναστροφές με μία νεαρή κοπέλα και ήταν επιθετική μαζί μου. Η κατάσταση είχε φτάσει σε τέτοιο σημείο, ώστε σκεφτόμουν πολύ σοβαρά να σταματήσω το σχολείο και να παρατήσω τον στόχο μου. Αφού έλειψα για μία εβδομάδα, ο διευθυντής του σχολείου επικοινωνήσε μαζί μου και προσπάθησε να με μεταπείσει. Αποφάσισα, λοιπόν, ότι δεν θα κάνω το χατίρι κανενός και επέστρεψα κανονικά στα μαθήματα. Πέρασαν έτσι οι τρεις χρονιές του Γυμνασίου. Τη φετινή χρονιά παρατήρησα ότι η γυναίκα αυτή εμφανίστηκε στο μάθημα ελάχιστες φορές μετά τον αγιασμό. Παρά την άσχημη συμπεριφορά της απέναντί μου, αποφάσισα να την πάρω τηλέφωνο με σκοπό να την πείσω να επιστρέψει. Θεώρησα πως, μιας και κατάφερε να τελειώσει το γυμνάσιο, θα ήταν κρίμα να μην συνεχίσει στο Λύκειο. Δεν κατάφερα, όμως, να της αλλάξω γνώμη».

2η μαθήτρια:

Ε- «Όσοι μαθητές ερχόμαστε στο σχολείο — γιατί υπάρχουν και κάποιοι που εμφανίζονται πολύ σπάνια ή και καθόλου — έχουμε πολύ καλές σχέσεις μεταξύ μας. Ειδικά με ορισμένες μαθήτριες είμαι πολύ κοντά.»

Πώς αντέδρασε ο οικογενειακός σας κύκλος στην απόφαση να ξεκινήσετε πάλι το σχολείο;

1η μαθήτρια:

Σ- «Δεν το έχω μοιραστεί ακόμη με όλα τα κοντινά μου πρόσωπα, γιατί είναι μία απόφαση που πήρα μόνο για εμένα, ένας προσωπικός στόχος που είμαι αποφασισμένη να πετύχω. Ο μεγάλος μου γιος το δέχτηκε, ο μικρός από την άλλη αντέδρασε κάπως αρνητικά. Το βρίσκει κάπως μάταιο που έγινα ξανά μαθήτρια μετά από τόσα χρόνια. Στον εγγονό μου, βέβαια, αρέσει αυτή η ιδέα, γιατί χαιρέται που έχουμε κάτι κοινό και θαυμάζει την προσπάθειά μου».

2η μαθήτρια:

Ε- «Γενικότερα έλαβα μεγάλη στήριξη από την οικογένειά μου για την απόφασή μου. Ο γιος μου ήταν πολύ θετικός και μάλιστα συζητάμε συχνά μεταξύ μας για το σχολείο. Πολλές φορές κάνει παράπονα επειδή βαριέται στο σχολείο και επειδή βρίσκει τα μαθήματα που κάνει δυσκολότερα από αυτά που κάνω εγώ. Του υπενθυμίζω, βέβαια, ότι βρισκόμαστε στο σχολείο για διαφορετικούς λόγους, ενώ δεν παύω να του τονίζω πόσο σημαντικό είναι να φροντίζει για το μέλλον του.»

3η μαθήτρια

Η Νικολέτα, 58 ετών, μαθήτρια Β' Λυκείου συμπληρώνει «Δεν είναι ποτέ αργά». Σταμάτησε το σχολείο στα 16 της επειδή "βρήκε τον έρωτα" και έπιασε

γνώσεις και δεξιότητες που μπορούν να τον βοηθήσουν τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο. Η φοίτηση, του δίνει μια αίσθηση ανανέωσης. Βλέπει το μέλλον με διάθεση για

έφτιαξε μια επιχείρηση. Με την κρίση που ήρθε στην Ελλάδα η επιχείρηση αυτή φαλίστηκε και αναγκάζεται πια να δουλεύει ως οδηγός απορριμματοφόρου. Κίνητρο του για να συνεχίσει τη

Μαθητές των δύο σχολείων ποζάρουν για μια φωτογραφία

δουλειά σε ένα δημόσιο νοσοκομείο με απολυτήριο υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Για να αλλάξει τομέα που προσφέρει καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση χρειάζεται να έχει απολυτήριο Λυκείου. Αυτή ήταν η αφορμή, για να γίνει ξανά μαθήτρια. Στην αρχή ένιωθε ότι δεν έχει θέση πια στο σχολείο λόγω της ηλικίας της. Παρ' όλα αυτά έκρινε ότι ήταν απαραίτητο και έκανε αυτή την νέα αρχή. Το σχολείο για εκείνη είναι πια ένα "διάλειμμα" από την καθημερινότητα. Μαζί με την φίλη της που κάθονται και δίπλα δίπλα έχει βρει μία παρέα που την συναισθάνεται και ταυτίζεται με εκείνη. Ένα πράγμα που της έχει κάνει αρνητική εντύπωση είναι το κτίριο: "πολλά σκαλιά χωρίς ασανσέρ, βρώμικες τάξεις και καθόλου καλή συντήρηση", απαράδεκτη εικόνα για ένα τέτοιο σχολείο. Άμεσος στόχος της είναι να πάρει επιτέλους το απολυτήριο με ανοικτό το ενδεχόμενο των Πανελληνίων, ώστε να ζήσει "την εμπειρία".

Και οι μεγαλύτεροι άνδρες μαθητές του σχολείου συμπληρώνουν την εικόνα ...

Κωνσταντίνος, 52 ετών, ασχολείται με το ηλεκτρονικό εμπόριο, πρώην μηχανικός караβιών, φοιτά στην Α' Λυκείου

Ο Κωνσταντίνος πήρε την απόφαση να πάει στο Εσπερινό και να συνεχίσει τη φοίτηση του βλέποντας την ως μια προσωπική πρόκληση και δυνατότητα για αυτοβελτίωση. Υποστηρίζει ότι η μόρφωση προσφέρει πολλά στον άνθρωπο καθώς αποκτά νέες

ανάπτυξη, προσωπική πρόοδο και ως μια δεύτερη ευκαιρία που του παρέχει δύναμη και νέες δυνατότητες. Λέει ότι κατά την διάρκεια των μαθητικών ωρών έχει την αίσθηση ότι ανήκει σε μια κοινότητα στην οποία εξελίσσεται καθημερινά μέσω των αλληλεπιδράσεων του.

Βαγγέλης, 35 ετών, εργάζεται σε εταιρεία με ψάρια, φοιτά στη Γ' Λυκείου

Ο Βαγγέλης επέστρεψε στο σχολείο έπειτα από 20 χρόνια. Στο παρελθόν είχε εγκαταλείψει το σχολείο στη Γ' Λυκείου επηρεασμένος από κακές παρέες, κάτι που αργότερα θεώρησε λανθασμένη επιλογή. Θεώρει απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία την κατοχή απολυτηρίου από το Λύκειο. Η καθημερινότητα με δουλειά και οικογένεια κάνει το πρόγραμμά του απαιτητικό, αλλά έχει βρει ισορροπία. Εκτιμά ότι κάνει κάτι για τον εαυτό του και όχι μόνο για τις υποχρεώσεις του. Στο Εσπερινό, εξάλλου, νιώθει ότι όλοι οι μαθητές έχουν κοινό στόχο και αλληλοϋποστηρίζονται. Επισημαίνει ότι οι καθηγητές είναι αρκετά επιεικείς, υπομονετικοί, με κατανόηση, κάτι που έχει θετικό αντίκτυπο στην μεταφορά της μάθησης.

Αργύρης, 58 ετών, μαθητής Α' Λυκείου

Ο Αργύρης μεγάλωσε σε μια εποχή που τα μεγαλύτερα αδέρφια έπρεπε να στηρίζουν οικονομικά τις οικογένειες τους για να τα βγάλουν πέρα, σταμάτησε αρχικά στην Α' Λυκείου και

εκπαίδευση του στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ήταν να βρει μια καλύτερη δουλειά. Η ιστορία για εκείνον είναι ένα πολύ σημαντικό μάθημα "Κανένας λαός δεν μπορεί να πάει μπροστά χωρίς να ξέρει την ιστορία του". Δυστυχώς όμως δεν δίνεται σύμφωνα με αυτόν η δέουσα προσοχή και θα ήθελε ιδανικά το μάθημα να γινόταν πιο διαδραστικά με βίντεο και εικόνες, εφόσον θα επιτρεπόταν η πρόσβαση στους διαδραστικούς πίνακες του σχολείου. Αν και είναι ακόμα στην Α' Λυκείου είναι αποφασισμένος να πάρει πτυχίο και ίσως να σπουδάσει μετά στην ιερατική σχολή.

«Για πολλά πράγματα θα μετανιώσετε στην ζωή σας, αλλά το ότι πήγατε σχολείο δεν θα είναι ποτέ ένα από αυτά»

Τι μας είπαν οι εκπαιδευτικοί

Στο Εσπερινό Λύκειο, η εκπαίδευση δεν είναι απλώς μια καθημερινή σχολική διαδικασία· είναι μια δεύτερη ευκαιρία. Μέσα από τις μαρτυρίες των φιλολόγων **Φιλίττας Μεξάκη** και **Αγγελικής Βαβάκα**, αλλά και του **Διευθυντή Στυλιανού Ευαγγελινού**, αναδεικνύεται μια πραγματικότητα διαφορετική από εκείνη του πρωινού σχολείου, πιο απαιτητική αλλά και βαθιά ανθρώπινη.

Η ύλη και τα βιβλία είναι ακριβώς τα ίδια με του πρωινού λυκείου, ωστόσο οι διδακτικές ώρες

είναι λιγότερες. Αυτό δημιουργεί πίεση, ιδιαίτερα στη Γ' Λυκείου, όπου η εξεταστέα ύλη είναι εκτεταμένη και απαιτητική. Οι εκπαιδευτικοί τονίζουν πως ο χρόνος συχνά δεν επαρκεί για να καλυφθεί σε βάθος όλο το αντικείμενο, παρ' όλα αυτά οι μαθητές καταβάλλουν αξιοσημείωτη προσπάθεια και επιτυγχάνουν ένα σεβαστό επίπεδο γνώσεων.

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τη φοίτηση είναι η εργασία. Πολλοί μαθητές δουλεύουν παράλληλα, συχνά σε κυλιόμενες ή νυχτερινές βάρδιες. Κάποιοι φεύγουν από το σχολείο και πηγαίνουν κατευθείαν στη δουλειά, ενώ άλλοι έρχονται κουρασμένοι ή με καθυστέρηση, επειδή μόλις έχουν σχολάσει. Η κούραση είναι εμφανής, όμως η επιμονή τους ακόμη πιο έντονη.

Η φοίτηση στο εσπερινό σχολείο συνδέεται συχνά με κοινωνικούς και οικονομικούς λόγους. Αρκετοί μαθητές αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το πρωινό σχολείο σε νεαρή ηλικία για να ενισχύσουν οικονομικά την οικογένειά τους. Υπάρχουν μαθητές από χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα ή οικογένειες μεταναστών, αλλά και άτομα που αντιμετώπισαν άλλες δυσκολίες, όπως προβλήματα υγείας ή τραυματικές εμπειρίες στο σχολικό περιβάλλον, όπως εκφοβισμό ή αυστηρές οικογενειακές απαγορεύσεις.

Το εσπερινό, όμως, δεν είναι μόνο ένας χώρος κάλυψης εκπαιδευτικών κενών. Είναι ένας χώρος αποκατάστασης και αξιοπρέπειας. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση μαθήτριας 71 ετών, η οποία επέστρεψε για να ολοκληρώσει το σχολείο που της είχαν στερήσει στη νεότητά της. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μαθητές, όπως επισημαίνουν οι εκπαιδευτικοί, συχνά διαθέτουν βαθύτερη συνειδητοποίηση και ισχυρότερη επιθυμία για μάθηση.

Παρά τις δυσκολίες και τις αυξημένες απαιτήσεις των Πανελληνίων εξετάσεων, πολλοί μαθητές επιδιώκουν τουλάχιστον την απόκτηση του απολυτηρίου, κλείνοντας έναν ανοικτό κύκλο ζωής. Στο Εσπερινό Λύκειο, η εκπαίδευση δεν αφορά μόνο τη γνώση· αφορά τη δικαίωση, τη δεύτερη ευκαιρία και την πίστη ότι ποτέ δεν είναι αργά να συνεχίσεις.

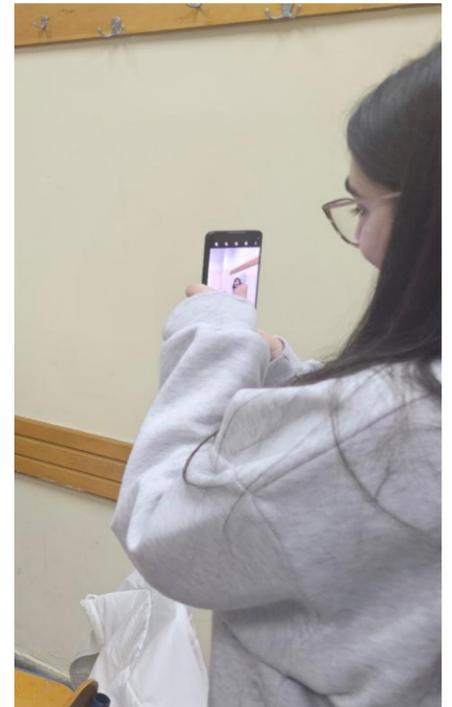
Το δικό μας κέρδος από τη βραδινή επίσκεψη στο Εσπερινό Λύκειο

Η εμπειρία αυτή ήταν ιδιαίτερα σημαντική για μας. Μας έδωσε την ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με συνομηλίκους μας που ζουν μια διαφορετική πραγματικότητα. Εμείς πολλές φορές βλέπουμε το σχολείο ως υποχρέωση ή ρουτίνα· για εκείνους είναι μια δεύτερη ευκαιρία, που συνδυάζεται με δουλειά και ευθύνες. Μέσα από αυτή τη συζήτηση

μπήκαμε, έστω και για λίγο, στη θέση τους. Κατάλαβαμε ότι δεν έχουν όλοι τις ίδιες προτεραιότητες ή τις ίδιες συνθήκες διαβίωσης. Και ίσως αυτό είναι το πιο σημαντικό μάθημα που πήραμε από αυτή τη δράση: να ακούμε, να κατανοούμε και να βλέπουμε πέρα από τη δική μας καθημερινότητα.

Η συνάντηση αυτή μας έδωσε την ευκαιρία να κατανοήσουμε καλύτερα τον τρόπο λειτουργίας του νυχτερινού σχολείου. Ανακαλύψαμε ότι παρά τις διαφορές μεταξύ των μαθητών του Εσπερινού, η ατμόσφαιρα που επικρατεί κατά την διάρκεια των μαθημάτων είναι φιλική και συνεργατική. Αυτή καλλιεργείται, εξάλλου, από τους γενναιόδωρους εκπαιδευτικούς του, που λειτουργούν πρωτίτως ως εμπνευστές και σύμβουλοι και μετά ως τυπικοί καθηγητές παροχής γνώσεων. Οι μικρές αυτές καθημερινές αλληλεπιδράσεις σε μια τάξη με μαθητές και καθηγητές διάφορων ηλικιών δημιουργούν μια δυναμική κοινότητα της οποίας κάθε μέλος εξελίσσεται, αναπτύσσεται, βελτιώνεται και προοδεύει. Αν και ο εξωσχολικός χρόνος που αφιερώνουν οι ετερόκλητοι αυτοί μαθητές στην μελέτη είναι ελάχιστος εξαιτίας του γρήγορου ρυθμού της καθημερινότητάς τους, αν και είναι κουρασμένοι από τις πρωινές τους δραστηριότητες, περνάνε ωραία κατά τη διάρκεια των μαθητικών

ωρών. Στην ερώτηση που θέσαμε «Τι σημαίνει για εσάς αυτή η δεύτερη ευκαιρία στην εκπαίδευση;» αποκρίθηκαν ότι ακόμα και αν δεν δώσουν Πανελλήνιες οι γνώσεις και εμπειρίες που απέκτησαν καθ' όλη την εκπαιδευτική τους πορεία είναι πολύτιμες και ανεκτίμητες.

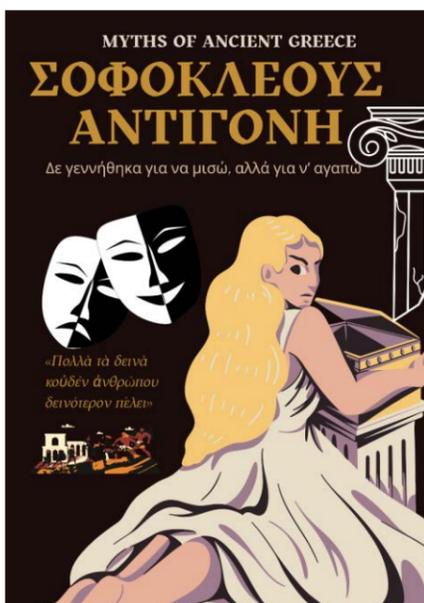
Μαθήτρια - Φωτορεπόρτερ

Κρατάμε ως πολύτιμη συμβουλή τα λόγια ενός μεσήλικα μαθητή «**Για πολλά πράγματα θα μετανιώσετε στην ζωή σας, αλλά το ότι πήγατε σχολείο δεν θα είναι ποτέ ένα από αυτά.**»

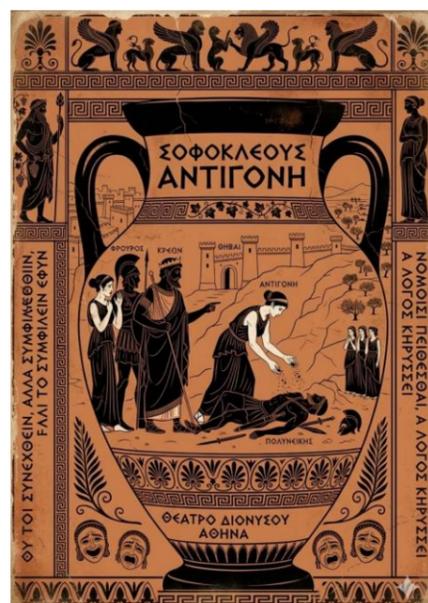
«Διαφημίζοντας την Αντιγόνη»

Διαφημίζουμε την Αρχαία Τραγωδία, χρησιμοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία

Οι μαθητές της Β' Λυκείου δημιούργησαν, χρησιμοποιώντας το ψηφιακό εργαλείο Canva, αφίσες που «διαφημίζουν» την παράσταση "Αντιγόνη" του Σοφοκλή.

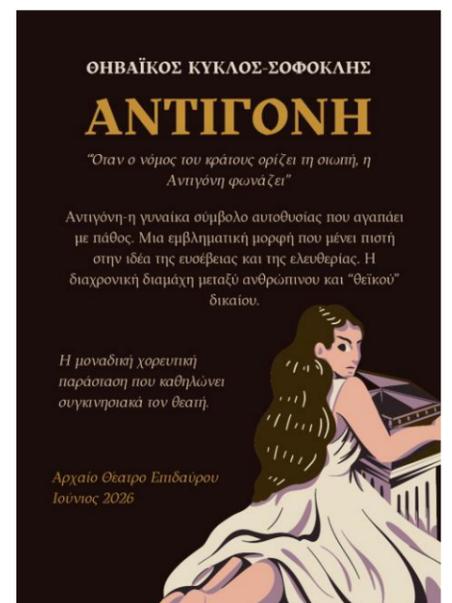
Μυρτώ Πούτου,
Κατερίνα Ζαΐμη

Βαρβάρα Πιταροκοίλη,
Κατερίνα Πρεντάκη

Δήμητρα Τέγα,
Μαρία Παρασκευά

Φοίβη Φτούλη
Γιάννης Παπασταματόπουλος

«Βασίλης Σκουντής: μια ζωή τίτλοι Μπάσκετ»

του Παναγιώτη Πάντσιου

γήπεδο, την καντίνα που στα δικά μου χρόνια λεγόταν η «καντίνα ο Μπάμπης», τα τζάμια γύρω γύρω που πλέον καλύπτονται από συρματοπλέγμα γιατί στην δικιά μου εποχή τα σπάγαμε και τρώγαμε αποβολές. Για να απαντήσω στο ερώτημα σας νιώθω απίστευτη νοσταλγία και χαρά που είμαι ξανά εδώ»

Θα θέλαμε τώρα να μας γυρίσετε τώρα στο χρόνια που φοιτούσατε στην Ιωνίδειο. Ποια ήταν η κατάσταση, οι σχέσεις μεταξύ καθηγητών-μαθητών και γενικότερα οι εμπειρίες σας και οι αναμνήσεις που έχετε από εκείνη την περίοδο.

«Εμείς ήμασταν μια άτακτη και ζωηρή γενιά, ήμασταν μαθητές λίγο μετά την αντιπολίτευση και τη Χούντα. Χαρακτηριστικά θυμάμαι που κρύβαμε μια μπάλα μπάσκετ σε μια σακούλα για να παίξουμε στα διαλείμματα και να μην μας πιάσει τότε ο κύριος Τριανταφύλλου. Γενικά έχω μεγάλο δέσιμο με αυτό το σχολείο. Αν κάποιος μου ζητήσει να συμπληρώσω στοιχεία στο βιογραφικό μου, μπορώ να ξεχάσω διάφορα πράγματα τα οποία έκανα την καριέρα μου, πότε όμως δεν θα ξεχάσω 2 πράγματα: ότι η καταγωγή μου είναι από το Ρέθυμνο και ότι φοιτήσα στην Ιωνίδειο. Δεν ξέρω για εσάς σήμερα, πάντως εγώ θυμάμαι ήμασταν και είμαστε περήφανοι για το σχολείο αυτό, τραγουδούσαμε με περηφάνια τον ύμνο της Ιωνίδειο. Είχαμε γύρω μας καθηγητές με τεράστια προσωπικότητα, που όσο και αν μερικές φορές τους κοροϊδεύαμε, σμιλεψαν τον χαρακτήρα μας».

Σε πολλά βιογραφικά τα οποία κυκλοφορούν στο διαδίκτυο γίνεται αναφορά στην κυκλοφορία μιας μαθητικής εφημερίδας. Μπορείτε να μας μιλήσετε για αυτήν την πρωτοβουλία που είχατε πάρει τότε;

«Ναι, η αλήθεια είναι ότι στη Δευτέρα γυμνασίου αρχικά διανείμαμε παράνομα μια εφημερίδα «Τον Εύθυμο κόσμο», μια σατιρική εφημερίδα στην οποία κοροϊδεύαμε τους καθηγητές. Ήταν έντυπη, την τυπώναμε σε ένα τυπογραφείο στην Αλκιβιάδου, και τη διανείμαμε χέρι με χέρι. Τότε είχα «τοιμήσει» την πρώτη αποβολή από τον καθηγητή των εικαστικών, ο οποίος με είχε πιάσει να δίνω την εφημερίδα εν ώρα μαθήματος. Έπειτα στο Λύκειο που είχαμε περισσότερη εμπειρία και «μεγάλωσαν» οι δουλειές μας, εκδίδαμε πιο σοβαρά μια έντυπη πολιτική εφημερίδα τα «Μαθητικά Μηνύματα». Σ' αυτήν υπήρχαν κανονικά σχόλια, συνεντεύξεις και κάναμε γνωστές τις ιδέες και απόψεις μας μοιράζοντας εκατοντάδες φύλλα στο σχολείο μας και σε άλλα σχολεία. Φυσικά αυτές ήταν στιγμές που καθόρισαν την ζωή μου και την καριέρα μου στη συνέχεια ως δημοσιογράφος.»

Τι σπουδάσατε και ποια ήταν τα πρώτα βήματα σας ως δημοσιογράφος;

«Εργαζόμουν από την Α Ύλκειο (1978) ως δημοσιογράφος παράλληλα με το σχολείο για να βγάλω ένα μικρό χαρτζιλίκι. Είχα

Μαθητική Εφημερίδα της Ιωνίδειο:
Η πρώτη δημοσιογραφική του δουλειά

αποφασίσει από τότε ότι το μέλλον μου είναι η δημοσιογραφία. Εγώ ήμουν στη θεωρητική κατεύθυνση και μου είχαν προτείνει τότε να πάω να σπουδάσω φιλοσοφική, γιατί ταιριάζει με τη δημοσιογραφία. Τελικά πέρασα 3^{ος} στη Νομική την οποία όμως παράτησα μεταξύ 1^{ου} και 2^{ου} έτους. Η μητέρα μου μέχρι και σήμερα μου φωνάζει που δεν την τελείωσα, την καταλαβαίνω ήθελε να κορνιζώσει το πτυχίο σπίτι μας. Η αλήθεια είναι πως δεν μπορούσα και αργότερα να την ολοκληρώσω, αφού δεν μου περισσεύε χρόνος. Τα πρώτα μου κανονικά μισθολόγια με τα οποία τακτοποιήθηκα οικονομικά ήταν το 1981 στην εφημερίδα «Βραδινή» και στη συνέχεια στο νεοσύστατο «Εθνος».

«Δύο πράγματα δεν θα ξεχάσω ποτέ ότι κατάγομαι από το Ρέθυμνο και ότι φοιτήσα στην Ιωνίδειο»: Ο Βασίλης Σκουντής μιλά στην εφημερίδα μας

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση υποδεχτήκαμε στο σχολείο μας έναν από τους σημαντικότερους Έλληνες αθλητικούς δημοσιογράφους, τον Βασίλη Σκουντή, απόφοιτο της Ιωνίδειο του 1980. Σε μια συνέντευξη γεμάτη αναμνήσεις, χιούμορ, ειλικρίνεια και βαθιά αγάπη για το σχολείο του, μας ταξίδεψε στα μαθητικά του χρόνια, στις πρώτες του δημοσιογραφικές απόπειρες με τις μαθητικές εφημερίδες, αλλά και στη μακρά πορεία του στον χώρο της αθλητικής δημοσιογραφίας.

Κύριε Σκουντή ευχαριστούμε πάρα πολύ που αποδεχτήκατε την πρόσκληση μας και είσατε μαζί μας σήμερα.

«Εγώ ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση. Χαίρομαι πάρα πολύ που είμαι εδώ στ' αλήθεια το λέω. Μπορεί να είμαι ένας άνθρωπος που συχνά υπερβάλλω, οι κοντινοί άνθρωποί μου το ξέρουν καλά, όμως αυτή τη φορά είμαι πραγματικά πολύ χαρούμενος, η καθηγήτρια σας η Κα Λουράντου το γνωρίζει καθώς μιλάμε εδώ και αρκετές εβδομάδες και μάλιστα είμαι και ιδιαίτερα συγκινημένος που έχω την ευκαιρία να είμαι σήμερα εδώ.»

Ποιες οι πρώτες σκέψεις και συναισθήματα που επισκέπτεστε μετά από τόσα χρόνια το σχολείο που φοιτήσατε;

«Εγώ αποφοίτησα από την Ιωνίδειο το 1980. Η αλήθεια είναι πως είχα πολύ καιρό να έρθω στον χώρο, όχι από τότε, η τελευταία φορά που είχα έρθει αν θυμάμαι καλά ήταν κάποια χρόνια στην εκδήλωση κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας από τον σύλλογο αποφοίτων του σχολείου. Είχα την ευκαιρία λίγο νωρίτερα να περιδιαβώ στους χώρους του σχολείου, το ανοικτό

Αναμνηστική φωτογραφία με τη Δημοσιογραφική Ομάδα

Οι δημοσιογράφοι μας πλαισιώνουν τον καλεσμένο

Είχατε βάλει στόχο από την αρχή της πορεία σας να ασχοληθείτε αποκλειστικά με την αθλητική δημοσιογραφία;

«Ξέρετε ο αθλητισμός βρίσκεται στο DNA των ανθρώπων. Όταν πας σε έναν οδοντίατρο και δίπλα βρίσκεται μια μητέρα με το παιδί της, το πρώτο πράγμα που θα ρωτήσεις το άγνωστο παιδί είναι πώς το λένε και μετά τι ομάδα είναι. Βλέπετε πως η συζήτηση για τα αθλήματα στην καθημερινή μας ζωή είναι αρκετά έντονη. Εγώ είχα ως στόχο να κάνω για κάποια χρόνια αθλητικό ρεπορτάζ και μετά να κάνω ελεύθερο ρεπορτάζ και πιο συγκεκριμένα πολιτικό. Προφανώς αυτό δεν έγινε, όχι γιατί πρέπει να συμβιβάζομαι με τη συνήθεια, αλλά όταν έχεις κατακτήσει κάτι, γιατί να ξεκινήσεις κάτι από την αρχή «from the scratch» που λένε και οι Αμερικάνοι, για να κάνεις κάτι διαφορετικό;»

Πώς θα χαρακτηρίζατε την κατάσταση της δημοσιογραφίας σήμερα και πόσο δύσκολο είναι για έναν δημοσιογράφο να κάνει τα πρώτα βήματα του σε σύγκριση με την εποχή σας;

«Δεν είμαι σίγουρος. Στην εποχή μου ήμασταν λίγοι δημοσιογράφοι με λίγες θέσεις σε λίγα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Σήμερα, είναι πολλοί οι δημοσιογράφοι με λίγες θέσεις σε πολλά μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία βέβαια βρίσκονται σε φθίνουσα πορεία. Ξέρετε τα μνημόνια και η οικονομική κρίση επηρέασαν το επάγγελμα σε μεγάλο βαθμό. Σκεφτείτε την εποχή των «παχέων αγελάδων», με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, το Euro

2004, το EuroBasket 2005, MundoBasket 2026, ακόμα και με την νίκη της Παπαρίζου στην Eurovision, υπήρχαν τότε 17-18 αθλητικές εφημερίδες, οι οποίες έβγαιναν από όλη την Ελλάδα. Σήμερα έχουν μειωθεί στο 1/5, κυκλοφορούν μόλις 4-5 εφημερίδες, οι οποίες βγαίνουν όλες από την Αθήνα και με ελάχιστα φύλλα.

Μπορείτε να μας πείτε και για το συγγραφικό σας έργο, όπως για το βιβλίο που γράψατε για το EuroBasket του 1987;

«Ναι έγραφα και το παρουσιάσαμε στον σύλλογο αποφοίτων το 2017. Ήταν μια πάρα πολύ ωραία παρουσίαση, παρευρισκόταν και ο συγχωρεμένος σπουδαιός προπονητής, ο Γιάννης Ιωαννίδης, για τον οποίο γράψαμε την αυτοβιογραφία του μαζί με τον Δημήτρη τον Καρύδα. Ουσιαστικά το EuroBasket του 1987 ήταν ο λόγος που εξερράγη το ελληνικό μπάσκετ αλλά και ο ελληνικός αθλητισμός γενικότερα. Ξέρετε έχω πάει σε τρία EuroBasket, σε MundoBasket, στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα υγρού στίβου, αλλά όταν συμβαίνει ένα τέτοιο γεγονός που είναι σαν την αποκάλυψη, είναι εντός εισαγωγικών «Αρμαγεδδών». Κοιμάσαι το βράδυ σε μια κατάσταση και ξυπνάς το πρωί και όλα έχουν αλλάξει. Το EuroBasket του 1987 είναι κάτι που δεν το περίμενε κανείς, έδωσε τεράστια ώθηση στον ελληνικό αθλητισμό, άλλαξε την κουλτούρα. Νομίζω δεν υπάρχει άλλο γεγονός που δεν είναι πόλεμος, που δεν είναι πανδημία, που δεν είναι φυσική καταστροφή, το οποίο να επέδρασε και να επηρέασε την Ελλάδα σε επίπεδο κουλτούρας και κατεύθυνσης τόσο δραματικά όσο το EuroBasket του 1987.

Κύριε Σκουνητή υπάρχει και μια φωτογραφία από το 1983 που βρίσκεστε δίπλα στον Γκάλη και στον Τζόρνταν. Μπορείτε να μας μιλήσετε για αυτή τη στιγμή και πώς νιώθετε που βρισκόσασταν δίπλα σε γίγαντες του μπάσκετ.

Μαζί με τον Γκάλη και τον Τζόρνταν

«Ναι είναι από τον Οκτώβριο του '83, είναι από τότε που ο Τζόρνταν έπαιζε στη North Carolina. Εδώ είμαι με τον Γκάλη και τον Τζόρνταν, ήταν το παραδοσιακό τουρνουά που παιζόταν στο Αλεξάνδρειο της Θεσσαλονίκης. Και αυτή είναι μια φωτογραφία, που βρήκα χάρη στο ίντερνετ, μου την έστειλε κάποιος για αυτό είναι σκισμένη, δεν είναι άποψη εικαστική. Εκείνη την εποχή, λοιπόν, δεν ήξερα πλήρως την αξία αυτών των γιγάντων. Εντάξει ο Γκάλης ήταν τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα είχε έρθει το '79, ο Τζόρνταν, όμως, ήταν ακόμη φοιτητής, είχε άλλον ένα χρόνο στο κολλέγιο πριν πάει στους Bulls. Μετά από χρόνια καταλαβαίνεις πόσο σημαντική είναι αυτή η φωτογραφία με δύο μύθους του αθλήματος δίπλα σου. Εγώ φορώ ένα Lacoste μπουφάν που το είχα πάρει από τη Λιμόζ, ήταν το πρώτο EuroBasket στο οποίο είχα πάει. Κρατώ ένα ντοσιέ με σημειώσεις από τις συνεντεύξεις, έχω μαλλί της εποχής και είναι μια σημαδιακή φωτογραφία που πραγματικά νιώθεις ευλογημένος ασχολούμενος με τη δημοσιογραφία, γιατί προφανώς έχεις καταναλώσει ικμάδες δύναμης, εργατώρες αμέτρητες.

Προσπάθησα να υπολογίσω κάποια στιγμή πόσες λέξεις μπορεί να έχω γράψει στη ζωή μου, αλλά απέτυχα παταγωδώς. Νομίζω είναι και αδιανόητος ο αριθμός και αδύνατος να υπολογιστεί. Μόνο στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου έγραφα 230.000 λέξεις σε 16 μέρες, κάντε τη διαίρεση να δείτε πόσες ήταν κάθε μέρα. Απλώς είναι πολύ σημαντικό ότι με ευλόγησε η αξιοσύνη μου, αλλά και οι θυσίες που έκανα και οι συγκυρίες να κάνω το χόμπι μου επάγγελμα και να επιδοθώ με τόσο ζήλο και αγάπη και να γνωρίσω τόσοσους σπουδαιούς ανθρώπους. Για να καταλήξω, λοιπόν, ο Τζόρνταν τότε ήταν καλός αλλά κανείς δεν ήξερε ή φανταζόταν ότι θα γινόταν ο Τζόρνταν που ξέραμε, οπότε λες είναι κι αυτό σημαντικό, έχεις

ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο, έχεις έναν φίλο από κάθε μεγάλη χώρα του κόσμου, έχεις μιλήσει με σπουδαιούς ανθρώπους που σου έχουν ανοίξει την καρδιά τους.

Φυσικά δεν γίνεται να μην σας ρωτήσουμε για τη δημοφιλή φράση «Βάλ' το Αγόρι μου»

«Όταν είσαι κάπου και περιγράφεις ο κόσμος σε νιώθει πολύ οικείο, γιατί σε «τρώνε στην μάπα» κάθε μέρα. Δηλαδή χθες πραγματικά κάποιος με «έφαγε στην μάπα», βλέποντας την εκπομπή από τις 22.00 στην Cosmote TV μέχρι μετά τα ξημερώματα που μετέδιδε έναν αγώνα του NBA. Η φωνή γίνεται οικεία, σε βάζουν μέσα στο σπίτι τους θέλοντας και μη. Όσον αφορά αυτή τη φράση, εγώ τότε δεν κατάλαβα τι είπα, γιατί κανένας δημοσιογράφος δεν πηγαίνει με χαρτάκι. Δεν έχω σημειωμένες ατάκες για το τι θα πω, δεν έχω στο μυαλό μου σενάρια και plan b και plan c. Μου ήρθε και την είπα. Όταν ολοκληρώθηκε, λοιπόν, το ματς πάλι δεν ήξερα τι είχα πει. Το πήρα χαμπάρι όταν ήμασταν έξω από το γήπεδο. Τότε στο post-game άρχισε να γίνεται χαμός με αυτό που είχα πει. Εν τη ρύμη του λόγου μπορείς να πεις πράγματα που εκ των υστέρων αποδεικνύονται σημαντικά, τα κάνουν σημαντικά η εξέλιξη και η κατάληξη των γεγονότων. Όταν με ρώτησαν πώς σου ήρθε η φράση, λέω, ρε παιδιά, έκανα την προσευχή μου.»

Ευχαριστούμε πολύ κύριε Σκουνητή για αυτήν τη συνέντευξη.

«Πολύ κρίμα παιδιά που πρέπει να τελειώσουμε αυτήν τη συνέντευξη. Εγώ ευχαριστώ πάρα πολύ.»

Αναμνηστική φωτογραφία με την ομάδα μπάσκετ του σχολείου

«Τραυματισμοί και επαγγελματικός αθλητισμός: Οι φανερές και κρυφές μάχες των σούπερ σταρ αθλητών»

Της Μαρίας-Χριστίνας Παλαμηδά

Στον αθλητισμό, όλα μπορούν να αλλάξουν μέσα σε ένα δευτερόλεπτο. Μια λάθος προσγείωση, μια άτσαλη σύγκρουση, ένα αθέλητο φάουλ. Για τον αθλητή, εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει μόνο ο πόνος· υπάρχει ένα μυαλό που γεμίζει από αμέτρητες σκέψεις: «πόσο σοβαρό είναι;», «μπορώ να σηκωθώ, να περπατήσω;», «κάνω τον επόμενο αγώνα; κάνω τη σεζόν;», «μήπως έφταιξα εγώ; έκανα λάθος;», «κι αν αυτό αλλάξει όλη την καριέρα μου;». Ο κόσμος του, χτισμένος γύρω από προπονήσεις, στόχους και αγώνες, μοιάζει να καταρρέει. Κι εμείς οι θεατές το αντιλαμβανόμαστε αλλιώς αλλά εξίσου έντονα. Στο γήπεδο απλώνεται μια αμήχανη σιωπή· μπροστά στην τηλεόραση κρατάμε την ανάσα μας. Για λίγα λεπτά, το αποτέλεσμα παύει να έχει σημασία και στη θέση του μένει μόνο η αγωνία για τον άνθρωπο πίσω από τη φανέλα.

Τραυματισμοί που πρόσφατα «πάγωσαν» το παγκόσμιο και ευρωπαϊκό κοινό

τους Πέισερς, γεγονός που σήμανε ένα τραγικό τέλος στη σεζόν τους. Εκατομμύρια θεατές πάγωσαν μπροστά στην εικόνα του σούπερ σταρ να σωριάζεται και να σφαδάζει από τον πόνο, στο ξεκίνημα του πιο κρίσιμου αγώνα της σεζόν.

Στην **EuroLeague**, ο **Matthias Lessort** του Παναθηναϊκού υπέστη σοβαρό κάταγμα περόνης τον Δεκέμβριο του 2024, ένα γεγονός που συγκλόνισε το ευρωπαϊκό μπάσκετ. Μετά την σύντομη συμμετοχή του στο Final Four του Αμπού Ντάμπι, έγιναν πολλές προσπάθειες για να επιστρέψει στα παρκέ την φετινή σεζόν αλλά η κατάστασή του ήταν απαγορευτική. Αναμένεται να επιστρέψει στην δράση τον επόμενο μήνα, σχεδόν μετά από έναν χρόνο απουσίας. Από Την άλλη ο **Keenan Evans** έζησε το δικό του τραγικό σκηνικό: στον ντεμπούτο της επιστροφής μετά από πολύμηνη απουσία λόγω σοβαρού τραυματισμού, τραυματίζεται ξανά με τον ίδιο τρόπο μπροστά σε χιλιάδες σοκαρισμέ-

επιτυχή επιστροφή στην αγωνιστική δράση. Όπως τονίζει ο Dr. Britton Brewer, καθηγητής ψυχολογίας αθλητών στο Springfield College, είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι το 70% των αθλητών βιώνουν κλινικά επίπεδα άγχους και κατάθλιψης κατά τη διάρκεια της αποθεραπείας από σοβαρούς τραυματισμούς. Αυτό το υψηλό ποσοστό υπογραμμίζει την βαθιά ψυχολογική διάσταση του τραυματισμού, καθώς οι αθλητές αντιμετωπίζουν την ξαφνική απώλεια της καθημερινής τους ρουτίνας, τον χρόνιο πόνο, την αβεβαιότητα για το μέλλον της καριέρας τους και την αναγκαστική απομόνωση από την ομάδα τους. Η απώλεια του ελέγχου και η ανασφάλεια οδηγούν σε έντονη συναισθηματική φόρτιση, η οποία συχνά παραβλέπεται, επηρεάζοντας ακόμη και τη νευροπλαστικότητα και τη μακροπρόθεσμη απόδοση, σύμφωνα με νευροβιολογικές μελέτες.

Ένας από τους κυριότερους παράγοντες που συμβάλλουν σε

πως η πίεση από τα μέσα ενημέρωσης και οι οικονομικές συνέπειες επιτείνουν αυτό το ψυχολογικό φορτίο, καθιστώντας την ψυχολογική υποστήριξη αναπόσπαστο μέρος της αποθεραπείας.

Νευροψυχολογικές Επιπτώσεις των Αθλητικών Τραυματισμών

Οι αθλητικοί τραυματισμοί επιφέρουν σημαντικές νευροχημικές μεταβολές, διαταράσσοντας την ισορροπία βασικών νευροδιαβιβαστών όπως η **ντοπαμίνη** και η **σεροτονίνη**, οι οποίοι είναι καθοριστικοί για τη διάθεση, το κίνητρο και τη γενική ευεξία. Η ξαφνική διακοπή της τακτικής και έντονης σωματικής άσκησης, η οποία αποτελεί μια φυσική πηγή απελευθέρωσης ενδορφινών, προκαλεί ένα φαινόμενο γνωστό ως σύνδρομο στέρησης ενδορφινών. Αυτό το σύνδρομο μπορεί να εκδηλωθεί με συμπτώματα παρόμοια με αυτά της απεξάρτησης, όπως ευερεθιστότητα, αυξημένο άγχος και δυσφορία, καθώς ο οργανισμός στερείται την «φυσική» οδό για την παραγωγή ευχαρίστησης και τη ρύθμιση της διάθεσης. Ο Dr. Stan Belock από το University of Chicago επισημαίνει πως αυτή η μείωση της σωματικής άσκησης έχει άμεσες αρνητικές επιπτώσεις στη διάθεση, τον ύπνο και τη γνωστική λειτουργία, τονίζοντας τον κεντρικό ρόλο της άσκησης ως νευρολογικού και ψυχολογικού ρυθμιστή.

Πέρα από τις νευροχημικές ανισορροπίες, οι αθλητικοί τραυματισμοί έχουν συχνά υποτιμημένες, αλλά σοβαρές γνωστικές και συναισθηματικές επιπτώσεις. Πολλοί αθλητές βιώνουν μειωμένη συγκέντρωση, προβλήματα μνήμης και επιβράδυνση στη λήψη αποφάσεων κατά την αποθεραπεία, φαινόμενα που εντείνονται από τις νευροφλεγμονώδεις διεργασίες και την έλλειψη γνωστικής διεγερσης που προσφέρει ο αθλητισμός. Παράλληλα, η **συναισθηματική δυσρύθμιση** είναι έντονη, με αυξημένη ευερεθιστότητα, ταχείες εναλλαγές διάθεσης και απώλεια συναισθηματικού ελέγχου, καθώς ο τραυματισμός πλήττει την ταυτότητα του αθλητή. Αυτές οι ψυχολογικές και γνωστικές επιβαρύνσεις συχνά συνδυάζονται με σοβαρές **διαταραχές ύπνου**, όπως αϋπνία και κακή ποιότητα ύπνου, λόγω πόνου, άγχους και αλλαγής ρουτίνας, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο που επιβραδύνει τη φυσική ανάρρωση και εντείνει τα ψυχολογικά προβλήματα.

Η νευροψυχολογική έρευνα υπογραμμίζει τη σημασία της ολιστικής προσέγγισης που

NBA:

Jayson Tatum: Ρήξη αχιλλείου

Damian Lillard: Ρήξη αχιλλείου

Tyrese Haliburton: Ρήξη αχιλλείου

EUROLEAGUE:

Matthias Lessort: Κάταγμα περόνης

Keenan Evans: Ρήξη αχιλλείου

Γιώργος Παπαγιάννης: Ρήξη χιαστού

Στους κορυφαίους τραυματισμούς της πρόσφατης περιόδου οι απώλειες ήταν σημαντικές τόσο στο **NBA** όσο και στην **EuroLeague**, που αγαπιέται από την πλειονότητα των Ελλήνων μπάσκετόφιλων, επηρεάζοντας ομάδες και φιλάθλους. Στο NBA, ο **Jayson Tatum** υπέστη ρήξη Αχιλλείου στον ημιτελικό της σεζόν 2025 και θα χάσει μεγάλο μέρος της φετινής χρονιάς, με το Μπόστον να νιώθει έντονα την απουσία του. Παράλληλα, ο **Damian Lillard** υπέστη ρήξη Αχιλλείου κατά τους πρώτους γύρους των πλέι οφ, επηρεάζοντας δραματικά τις φιλοδοξίες των Μπακς και των οπαδών τους. Την ίδια σεζόν, ο **Tyrese Haliburton** είχε την ίδια σοβαρή ρήξη στον τελικό του πρωταθλήματος με

τους φίλους του Ολυμπιακού. Στην πολυαναμενόμενη επιστροφή του καλείται ξανά να αντιμετωπίσει έναν δύσκολο και μακρύ δρόμο αποθεραπείας. Τέλος, ο **Γιώργος Παπαγιάννης** αντιμετωπίζει σοβαρή απουσία από τα παρκέ λόγω ρήξης χιαστού που υπέστη στην αρχή της σεζόν. Ο τραυματισμός του έβαλε δυστυχώς πρόωρο τέλος στην σεζόν για τον Έλληνα center.

Επιστημονική Προσέγγιση: Τι Λένε οι Ψυχολόγοι Αθλητών για την Αποθεραπεία

Η έρευνα των ψυχολόγων αθλητών έχει αποκαλύψει ότι η ψυχολογική αποθεραπεία είναι εξίσου σημαντική με τη φυσική, αποτελώντας κρίσιμο παράγοντα για την πλήρη ανάρρωση και την

αυτό το άγχος είναι ο **φόβος επανατραυματισμού**, ο οποίος μπορεί να γίνει τόσο έντονος, ώστε να υπονομεύει την αυτοπεποίθηση και την αποφασιστικότητα ακόμη και μετά την πλήρη φυσική αποκατάσταση. Οι αθλητές εκφράζουν συνεχή ανησυχία για την επανεμφάνιση του τραυματισμού, γεγονός που μπορεί να τους οδηγήσει σε υπερβολική προσοχή, αποφυγή συγκεκριμένων κινήσεων και τελικά σε μη πλήρη απόδοση. Παράλληλα, η περίοδος του τραυματισμού φέρνει συχνά μια **κρίση ταυτότητας**. Για τους αθλητές, η αθλητική τους ταυτότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εικόνα του εαυτού τους. Η Dr. Jessica Bartley από το University of Wisconsin επισημαίνει

περιλαμβάνει φαρμακευτική υποστήριξη όπου χρειάζεται, ψυχοθεραπεία και προοδευτική επιστροφή στη φυσική δραστηριότητα, αναγνωρίζοντας ότι η ψυχική και σωματική υγεία είναι άρρηκτα συνδεδεμένες στην πορεία της αποκατάστασης.

Στάδια Ψυχολογικής Αντίδρασης: Από την Άρνηση στην Αποδοχή

Η Dr. Elizabeth Quinn, μια διακεκριμένη αθλητική ψυχολόγος με εκτεταμένη εμπειρία σε επαγγελματικές ομάδες του NBA, περιγράφει πέντε διακριτά ψυχολογικά στάδια που διέρχονται οι αθλητές μετά από έναν σοβαρό τραυματισμό. Αυτή η διαδικασία, παρά τις εμφανείς διαφορές, μοιράζεται εκπληκτικές ομοιότητες με **τα στάδια του πένθους**, καθώς οι αθλητές καλούνται να θρηνήσουν την απώλεια της σωματικής τους ικανότητας, της αθλητικής τους ταυτότητας και συχνά, του μέλλοντός τους στον αθλητισμό.

1. Άρνηση: Το αρχικό στάδιο χαρακτηρίζεται από σοκ και μια άρνηση να αποδεχτούν τη σοβαρότητα του τραυματισμού. Οι αθλητές μπορεί να υποτιμούν τον πόνο, να αγνοούν ιατρικές συμβουλές ή να πιστεύουν ότι η ανάρρωση θα είναι πολύ πιο γρήγορη από το αναμενόμενο. Συχνά πιέζουν τους εαυτούς τους και το ιατρικό επιτελείο για πρόωγη επιστροφή στους αγωνιστικούς χώρους, διακινδυνεύοντας περαιτέρω επιπλοκές. Η άρνηση είναι ένας μηχανισμός άμυνας ενάντια στην απειλή της απώλειας και στην ανατροπή της καθημερινότητάς τους.

2. Θυμός: Καθώς η πραγματικότητα της κατάστασης αρχίζει να γίνεται αντιληπτή, ο αθλητής συχνά βιώνει έντονο θυμό. Αυτός ο θυμός μπορεί να εκδηλωθεί προς τον εαυτό του ("γιατί ήμουν τόσο απρόσεκτος;"), προς τους προπονητές, τους συμπαίκτες, τους διατητές, ακόμα και προς τη μοίρα ή τις συνθήκες που οδήγησαν στον τραυματισμό. Η αυξημένη επιθετικότητα, η ευερεθιστότητα και η απογοήτευση είναι συναισθήματα που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τις σχέσεις με το περιβάλλον του και την διαδικασία αποκατάστασης.

3. Διαπραγμάτευση: Σε αυτό το στάδιο, ο αθλητής αναζητά τρόπους να ανακτήσει τον έλεγχο και να αλλάξει την κατάσταση. Αυτό μπορεί να εκδηλωθεί ως υπερβολική προσήλωση σε εναλλακτικές θεραπείες, ή ως μια εσωτερική αναζήτηση ανώτερων δυνάμεων, συνοδευόμενη από σκέψεις "αν μόνο" ("αν μόνο είχα κάνει ζέσταμα καλύτερα", "αν μόνο είχα αποφύγει αυτή την κίνηση"). Ο αθλητής μπορεί να επιβάλλει στον εαυτό του αυστηρότερα προγράμματα αποκατάστασης ή να κάνει

υπερβολικές υποσχέσεις, με την ελπίδα ότι η «σωστή» συμπεριφορά θα επιστεύσει την ανάρρωση.

4. Κατάθλιψη: Όταν η πραγματικότητα επιβάλλεται και οι προσπάθειες διαπραγμάτευσης αποδεικνύονται αναποτελεσματικές, ο αθλητής μπορεί να βυθιστεί σε κατάθλιψη. Η απώλεια κινήτρου, η κοινωνική απομόνωση, η αίσθηση απελπισίας και οι αμφιβολίες για το μέλλον της καριέρας του είναι κυρίαρχα χαρακτηριστικά. Η απουσία από την ομάδα, η απώλεια της καθημερινής ρουτίνας, η μειωμένη φυσική δραστηριότητα και η αίσθηση απώλειας της ταυτότητας που είναι συνδεδεμένη με τον αθλητισμό, ενισχύουν αυτά τα συναισθήματα.

5. Αποδοχή: Το τελευταίο στάδιο δεν σηματοδοτεί απαραίτητα ευτυχία, αλλά μια ρεαλιστική αντίληψη της κατάστασης και δέσμευση στη διαδικασία αποκατάστασης. Ο αθλητής αρχίζει να θέτει ρεαλιστικούς στόχους, να εστιάζει στην καθημερινή πρόοδο και να αναζητά νέους τρόπους να διατηρήσει την ψυχική του υγεία. Αυτό το στάδιο συχνά οδηγεί σε ψυχολογική ωρίμανση, καθώς ο αθλητής ανακαλύπτει εσωτερικές δυνάμεις και υιοθετεί μια πιο θετική προοπτική για το μέλλον.

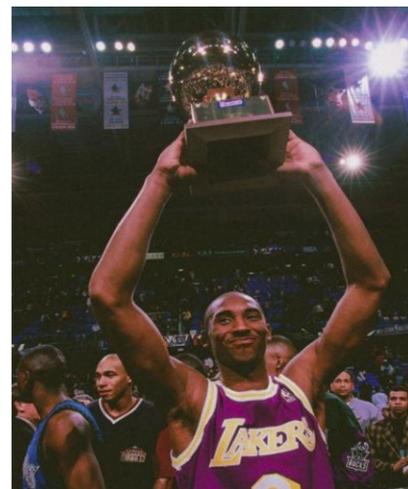
Κάθε αθλητής κινείται με διαφορετικό ρυθμό μέσα από αυτά τα στάδια, και μερικοί μπορεί να παλινδρομήσουν ή να βιώσουν τα στάδια με διαφορετική σειρά. Η ψυχολογική υποστήριξη, μέσω αθλητικών ψυχολόγων ή συμβούλων, είναι κρίσιμη σε όλα τα στάδια για να βοηθήσει τους αθλητές να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους και να επιτύχουν μια υγιή και αποτελεσματική αποκατάσταση.

Το Φαινόμενο της Αθλητικής Ταυτότητας και η Απειλή της

Η έννοια της «αθλητικής ταυτότητας», όπως εξηγεί η Dr. Diane Wiese-Bjornstal από το University of Minnesota, αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο ένας αθλητής ορίζει τον εαυτό του μέσω του αθλητικού του ρόλου. Για επαγγελματίες αθλητές, όπως οι μπασκετμπολίστες του NBA, αυτή η ταυτότητα είναι συνήθως εξαιρετικά υψηλή και κεντρική στην ύπαρξή τους. Η βαθιά αφοσίωση στον αθλητισμό από πολύ νεαρή ηλικία τον καθιστά έναν τρόπο ζωής και μια καθοριστική πορεία, που απαιτεί θυσίες και πλήρη αφοσίωση. Ο αθλητικός ρόλος κυριαρχεί στην αυτοαντίληψη του ατόμου, διαμορφώνοντας την αξία, τους στόχους και την καθημερινότητά του. Αυτή η αποκλειστική εστίαση οδηγεί συχνά σε περιορισμένες εναλλακτικές πηγές αυτοεκτίμησης, με την αυτοεκτίμηση να εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από τις αγωνιστικές επιδόσεις. Η ισχυρή

κοινωνική αναγνώριση μέσω του αθλητισμού ενισχύει περαιτέρω αυτή την ταυτότητα, καθώς ο κοινωνικός κύκλος και η δημόσια εικόνα τους πηγάζουν από τα αθλητικά τους επιτεύγματα.

Ωστόσο, ένας σοβαρός τραυματισμός μπορεί να προκαλέσει μια έντονη κρίση ταυτότητας, καθώς ο αθλητικός ρόλος απειλείται ή καταστρέφεται, αναγκάζοντας τους αθλητές να αντιμετωπίσουν το ερώτημα του ποιοι είναι χωρίς την πρωταρχική τους ιδιότητα. Αυτό συνοδεύεται από ένα βαθύ αίσθημα απώλειας σκοπού, καθώς η καθημερινή ρουτίνα της προπόνησης και οι αγωνιστικοί στόχοι παύουν να υπάρχουν, δημιουργώντας ένα κενό και την αίσθηση έλλειψης κατεύθυνσης. Επιπλέον, βιώνουν κοινωνική απομόνωση, αποκομμένοι από την ομάδα τους και τους φιλάθλους, γεγονός που ενισχύει την αίσθηση μοναξιάς. Συγχρόνως, ο τραυματισμός μπορεί να οδηγήσει σε υπαρξιακό άγχος για το μέλλον της καριέρας τους, την οικονομική τους ασφάλεια και την ταυτότητά τους έξω από τον αθλητικό κόσμο, καθιστώντας σαφή την ανάγκη για ψυχολογική παρέμβαση που θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν μια πιο ολοκληρωμένη ταυτότητα.

Kobe Bryant

«Mamba mentality»: Το διαδικτυακό ξέσπασμα του Kobe Bryant για την ρήξη αχιλλείου του

Στις 12 Απριλίου 2013, ο **Kobe Bryant**, ένας από τους μεγαλύτερους τιτάνες του παγκόσμιου μπάσκετ, υπέστη ρήξη αχιλλείου σε ηλικία 35 ετών, σε μια στιγμή που κανείς δεν περίμενε. Ο τραυματισμός συγκλόνισε το NBA και έθεσε ερωτήματα για τη συνέχεια της καριέρας του. Το βράδυ της 13ης Απριλίου, λίγες ώρες μετά, ανέβασε ένα μακροσκελές μήνυμα στο Facebook. Ένα ξέσπασμα γεμάτο ρεαλισμό, αυτοσαρκασμό και εκείνο το ιδιαίτερο χιούμορ που τον χαρακτήριζε ακόμη και στις πιο δύσκολες στιγμές.

«Αυτό είναι τελείως άδικο! Όλη η προπόνηση και οι θυσίες πέταξαν από το παράθυρο με ένα βήμα που έχω κάνει εκατομμύρια φορές! Η απογοήτευση είναι ανυπόφορη. Ο θυμός είναι οργή.

Γιατί στο καλό συνέβη αυτό;! Δεν βγάζει κανένα νόημα. Και τώρα υποτίθεται ότι πρέπει να επιτρέψω από αυτό και να είμαι ο ίδιος παίκτης — ή και καλύτερος — στα 35 μου;! Πώς στον κόσμο θα το κάνω αυτό;; Δεν έχω ιδέα. Έχω τη σταθερή θέληση να το ξεπεράσω; Ίσως να βγάλω έξω την κουνιστή πολυθρόνα και να αναπολώ την καριέρα που είχα. Ίσως έτσι τελειώνει το βιβλίο μου. Ίσως ο Πατέρας Χρόνος με νίκησε... Η ίσως και όχι! Είναι 3:30 τα ξημερώματα, το πόδι μου το νιώθω σαν νεκρό βάρος, το κεφάλι μου γυρίζει από τα παυσίπονα και είμαι ξύπνιος. Συγκωρήστε το ξέσπασμα, αλλά ποιος ο σκοπός των social media αν δεν μοιράζομαι την αλήθεια, χωρίς εικόνα και φίλτρο; Νιώθω καλά που τα βγάζω από μέσα μου. Που για μια στιγμή αισθάνομαι πως ΑΥΤΟ είναι το ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ πράγμα που μου έχει συμβεί! Γιατί μετά από όλο αυτό το ξέσπασμα, έρχεται η συνειδητοποίηση της πραγματικότητας. Υπάρχουν πολύ μεγαλύτερα προβλήματα στον κόσμο από μια ρήξη αχιλλείου. Σταμάτα να λυπάσαι τον εαυτό σου, βρες τη θετική πλευρά και πιάσε δουλειά με την ίδια πίστη, την ίδια θέληση και την ίδια αποφασιστικότητα όπως πάντα. Κάποια μέρα θα ξεκινήσει ένα νέο κεφάλαιο στην καριέρα μου. Σήμερα ΔΕΝ είναι εκείνη η μέρα. «Αν με δεις να παλεύω με μια αρκούδα, προσευχήσου για την αρκούδα.» Πάντα αγαπούσα αυτό το ρητό. Αυτή είναι η «mamba mentality». Δεν τα παρατάμε. Δεν φοβόμαστε. Δεν τρέχουμε. Αντέχουμε και κατακτούμε. Ξέρω ότι είναι μεγάλο μήνυμα, αλλά ξεσπάω στο Facebook, χαχα. Ίσως τώρα καταφέρω να κοιμηθώ και να είμαι έτοιμος για το χειρουργείο αύριο. Είναι το πρώτο βήμα μιας νέας πρόκλησης. Μάλλον θα είμαι ο Coach Vino για το υπόλοιπο της σεζόν. Έχω πίστη στους συμπαίκτες μου. Θα τα καταφέρουν.»

Σας ευχαριστώ για όλες τις προσευχές και τη στήριξη. Με αγάπη πάντα. Mamba Out.»

Η ανάρτηση αυτή περιγράφει απόλυτα όσα συζητήσαμε σε αυτό το άρθρο. Ο Kobe Bryant εξέφρασε ωμά και αληθινά τις σκέψεις και τα συναισθήματα ενός σούπερ σταρ που, αντί να προετοιμάζεται για τον επόμενο αγώνα, την επόμενη μέρα θα βρισκόταν στο χειρουργικό κρεβάτι. Χωρίς ωραιοποιήσεις, χωρίς «ηρωικές» ατάκες· μόνο ειλικρίνεια. Η περίφημη mamba mentality δεν αφορά μόνο την επιστροφή από έναν τραυματισμό. Είναι στάση ζωής. Η αυτολύπηση δεν οδηγεί πουθενά· αποδέχεσαι το γεγονός, δουλεύεις σιωπηλά και συνεχίζεις. Κοιτάμε πάντα μπροστά, μακριά και με το κεφάλι ψηλά.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑΣ

«Καποδίστριας»

Του Δημήτρη Κυργιάννη

Η δολοφονία του Καποδίστρια. Ελαιογραφία του Χ. Παχή, μέσα 19ου αιώνα. Πινακοθήκη Δήμου Κερκυραίων από το Ψηφιακό Αρχείο Ιωάννη Καποδίστρια

Η ταινία «Καποδίστριας» του Γιάννη Σμαραγδή, σκηνοθέτη και σεναριογράφου, καλύπτει τη διαδρομή της πορείας της ζωής, της δράσης και της δολοφονίας του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας. Συγκεκριμένα, αναφέρεται πως η οικογένεια του έφτασε στην Κέρκυρα, στην οποία γεννήθηκε ο Καποδίστριας, το 1776, από την πόλη Κάπο ντ'Ιστρία, στη σημερινή Σλοβενία. Παρόλο που το οικογενειακό τους όνομα ήταν Βιτόρι, επικράτησε το επίθετο που προσδιόριζε την καταγωγή τους: Καποδίστριας.

Ο Ιωάννης, ήταν γόνος μιας εύπορης, αριστοκρατικής οικογένειας, βαθύτατα θρησκευόμενης που του άσκησε μεγάλη επιρροή. Μάλιστα, η ταινία στην αρχή παρουσιάζει ένα σοβαρό ατύχημα που είχε στην Ιερά Μονή της Πλατυτέρας, όπου σύχναζε από νεαρή ηλικία. Καθώς ήταν μικρός εκεί έπεσε από το αφηνιασμένο άλογό του. Σώθηκε χάρη στην παρέμβαση του ιερέα της Μονής, πράγμα το οποίο και καθόρισε τη σχέση του με τον Θεό.

Στη συνέχεια, αποκαλύπτονται πτυχές του χαρακτήρα του, όπως η φυσική ευγένεια και η εσωτερική του καλλιέργεια, που αποτυπωνόταν πειστικά στο πρόσωπό του. Επίσης, ζούσε ασκητικά, ήταν εξαιρετικά μοναχικός με λίγους κοντινούς φίλους και στις ελάχιστες στιγμές που αφιέρωνε στον εαυτό του προτιμούσε να παίζει πιάνο και να ακούει τη Σονάτα του Αποχαιρετισμού, γνωστή και ως «Les Adieux». Συγχρόνως, εκτός από τη μουσική αγαπούσε πολύ το διάβασμα. Μάλιστα, ο Σμαραγδής ενσωματώνει την άποψή του

διά στόματος του Καποδίστρια ότι εμείς οι Έλληνες είμαστε ο μόνος λαός στον κόσμο που έχουμε τριπλό ιστορικό πολιτισμό (Μινωικό, Κλασικό, Βυζαντινό).

Επιλογή του συνειδητή ήταν να μην παντρευτεί, παρόλο που υπήρξε φλογερά ερωτευμένος με τη Ρωξάνδρα Στούριτσα. Άλλωστε ο Καποδίστριας διαπνεόταν από υψηλά ιδανικά και οράματα που επισκίαζαν τις προσωπικές του απολαύσεις.

Η εμπλοκή του Καποδίστρια στην ενεργό πολιτική ξεκινά μετά το 1800, όταν ύστερα από πρόσκληση του Ρώσου υπουργού Εξωτερικών κόμη Ρομαντζόφ πηγαίνει το 1808 στην Αγία Πετρούπολη. Εισέρχεται στο διπλωματικό σώμα της Ρωσίας με αποκορύφωμα την τοποθέτησή του ως Υπουργού Εξωτερικών της χώρας το 1816. Όμως λόγω διαφωνίας του με τον Τσάρο Αλέξανδρο για το ελληνικό ζήτημα αποσύρεται το 1822 από το διπλωματικό σώμα και εγκαθίσταται στην Ελβετία, όπου σήμερα τιμάται ως εθνικός ευεργέτης.

Στην Ελβετία ο Καποδίστριας θα δραστηριοποιηθεί έντονα, όσον αφορά το θέμα της διάδοσης του Φιλελληνισμού στην Ευρώπη, αλλά και την οικονομική στήριξη του απελευθερωτικού αγώνα.

Την άνοιξη του 1827 η Γ' Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων, η οποία συνήλθε στην Τροιζήνα, ψήφισε ομόφωνα την πρόταση να ανατεθεί στον Ιωάννη Καποδίστρια η εξουσία της ελληνικής πολιτείας, με αποτέλεσμα την εκλογή του ως πρώτου κυβερνήτη του νεοελληνικού κράτους. Ένα χρόνο μετά αποβιβάστηκε στην Αίγινα. Το πλήθος τον υποδέχτηκε με ζητωκραυγές, αποκαλώντας τον «σωτήρα και ελευθερωτή».

Στη διάρκεια της θητείας του ο Καποδίστριας προχωρεί σε καινοτόμες μεταρρυθμίσεις και αλλαγές που μεταμόρφωσαν την Ελλάδα και πέτυχε να φτάσει στα υψηλότερα επίπεδα της διεθνούς καταξίωσης. Μάλιστα, δεν δίστασε να συγκρουστεί με τις παραδοσιακές δυνάμεις της χώρας και να πολεμήσει με προσωπικό κόστος τις συντηρητικές αντιλήψεις και τις πελατειακές λογικές. Κατεβαίνοντας ο ίδιος στην Ελλάδα, ήξερε ότι πάει να ανέβει έναν Γολγοθά.

Αφού όμως, σύμφωνα με τις αρχές του, η πατρίδα προηγούνταν, το θεώρησε καθήκον του να αναβάλει το βαρύ αυτό έργο. Προσωπικά δεν ήθελε να κερδίσει απολύτως τίποτα. Ούτε καν τον μισθό του δεν πήρε ποτέ. Θεώρησε, λοιπόν, αδιανόητο να υπάρχουν Έλληνες που βάζουν προτιμούν τα προνόμια και τα κέρδη τους, από το συμφέρον της πατρίδας. Εμμένοντας στις αντιλήψεις αυτές μετατράπηκε σε αμείλικτο διώκτη του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, τον οποίο φυλάκισε, γιατί δεν ήθελε να παραδώσει στο κρατικό ταμείο τις προσόδους από το τελωνείο στο Λιμνί. Έβαλε, δηλαδή, έναν Μανιάτη άρχοντα, έναν μέγιστο Τοπάρχη, στη φυλακή. Αυτό όλοι ήξεραν ότι ισοδυναμούσε με συμβόλαιο θανάτου σύμφωνα με τα έθιμα της Μάνης.

Ο ίδιος έμεινε πιστός στις αρχές του: ότι προηγείται το κοινωνικό σύνολο του προσωπικού συμφέροντος και ότι οι ανίσχυροι δικαιούνται προστασία. Έτσι, όπως ήταν αναμενόμενο, δολοφονήθηκε από τους αντιπάλους του - πιόνια ξένων συμφερόντων. Και έτσι χάσαμε όλοι: αυτός τη ζωή του και οι Έλληνες την ανόρθωση που ο ίδιος οραματιζόταν!

Ο σκηνοθέτης ανέδειξε τον Καποδίστρια ως ένα ιστορικό πρόσωπο σύμβολο γνήσιας προσφοράς και εθνικής αυτοθυσίας. Η σκηνοθεσία διακρίνεται για τον λυρισμό της με έντονα συναισθηματικά στοιχεία που αναδύονται από τους ηθοποιούς που υποδύονταν τα πρόσωπα της ιστορίας με την κατάλληλη μουσική επένδυση.

Η επιλογή του ηθοποιού που υποδύονταν τον Ιωάννη Καποδίστρια ήταν ορθή, διότι αποτυπωνόταν στο πρόσωπό του, τα ευγενή χαρακτηριστικά που απαιτούσε ο ρόλος. Επίσης, οι ηθοποιοί ανταποκρίθηκαν με

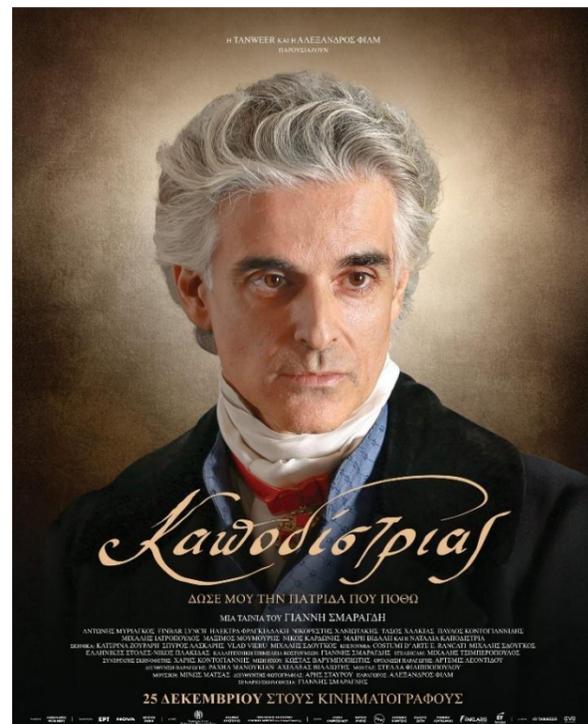
συνέπεια στους ρόλους τους. Ωστόσο, σε αρκετά σημεία παρατηρήθηκε μια υπερβολική θεατρικότητα στην ερμηνεία τους, τόσο στον λόγο όσο και στην κίνηση, που υποβαθμίζει τον κινηματογραφικό ρεαλισμό και θυμίζει περισσότερο θεατρική παράσταση.

Σε επίπεδο παραγωγής, η ταινία είναι προσεγγμένη, όμως θα μπορούσε να ενισχυθεί με τη χρήση περισσότερων κομπάρσων, ώστε να αποδοθεί πιο ζωντανά η κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα της εποχής. Επιπλέον, ορισμένες σκηνές υπερβολής, όπως η παρουσία του μάντη Έλενου, που ως γνωστόν το όνομά του απαντά στην Ιλιάδα του Ομήρου, αντίκειται στη θρησκευτικότητα του Καποδίστρια, που δεν τον ενδιέφεραν οι μαντικές προβλέψεις.

Επίσης, οι έντονες θρησκευτικές αναφορές (Παναγία), προσδίδουν έναν συμβολισμό που δεν τεκμηριώνεται από την Ιστορία.

Τέλος, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάδειξη ενός διαχρονικού χαρακτηριστικού του ελληνικού λαού: του εθνικού διχασμού. Η ταινία επιβεβαιώνει πως από την αρχαιότητα έως και τη νεότερη ιστορία, οι εσωτερικές συγκρούσεις και οι πολιτικές αντιπαλοότητες αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην εθνική ενότητα. Ο διχασμός αυτός παρουσιάζεται ως βασικό αίτιο της αποτυχίας του οράματος του Καποδίστρια και εντέλει της δολοφονίας του.

Συνολικά, ο «Καποδίστριας», αποτελεί μια συγκινητική και ιδεολογικά φορτισμένη ταινία, που λειτουργεί περισσότερο ως φόρος τιμής παρά ως αυστηρή ιστορική αποτύπωση, προκαλώντας ωστόσο έναν γόνιμο προβληματισμό.

«Εγώ και Εσύ» – Μια παράσταση που δεν περιμέναμε να μας αγγίξει τόσο

Της Σοφίας Σπάθα

Όταν μας ανακοίνωσαν ότι η Β' Λυκείου θα πάει θέατρο στον Ταύρο, οι περισσότεροι το είδαμε απλώς ως μια ευκαιρία να βγούμε από την τάξη. Δεν περιμέναμε ότι θα φεύγαμε από εκεί σιωπηλοί και προβληματισμένοι. Κι όμως, αυτό ακριβώς συνέβη με την παράσταση «Εγώ και Εσύ».

Πλοκή:

Η ιστορία εκτυλίσσεται σχεδόν ολόκληρη μέσα στο δωμάτιο ενός κοριτσιού που είναι σοβαρά άρρωστο και έχει σταματήσει να πηγαίνει σχολείο. Ένα αγόρι, συμμαθητής της και παίκτης της ομάδας μπάσκετ, την επισκέπτεται για να συνεργαστούν σε μια εργασία Λογοτεχνίας. Στην αρχή η μεταξύ τους σχέση είναι αμήχανη. Εκείνη είναι κλειστή, ειρωνική, αποστασιοποιημένη. Εκείνος πιο επίμονος και ευγενικός.

Καθώς η συζήτηση προχωρά, μοιράζονται σκέψεις, φόβους και προσωπικές ιστορίες. Σε μια στιγμή, το αγόρι αναφέρει ότι ένας συμπαίκτης του στο μπάσκετ πέθανε, μια πληροφορία που τότε δεν μας φάνηκε παρά μια

ακόμη λεπτομέρεια της αφήγησης. Η πλοκή μάς μπέρδευε ευχάριστα και δημιουργούσε συνεχώς νέα πιθανά σενάρια στο μυαλό μας. Κάτι δεν «κολλούσε» απόλυτα, αλλά δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε τι.

Το τέλος, όμως, ανέτρεψε τα πάντα. Αποκαλύπτεται ότι το αγόρι που βλέπουμε να μιλά και να βρίσκεται δίπλα της σε όλη τη διάρκεια της παράστασης είναι στην πραγματικότητα εκείνος που έχει πεθάνει. Και όχι απλώς πέθανε, είναι ο δότης που της χάρισε το συκώτι του για να μπορέσει εκείνη να ζήσει. Η ανατροπή αυτή μας άφησε άφωνους.

Η εμπειρία μας:

Στους περισσότερους μαθητές η παράσταση άρεσε πολύ. Το σκηνοτικό, ένα απλό δωμάτιο, μας εντυπωσίασε, γιατί μέσα από αυτόν τον περιορισμένο χώρο δημιουργήθηκε ένας ολόκληρος συναισθηματικός κόσμος. Η μουσική υπόκρουση και οι αλλαγές στους ήχους, που προσαρμόζονταν στη διάθεση των χαρακτήρων και στην εξέλιξη της πλοκής, ενίσχυαν την ένταση και έκαναν κάθε στιγμή πιο ζωντανή.

Το πιο δυνατό σημείο, όμως, ήταν το τέλος. Η συνειδητοποίηση ότι μιλάμε για παιδιά σχεδόν στην ηλικία μας, που έρχονται αντιμέτωπα με την ασθένεια, την απώλεια και τον θάνατο, μας ανατρίχιασε. Ενώ εμείς συχνά θεωρούμε δεδομένο ότι έχουμε όλη τη ζωή μπροστά μας, η παράσταση μάς θύμισε ότι τίποτα δεν είναι αυτονόητο. Πολλοί από εμάς μάλιστα συγκινηθήκαμε.

Φυσικά, υπήρχαν και μαθητές που δεν ταυτίστηκαν στον ίδιο βαθμό ή που θεώρησαν ότι η συναισθηματική ένταση του έργου ήταν αρκετά φορτισμένη. Ωστόσο, η γενική αίσθηση ήταν θετική. Ήταν μια ιδιαίτερη παράσταση, διαφορετική από ό,τι έχουμε συνηθίσει, που μας έκανε να σκεφτούμε.

Τελικά, η έξοδος αυτή δεν ήταν απλώς μια σχολική δραστηριότητα. Ήταν μια εμπειρία που μας έφερε αντιμέτωπους με ερωτήματα για τη ζωή, τον χρόνο και το πόσο εύθραυστα μπορεί να είναι όλα, ακόμη κι όταν πιστεύουμε ότι είναι δεδομένα.

Στοιχεία Παράστασης:

Κείμενο:

Λόρεν Γκάντερσον

Μετάφραση:

Τζούλια Διαμαντοπούλου

Σκηνοθεσία:

Σοφία Βγενοπούλου

Σκηνικά-Κοστούμια: **Αρτεμис Φλέσσα**

Κίνηση:

Σταυρούλα Σιάμου

Μουσική:

Θοδωρής Αμπαζής

Βίντεο:

Γρηγόρης Διακόπουλος

Φωτισμοί:

Δημήτρης Κασιμάτης

Βοηθός Σκηνοθέτης:

Αντώνης Αντωνόπουλος

Βοηθός Σκηνογραφίας:

Αγγελική Πολίτη

Συνεργάτιδα στη Δραματουργική

Έρευνα: **Εύη Μακαριάδου**

Παίζουν οι ηθοποιοί **Λήδα Κουτσοδασκάλου** και **Στέργιος Μικρούτσικος**

«Ο Αμερικάνος»

Κριτική θεάτρου της Νίκης Λαγκουράνη

«Ο Αμερικάνος» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη σε σκηνοθεσία του Θανάση Σαράντου είναι ένας μονόλογος που αντιχέει διαχρονικά στην ξενιτεμένη Ελλάδα.

Στο θέατρο Ροές ανέβηκε για μια ακόμα χρονιά η παράσταση «Ο Αμερικάνος» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη (1891). Ο Θανάσης Σαράντος επιχειρεί να παρουσιάσει έναν συγκινητικό μονόλογο που έχει απήχηση ακόμα και 17 χρόνια μετά την πρώτη του εμφάνιση το 2009 σε ένα θέατρο στο Μεταξουργείο.

Ο Θανάσης Σαράντος σκηνοθετεί τον εαυτό του ως πρωταγωνιστή του Παπαδιαμάντη υπό τη συνοδεία πιάνου με χειριστή τον Αλέξανδρο Αβδελιώδη (ο οποίος παίζει κομμάτια του Λάμπρου Πηγούνη δημιουργημένα ειδικά

για την παράσταση). Ένας απαιτητικός μονόλογος που, αν και διέπεται από την ξεπερασμένη καθαρεύουσα και την ακόμα πιο λησμονημένη σκιαθίτικη διάλεκτο που απαντάται στους διαλόγους, είναι ικανός να προξενήσει ρίγη συγκίνησης σε κάθε θεατή. Η ικανότητα του Σαράντου να ζωντανεύει με απόλυτη ακρίβεια όλους τους χαρακτηρισμούς του έργου καθλώνει το κοινό.

Ο Αμερικάνος ξενιτεμένος, αυτοεξόριστος από την πολυπόθητη πατρίδα του στο όνομα ενός καλύτερου μέλλοντος που αυτή ήταν ανίκανη να του προσφέρει, αποφασίζει να επιστρέψει μετά από χρόνια. Επιστρέφει με μια βαλίτσα στο χέρι και με τα λησμονημένα του ελληνικά, για να

αναζητήσει την παλιά αγαπημένη του που άφησε πίσω όταν έφυγε. Ένα μυθιστόρημα αφιερωμένο στον έρωτα, στην παρτίδα αλλά κυρίως στη νοσταλγία του ανθρώπου που έχει ρίξει μαύρη πέτρα πίσω του και τώρα πατάει τα πάτρια χώματα, ζωντανεύει στο θεατρικό σανίδι με μεγάλη επιτυχία.

Σκηνοθεσία:

Θανάσης Σαράντος

Πρωταγωνιστούν:

Θανάσης Σαράντος

Πιάνο:

Αλέξανδρος Αβδελιώδης

Μουσική Σύνθεση:

Λάμπρος Πηγούνης

Θέατρο:

Ροές

«Ο Χαρταετός»

της Νίκης Λαγκουράνη

Ένα μυθιστόρημα για τις κοινωνικές ανισότητες και τις παγιωμένες αντιλήψεις που ταλαιπωρούν διαχρονικά τις γυναίκες στην Ινδία. Με συγγραφέα την Λετίσια Κολομπάνι εκδόθηκε από τις εκδόσεις Πατάκη σε μετάφραση του Γιάννη Στριγκου μια ιστορία δεμένη στο «Χαρταετό».

Τρεις γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με το πεπρωμένο κάθε κοπέλας στην καταπιεστική η κοινωνία των κατώτερων στρωμάτων την Ινδίας. Η Λένα καταξιωμένη δασκάλα του εκπαιδευτικού συστήματος της Γαλλίας μετά από ένα τραγικό δυστύχημα αποφασίζει να πάει ταξίδι στην Ινδία με σκοπό να ξεφύγει από την ασφυκτική ζωή της. Εκεί θα γνωρίσει την μικρή Λαλίτα, μια δεκάχρονη Ινδή, η οποία θα σώσει την ζωή της, όταν η Λένα θα παρασυρθεί από τα αγριεμένα νερά του Ινδικού ωκεανού. Με αφορμή την τραγική αυτή εμπειρία θα δημιουργηθεί

μια σχέση με συνδετικό κρίκο τον χαρταετό της μικρής Λαλίτας, ο οποίος αποτελεί το μοναδικό σημάδι χαράς της.

Η αδυναμία της μικρής να διαβάσει ή να γράφει οδηγεί την Λένα σε μια φαινομενικά τρελή απόφαση: να ανοίξει ένα σχολείο στην Ινδία για παιδιά της τάξης των Νταλντ ή των ανέγγιχτων όπως αποκαλούνται. Με συνεργάτιδα μια νεαρή ακτιβίστρια η Λένα θα έρθει αντιμέτωπη με την σκληρή πραγματικότητα της Ινδίας: συντηρητικές παραδόσεις, έμφυλες νοοτροπίες και ένα πολιτικό και θρησκευτικό σύστημα που αγνοεί εσκεμμένα τις παθολογίες της χώρας. Έτσι, η Λένα οδηγείται σε μια μάχη έναντι όλων, με στόχο την απελευθέρωση των κοριτσιών από την κυριολεκτική σκλαβιά τους μέσω της εκπαίδευσης.

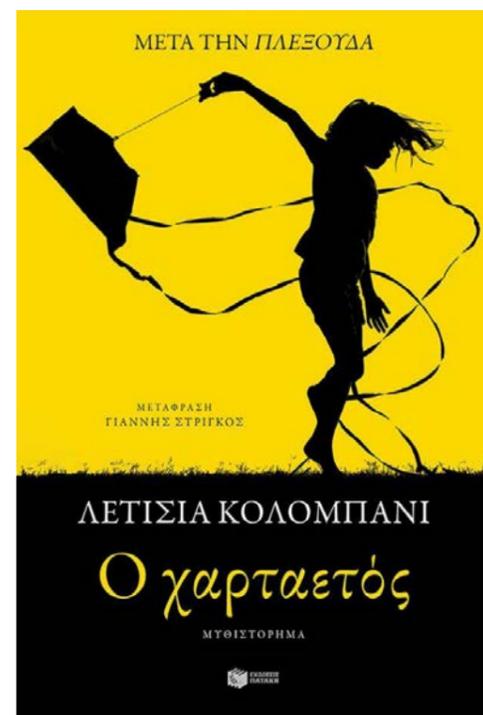
Ο «Χαρταετός» δεν είναι απλώς ένα μυθιστόρημα για τις έμφυλες διακρίσεις, αλλά ένα κοινωνικό

έργο για την φτώχεια, για τις διακρίσεις μεταξύ των καστών, την αμάθεια, την εκμετάλλευση χιλιάδων αθώων Κοριτσιών που εξωθούνται σε έναν ανήθικο γάμο ο οποίος τα καθιστά αντικείμενα χειραγώγησης των συζύγων τους, των πεθερών τους και κάθε άλλου άντρα του περιβάλλοντός τους. Ένα βιβλίο γραμμένο για την δύναμη της μάθησης και της εκπαίδευσης που είναι ικανές να αναστρέψουν την προδιαγεγραμμένη μοίρα αυτών των παιδιών. Το συνιστώ ανεπιφύλακτα σε κάθε έφηβο ή μεγαλύτερο αναγνώστη που επιθυμεί να «ταξιδεύσει» στον σκληρό κόσμο των ανατολικών χωρών και να προβληματιστεί σχετικά με την καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συγγραφέας: Λετίσια Κολομπάνι

Μετάφραση: Γιάννης Στριγκος

Εκδόσεις: Πατάκη

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

«Η Αρχόντισσα τ' Αναπλιού»

Δήγημα του Δημήτρη Κυργιάννη

(αφιερωμένο στη γιαγιά μου)

Σπίτι στο Ναύπλιο

Πρωτομαγιά! Ιδιαίτερη μέρα για μένα, γιατί πάντα συνδυάζοταν με αποδράσεις στην εξοχή. Μέρα αναμνήσεων με έντονα χρώματα και ανάμεικτα συναισθήματα.

Αγαπημένος προορισμός «τ' Ανάπλι»! Τόπος που αναδύει μια επιβλητική αρχοντιά εντυπωσιάζοντας όλους επισκέπτες. Όμως, για μένα αυτή η περιοχή, που η Ιστορία την τοποθετεί ως πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, αποτελεί ιδιαίτερο τόπο που έχει θρέψει τις πρώτες μου παραστάσεις, αλλά

και τις υπέροχες αναμνήσεις μου, λόγω καταγωγής.

Μια λατρεμένη αναπλιώτικη παρουσία στη ζωή μου, που θα ήθελα να τιμήσω είναι η «Αρχόντισσα Σοφία» όπως την αποκαλούσε όλος ο κόσμος. Με τον καιρό κατάλαβα πως η προσφώνηση αυτή οφείλεται στην προσφορά της και στο μεγαλείο της ψυχής της.

Η «Αρχόντισσα Σοφία» γεννήθηκε πριν από κάποιες δεκαετίες σ' ένα μικρό χωριουδάκι του Ναυπλίου. Ήταν το πέμπτο παιδί μιας πολύτεκνης οικογένειας, που είχε την ατυχία να πεθάνει η μητέρα της στη γέννα. Το μεγαλύτερο παιδί της οικογένειας ήταν η δωδεκάχρονη αδελφή της, η οποία έπρεπε να αναπληρώσει τον ρόλο της μητέρας. Η αγάπη όμως, η στήριξη και η συμπαράσταση που έλαβε η οικογένεια σ' αυτή τη δοκιμασία, ήταν το αντίδοτο που χρειαζόταν.

Το κοριτσάκι μεγάλωνε, όταν άρχισε να λέει τις πρώτες λεξούλες, φέλλισε και τη λέξη «μαμά», ήταν πολύ νωρίς για να καταλάβει ότι ήταν ορφανό από μητέρα. Καθώς μεγάλωνε, ξεχώριζε για την εξυπνάδα του και την ομορφιά του. Κάθε φορά που αναζητούσε τη μαμά του, όλοι είχαν

συμφωνήσει να της λένε πως έλειπε σ' ένα μακρινό ταξίδι.

Το κοριτσάκι, με την αθωότητα της ηλικίας, πίστευε πως κάποια μέρα θα επέστρεφε η μητέρα από αυτό το μακρινό ταξίδι που έλειπε τόσα χρόνια. Όσο μεγάλωνε η μικρή Σοφία, μεγάλωνε και η αγωνία για τη μητέρα της. Αυτή η αγωνία έλαβε τέλος, όταν έγινε μαθήτρια στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού της. Ήταν τότε που η δασκάλα της, θέλησε να γνωρίσει τη μητέρα της Σοφίας, όπως και των άλλων μαθητών. Κάποιο παιδί πετάχτηκε στην τάξη και ξεστόμισε την πικρή αλήθεια, ότι η μητέρα της είχε πεθάνει. Η Σοφία πάγωσε σ' αυτό το άκουσμα, άρχισε να κλαίει με λυγμούς, η δασκάλα της ένιωσε παγιδευμένη. Έπρεπε να διαχειριστεί την αντίδραση της Σοφίας.

Πραγματικά, την πλησίασε, την αγκάλιασε και προσπάθησε να την παρηγορήσει. Της ζήτησε να μείνει στο σχολείο, για να συζητήσουν. Έτσι, σαν στέγνωσαν τα δάκρυά της μικρούλας και απλώθηκε γύρω της νεκρική σιγή, ακούστηκε η γλυκιά φωνή της δασκάλας, που έσταξε στην καρδούλα της τρυφερότητα και στοργή. Η δασκάλα της εκμυστηρεύτηκε πως και η ίδια, όταν ήταν δέκα ετών, είχε θρηνήσει τον χαμό της δικής της μητέρας σε ένα αεροπορικό δυστύχημα. Όμως, αυτό το συμβάν την έκανε

πιο δυνατή. Είχε δώσει υποσχέση στον εαυτό της να τιμήσει το πρόσωπο της μητέρας της εκπληρώνοντας την ευχή της να γίνει δασκάλα.

Λέγεται πως ο χρόνος θεραπεύει τις πληγές και ο πονεμένος ανακουφίζει τον όμοιό του. Τα λόγια της δασκάλας έσταξαν σαν βάμμα παρηγοριάς στη Σοφία. Ήταν τότε που σφικταγκάλιασε τη δασκάλα της και μάλιστα τη ρώτησε αν θα μπορούσε να τη φωνάζει «μαμά». Η δασκάλα έκρινε πως θα έπρεπε να συνοδεύσει τη μαθήτριά της στο σπίτι, γιατί είχε φθάσει η στιγμή που η οικογένειά της έπρεπε να ενημερωθεί για ό,τι είχε συμβεί εκείνη την ημέρα στο σχολείο.

Ο πατέρας και τα αδέρφια της Σοφίας, όταν ενημερώθηκαν, με δυσκολία συγκρατούσαν τα δάκρυά τους. Η Σοφία κρατώντας σφιχτά το χέρι της δασκάλας, τους είπε, ως μια μικρή σοφή, πως δε θέλει να στενοχωρήσει τη μανούλα της με το να θρηνούν. Αντίθετα έπρεπε να προσπαθήσουν όλοι μαζί για το καλύτερο, να έχουν μια καλή πορεία στο μέλλον, όπως έκανε η δική της δασκάλα, που πλέον ήταν το πρότυπό της.

Η μικρή Σοφία ήταν πολύ επιμελής μαθήτρια και ξεχώριζε ανάμεσα στους συμμαθητές της. Σημείωσε μια εξαιρετική πορεία σε όλο το Δημοτικό και μάλιστα

αποφοίτησε με άριστα. Ήταν πολύ ευτυχομένη! Έκανε όνειρα, ήθελε να συνεχίσει το σχολείο, να καταφέρει κάποτε να γίνει και αυτή δασκάλα.

Όμως, η χαρά και η αισιοδοξία της πάγωσε, όταν επιστρέφοντας μια μέρα στο σπίτι της από το σχολείο είδε συγκεντρωμένο κόσμο, αναστατωμένο και περιλυπό. Κοντοστάθηκε και μονολόγησε: «Τι συνέβη πάλι;». Εκείνη ακριβώς τη στιγμή, την πλησίασε η μεγαλύτερη αδελφή της λέγοντάς της τα δυσάρεστα νέα για τον πατέρα τους που, καθώς επέστρεφε από το χωράφι, έπεσε νεκρός. Η σκηνή που εκτυλίχτηκε με τον σπαραγμό της Σοφίας και το σοφικταγκάλιασμα της αδελφής της, θύμιζε αρκαία τραγωδία.

Τώρα η Σοφία έπρεπε να δώσει μια διπλή μάχη, την αποδοχή της σκληρής πραγματικότητας, αλλά και της επιβίωσης. Ήταν μόνο δώδεκα ετών, όσο ήταν και η μεγαλύτερη αδελφή της, όταν πέθανε η μητέρα τους. Τα ορφανά έπρεπε να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να επιβιώσουν. Δεν είχαν οικονομική στήριξη, η μεγαλύτερη αδελφή είχε μάθει μοδιστρική, τα τρία αγόρια φρόντιζαν το μοναδικό χωράφι που τους άφησε ο πατέρας τους και η Σοφία αναγκάστηκε να φροντίζει τις δουλειές του σπιτιού και τα αδέρφια της που γύριζαν κατάκοπα το βράδυ από τη σκληρή δουλειά εγκαταλείποντας προσωρινά το όνειρό της, να πάει στο Γυμνάσιο και να γίνει κάποτε δασκάλα. Η μόνη της ευχαρίστηση ήταν να ασχολείται με τον κήπο του σπιτιού τους, λάτρευε τα λουλούδια. Πραγματικά, ο κήπος της ήταν παραδεισένιος!

Ήθελε, όμως, να βοηθήσει και οικονομικά την οικογένειά της! Προβληματιζόταν γιατί ήταν μικρή και δύσκολα θα έβρισκε δουλειά. Η πίεση της ανάγκης της αποκάλυψε γρήγορα τη λύση που λαχταρούσε. Κάθε Σαββατοκύριακο πήγαινε στη γραφική πόλη του Ναυπλίου, άλλωστε το χωριό από το Ναύπλιο δεν απέχει πολύ, για να πουλήσει λουλούδια από τον κήπο της. Έφτιαχνε υπέροχα μυρωδάτα μπουκέτα, που μαγνήτιζαν τα βλέμματα των περαστικών. Όταν άδειαζε το καλάθι της από τα μπουκέτα που πουλούσε, ένιωθε τόσο χαρούμενη και ευτυχισμένη, γιατί συνεισέφερε με τις εισπράξεις της στο κοινό ταμείο της οικογένειας. Όλος ο κόσμος, την αγαπούσε, γιατί έλαμπε το πρόσωπό της από ευγένεια και χάρη και την περίμενε κάθε Σαββατοκύριακο στα γραφικά σοκάκια του Ναυπλίου, για να αγοράσει τα μπουκετάκια της.

Τα χρόνια κυλούσαν, τα παιδιά μεγάλωναν. Η Σοφία είχε πάντοτε το όνειρο να γίνει δασκάλα. Οι συνθήκες ήταν δύσκολες, δεν υπήρχαν χρήματα, υπήρχε όμως μέσα της μια μικρή χαραμάδα

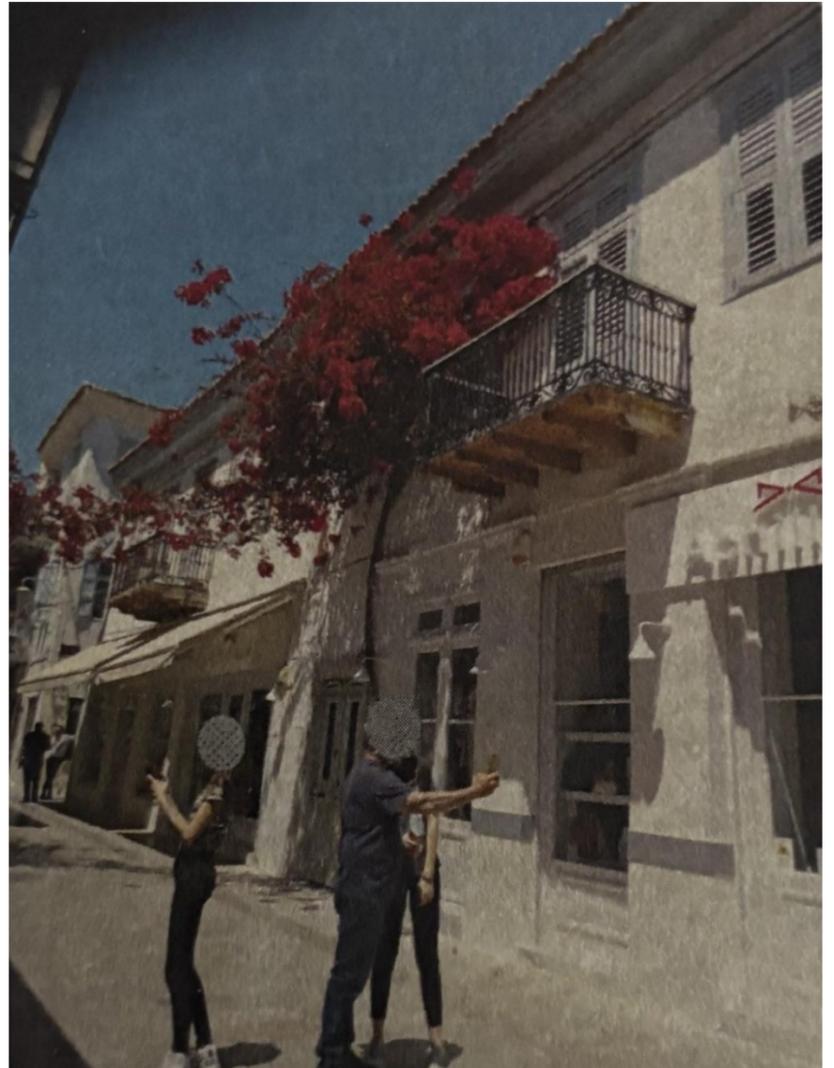
ελπίδας. Έλεγε πως κάποτε θα γίνει δασκάλα, έχοντας ως παράδειγμα τη δική της, που της έμαθε τα πρώτα γράμματα στο Δημοτικό. Η λαχτάρα της για την πραγματοποίηση του ονείρου της συνεχώς μεγάλωνε. Ήταν σίγουρη ότι κάποτε θα τα καταφέρει. Οι δυσκολίες που αντιμετώπιζε σ' όλη τη διαδρομή της ζωής της, της τροφοδοτούσαν τη σιγουριά.

Έτσι, μια μέρα που έφτιαχνε τα μπουκετάκια της στον κήπο του σπιτιού της, δέχτηκε μια απρόσμενη επίσκεψη από την παλιά δασκάλα της που έλειπε για αρκετά χρόνια στη Γερμανία. Η Σοφία πάντα την αναζητούσε, αλλά δεν ήξερε πού βρισκόταν. Μονολογούσε πολλές φορές: «Πού να βρίσκεται η λατρεμένη μου δασκάλα;», «Γιατί εξαφανίστηκε;», «Άραγε είναι καλά;». Όμως, απάντηση δεν υπήρχε, μέχρι εκείνη την ημέρα, της Πρωτομαγιάς, που ξανασυναντήθηκαν. Ήταν η πιο ωραία Πρωτομαγιά της ζωής της, γιατί άνθισε ξανά μέσα της η αισιοδοξία.

Όλα αυτά τα χρόνια η δασκάλα πάντα σκεφτόταν τη μικρή Σοφία, αλλά δεν υπήρχε δυνατότητα επικοινωνίας. Ήξερε ότι η Σοφία, διέθετε θέληση ισχυρή και δυνατό μυαλό που θα την βοηθούσαν να διακριθεί στη ζωή της. Όμως, όταν έμαθε από αυτή πώς ζούσε και την αδυναμία της να συνεχίσει τον δρόμο των γραμμάτων, που τόσο λαχταρούσε, της πρότεινε να την πάρει μαζί της στην Αθήνα, να της καλύψει τα έξοδα για τη φοίτησή της στο Γυμνάσιο και μετά να συνεχίσει τις σπουδές της στην τότε Παιδαγωγική Ακαδημία. Τόσο η Σοφία όσο και τα αδέρφια της χάρηκαν πάρα πολύ. Χωρίς δεύτερη σκέψη, η Σοφία ετοίμασε τα πράγματά της σε μια μικρή βαλίτσα και αναχώρησαν για την Αθήνα.

Όταν την καινούρια σχολική χρονιά φοίτησε στο Γυμνάσιο, ένιωθε αμήχανα σ' ένα άγνωστο περιβάλλον αλλά ταυτόχρονα έδειχνε αισιόδοξη, γιατί ήταν σίγουρη πως θα τα καταφέρει. Πραγματικά, ήδη από τους πρώτους μήνες της φοίτησής της ξεχώρισε. Εξελίχθηκε σε μια μαθήτρια-πρότυπο. Οι καθηγητές της την επιβράβευαν συνεχώς με επαίνους και αριστεία. Ο πλούτος γνώσεων που διέθετε την οδήγησαν στην Παιδαγωγική Ακαδημία. Η ευτυχία της ήταν απεριγράπτη, όταν έλαβε τον πολυπόθητο τίτλο σπουδών της με «Άριστα».

Συμπαράστατης και μοναδικό στήριγμά της πάντοτε ήταν η λατρεμένη της Δασκάλα, η οποία ήταν ήδη μεγάλης ηλικίας. Η Σοφία ένιωθε τόση ευγνωμοσύνη, που την προσφωνούσε «μαμά». Η δασκάλα είχε μεγάλη οικονομική δύναμη και όταν η Σοφία διορίστηκε ως εκπαιδευτικός στο Ναύπλιο, πήρε μαζί της τη

Το αρχοντικό με τις βουκαμβίλιες

δεύτερη μάνα της, η οποία αγόρασε ένα παλιό αρχοντικό σπίτι μέσα στην παλαιά πόλη του Ναυπλίου, για να μείνουν. Τα αδέρφια της Σοφίας είχαν φύγει μετανάστες στην Αμερική.

Η Σοφία έμεινε ορφανή και από αδέρφια. Λυπήθηκε πολύ γι' αυτόν τον αποχωρισμό. Ευτυχώς, όμως, που η δασκάλα – άγγελός της – βρισκόταν δίπλα της, την στήριζε στη δουλειά της, την συμβούλευε με την πλούσια εμπειρία της. Ένωθε η Σοφία τόσο ευτυχισμένη που πήγαινε στο σχολείο, βοηθούσε και στήριζε με την αγάπη της και τις γνώσεις της όλους τους μαθητές της, οι οποίοι την λάτρευαν.

Έτσι, όταν πέρασαν τα χρόνια και η δασκάλα της πέθανε, η Σοφία που τη φρόντισε ως πραγματική κόρη, έγινε η ιδιοκτήτρια του μεγάλου αρχοντόσπιτου. Το σπίτι αυτό φιλοξενούσε συχνά πολλούς γνωστούς και φίλους. Η Σοφία αφιερώθηκε στο εκπαιδευτικό της έργο και στην κοινωνική προσφορά. Δεν απέκτησε δική της οικογένεια, ίσως δεν ήθελε... Έφερε μέσα της πάντοτε τον δικό της πόνο, θεωρούσε πως εξαιτίας της πέθανε η μητέρα της. Γι' αυτό δεν ήθελε να αποκτήσει δική της οικογένεια.

Όλη η κοινωνία του Ναυπλίου, αλλά και οι μαθητές της την λάτρευαν. Έλαβε πολλές τιμητικές διακρίσεις. Αυτή ήταν τόσο σεμνή και απλή που η ζωή της ταυτιζόταν με αυτό που λέγεται ΗΘΟΣ, ΕΥΓΕΝΕΙΑ, ΔΙΑΚΡΙΣΗ. Πάντοτε στήριζε τους ανθρώπους που ζητούσαν τη συμβουλή της. Λάτρευε τα παιδιά, έγραφε

παραμύθια για τους μικρούς της φίλους, πάντα όμως έλεγε σε όλους να μην απογοητεύονται στη ζωή τους, κυρίως όταν δοκιμάζονται, γιατί τόνιζε επανειλημμένως ότι «η δοκιμασία είναι η πρόσκληση στην πρόκληση της ζωής που σε αναγορεύει νικητή στο υψηλότερο βάθρο».

Αυτό το φτωχό κοριτσάκι που κάποτε πουλούσε μπουκετάκια στα γραφικά στενά του Ναυπλίου, τώρα διέθετε μεγάλο πλούτο. Στήριζε οικονομικά πολλές αδύνατες οικογένειες, όλοι την φώναζαν «Αρχόντισσα» της καρδιάς τους και του Ναυπλίου.

Αυτό το αρχοντόσπιτο με τις φούξια βουκαμβίλιες που ξεχωρίζει απ' όλα τα γειτονικά σπίτια, καθώς από το μπαλκόνι του αγναντεύει κανείς την πλατεία Συντάγματος, αποτελεί υλικό έμπνευσης των καλλιτεχνών που κοντοστέκονται και το φωτογραφίζουν.

Η Σοφία, έζησε πολλά χρόνια, είχα την ευλογία να τη γνωρίσω. Πάντα χαίρομαι να πηγαίνουμε στο Ναύπλιο, για να την απολαμβάνουμε, καθώς μας φιλοξενούσε στο σπίτι της. Η ζωή της ήταν συνώνυμο της Προσφοράς. Αγαπούσε τους ανθρώπους και τα λουλούδια. Ίσως γι' αυτό συνδυάστηκε ο θάνατός της με τη γιορτή των λουλουδιών, την Πρωτομαγιά του 2022. Αυτή η μεγάλη καρδιά σταμάτησε να χτυπά για πάντα, αλλά η παρουσία της στη μνήμη όλων θα είναι παντοτινή.

Αυτή ήταν η «Αρχόντισσα Σοφία», η αρχόντισσα της καρδιάς όλων μας!

Μαθητική σάτιρα

σε στίχους

«Σιωπηλοί Θεατές»

της Ευδοξίας Κουτσοδούτη

Ένα παιδί το περιγελούν
και όλοι κοιτούν
λένε πλάκα κάνουν
και απλά παρατηρούν

βγάζουνε live
πατάνε like
το ανεβάζουν σε site

Μετά γράφουν:
«Όχι στο bullying».
και κλείνουν το κινητό,
ήσυχοι πως έκαναν το χρέος τους

μόνο με λέξεις
και όχι πράξεις

«Το Θέατρο της Ζωής»

της Βαλέριας Μπάλλα

Μη βιάζεσαι να τους κρίνεις.
Δεν είναι εύκολο πράγμα
Να χρησιμοποιείς τις σωστές λέ-
ξεις

Τη σωστή στιγμή
και να φοράς την σωστή μάσκα
όταν πρέπει.

Θέλει τέχνη.
Εξάσκηση.
Μάτια ανοιχτά.
Στόμα κλειστό
Αυτιά που ακούν επιλεκτικά.

Ούτε είναι απλό
Να παρακολουθείς επί χρόνια
τις κινήσεις και τις διαθέσεις του
άλλου,
και να συγχρονίζεις τη φωνή και τα
βήματά σου
ανάλογα με αυτά.

Σχεδόν επιστήμη
με μετρήσεις,
με ακρίβεια εκατοστού και δευτε-
ρολέπτου.

Κι έπειτα, είναι άξιο θαυμασμού
Τόσο άνθρωποι μαζί,
Τόσο άφογα ευθυγραμμισμένοι,
Τόσο άφογα συντονισμένοι,
Τόσο άφογα κουρδισμένοι,
γύρω από ένα κοινό συμφέρον.

Συγκινεί η αρμονία τους.
Μονάχα που, κάπου ανάμεσα
στα χαμόγελα και στα νεύματα,
ξεχάστηκε μια λέξη...

ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

«Νόθη Νίκη»

της Μυρσίνης Μάλλη

Κρατούσε στο χέρι του ένα ζευγάρι
πανάθλια παπούτσια.

Κι όμως κάποτε αυτά τα παπούτσια
ήταν ολοκαίνουρια και άφθαρτα.

Τότε ήταν ακόμη ένας νέος και η
εξουσία έμοιαζε ένα άφταστο ό-
νειρο για εκείνον.

Χρειάστηκε πολύς μόχθος και
σκληρή δουλειά:

Να λαδώσει κόσμο, να βγάλει φή-
μες και κάθε είδους βρωμοδουλειά:

για να μπορεί σήμερα να έχει τον
τίτλο του Υπουργού και να νιώθει
υπερήφανος·

αν αυτή η σαπίλα μπορεί να χαρα-
κτηριστεί υπερηφάνεια.

Κλεισμένος στο γραφείο του ανα-
λογίζεται την πορεία του:

«Μα πόσο ανάγκη έχουν την εντι-
μότητά μου αυτά τα ανθρωπάκια;»

«Ευτυχώς δεν είμαι σαν τους άλ-
λους τους ξεπεσμένους υποκριτές.»

Και κρύβει τα παπούτσια στη ντου-
λάπα, να συντροφεύουν τα υπό-
λοιπα λασπωμένα ζευγάρια.

«Ηθική αντίσταση... από τον καναπέ»

του Γιώργου Μπαναγή

Ω, γενναίοι ήρωες του κρεβατιού
Με παλάμες σκληραγωγημένες
στην ατελείωτη μάχη του πληκτρο-
λογίου

Που κατακρίνετε την ανθρωπότητα
καθημερινά
Με ένα θυμωμένο σχόλιο και τρία
θαυμαστικά!!!

Αλλά πόσο ανδρείοι, πραγματικά...

Όταν πολεμάτε την αδικία
Πατώντας ένα «Μου αρέσει»
Και αργότερα ξεκουράζεστε από
την ηρωική σας προσπάθεια

Συγκινούμαι βαθύτατα, θα έλεγα,
Από την υπεράνθρωπη θυσία σας
Να σηκωθείτε μέχρι... το φυγείο
Υπερπηδώντας τα εμπόδια από τα
παρατημένα ρούχα και σεντόνια
στο πάτωμα

Και τι ταπεινότητα!

Να δηλώνετε παντού «Δεν είμαι ή-
ρωας, είμαι ένας κανονικός άνθρω-
πος!»

Ενώ κρατάτε το χρυσό κύπελλο
της τεμπελιάς

Σφιχτά, με τα δυο τα χέρια

Μα, τι κατάντια η σημερινή κοινω-
νία...

«Σύγχρονοι ήρωες»

του Δημήτρη Κυργιάννη

Λένε πως ζούμε σε εποχή
χωρίς ήρωες.
Και όμως κάνουν λάθος.

Έχουμε πολλούς...

Είναι αυτοί που κοροϊδεύουν εύ-
κολα
αλλά σιωπούν όταν πρέπει να μιλή-
σουν...

Που φωνάζουν για δικαιοσύνη
μόνο όταν δεν τους κοστίζει τί-
ποτα...

Που γελούν με τον «διαφορετικό»
και μετά μιλούν για σεβασμό
με απόλυτη σοβαρότητα...

Τι γενναιότητα!

Να γράφεις ό,τι θες
χωρίς να σε βλέπει κανείς.

Να καταδικάζεις τους πάντες
χωρίς να αλλάζεις τον εαυτό σου.

Κι όταν γίνει κάτι άδικο μπροστά
σου,
να χαμηλώνεις το βλέμμα

όχι από φόβο φυσικά,
απλώς «δεν είναι δική σου δου-
λειά».

Και στο τέλος της μέρας
όλοι νιώθουν σωστοί.

Χωρίς να έχουν κάνει τίποτα...